

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

GRUPA KAPITAŁOWA ORLEN

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY

2012

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY ZA ROK 2012 ZAWIERA:

- 1. PISMO PREZESA ZARZĄDU**
- 2. OPINIĘ I RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**
- 3. WYBRANE DANE FINANSOWE**
- 4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ORLEN ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2012**
- 5. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ORLEN ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2012**

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2012

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późniejszymi zmianami)

(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2012 obejmujący okres od 2012-01-01 do 2012-12-31, zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 2013-03-29

(data przekazania)

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA		
(pełna nazwa emitenta)		
PKN ORLEN	PALIWOWY (pal)	
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)	
09-411	PŁOCK	
(kod pocztowy)	(miejscowość)	
CHEMIKÓW	7	
(ulica)	(numer)	
48 24 256 81 80	48 24 367 77 11	ir@orlen.pl
(telefon)	(fax)	(e-mail)
774-00-01-454	610188201	www.orlen.pl
(NIP)	(REGON)	(www)

KPMG AUDYT Sp. z o.o.

(Podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
I. Przychody ze sprzedaży	120 101 550	106 973 074	28 776 488	25 630 888
II. Zysk z działalności operacyjnej	2 024 371	2 066 472	485 042	495 129
III. Zysk przed opodatkowaniem	2 624 443	2 791 741	628 820	668 905
IV. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 344 594	2 363 397	561 768	566 273
V. Zysk netto	2 169 990	2 015 003	519 932	482 797
VI. Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 962 637	2 845 641	470 250	681 819
VII. Całkowite dochody netto	1 696 141	2 689 065	406 398	644 303
VIII. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 089 185	761 106	740 172	182 362
IX. Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(2 874 856)	1 497 021	(688 819)	358 688
X. Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	(3 411 473)	332 376	(817 393)	79 638
XI. (Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(3 197 144)	2 590 503	(766 040)	620 688
XII. Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	5,48	5,53	1,31	1,32
	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
XIII. Aktywa trwałe	26 810 637	28 599 141	6 558 054	6 995 534
XIV. Aktywa obrotowe	25 820 143	30 132 337	6 315 773	7 370 563
XV. Aktywa razem	52 630 780	58 731 478	12 873 827	14 366 097
XVI. Zobowiązania długoterminowe	9 196 658	12 120 002	2 249 562	2 964 630
XVII. Zobowiązania krótkoterminowe	15 127 289	19 812 793	3 700 232	4 846 337
XVIII. Kapitał własny razem	28 306 833	26 798 683	6 924 033	6 555 130
XIX. Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	26 479 187	24 533 773	6 476 979	6 001 119
XX. Kapitał podstawowy	1 057 635	1 057 635	258 704	258 704
XXI. Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XXII. Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	61,91	57,36	15,14	14,03

Powyższe dane finansowe za 2012 rok i za 2011 rok zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2012 roku – 4,0882 PLN/EUR;
- pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku – 4,1736 PLN/EUR.

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

GRUPA KAPITAŁOWA ORLEN

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2012
SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI
STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

2
0
1
2

Spis treści:

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY ZA ROK 2012 ZAWIERA:	2
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	9
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	10
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	11
POLITYKA RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	12
1. Informacje ogólne	12
1.1. Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej	12
1.2. Posiadane koncesje	12
1.3. Struktura akcjonariatu	13
1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	13
2. Oświadczenia Zarządu	14
2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	14
3. Polityka rachunkowości	14
3.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	14
3.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej	14
3.3. Opis stosowanych zasad rachunkowości	20
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	44
4.1. Profesjonalny osąd	44
4.2. Niepewność szacunków	44
5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną	46
5.1. Zmiany w strukturze Grupy w 2012 roku	47
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	48
6. Segmenty operacyjne	48
6.1. Przychody i wyniki segmentów operacyjnych	48
6.2. Pozostałe informacje segmentowe	49
6.3. Przychody ze sprzedaży	51
6.4. Informacje o wiodących klientach	51
7. Rzeczowe aktywa trwałe	51
8. Nieruchomości inwestycyjne	54
9. Wartości niematerialne	54
9.1. Zmiana stanu wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie	55
9.2. Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych	56
9.3. Prawa majątkowe	57
10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów	58
11. Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	59
12. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną	59
13. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	60
14. Pozostałe aktywa długoterminowe	60
15. Utrata wartości aktywów trwałych	61
16. Zapasy	63
17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	65
18. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	65
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	66
20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	66
21. Kapitał własny	66
21.1. Kapitał podstawowy	66
21.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	67
21.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	67
21.4. Kapitał z aktualizacji wyceny	67
21.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	67
21.6. Zyski zatrzymane	68

21.7. Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	68
21.8. Propozycja podziału zysku Jednostki Dominującej za 2012 rok	68
21.9. Podział zysku Jednostki Dominującej za 2011 rok	68
21.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym	68
22. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	69
22.1. Kredyty	69
22.2. Pożyczki	70
22.3. Dłużne papiery wartościowe	70
23. Rezerwy	70
23.1. Rezerwa środowiskowa	71
23.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	71
23.3. Rezerwa na ryzyko gospodarcze	72
23.4. Rezerwa na koszty programów osłonowych	72
23.5. Rezerwa na emisje CO ₂	73
23.6. Pozostałe rezerwy	73
24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	73
25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	73
26. Przychody przyszłych okresów	74
26.1. Dotacje rządowe	74
27. Pozostałe zobowiązania finansowe	74
28. Informacje o ustanowionych zabezpieczeniach	74
29. Przychody ze sprzedaży	75
30. Koszty działalności operacyjnej	75
30.1. Koszt własny sprzedaży	75
30.2. Koszty według rodzaju	75
30.3. Koszty świadczeń pracowniczych	76
31. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	76
31.1. Pozostałe przychody operacyjne	76
31.2. Pozostałe koszty operacyjne	76
32. Przychody i koszty finansowe	77
32.1. Przychody finansowe	77
32.2. Koszty finansowe	77
33. Podatek dochodowy	77
33.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku wykazanego w rachunku zysków lub strat a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem	78
33.2. Podatek odroczony	78
34. Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	79
35. Instrumenty finansowe	80
35.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych	80
35.2. Pozycje przychodów i kosztów, zysków i strat w skonsolidowanym rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	81
35.3. Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych ...	82
35.4. Wartość godziwa instrumentów finansowych	82
35.5. Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych	83
35.6. Rachunkowość zabezpieczeń	84
35.7. Zarządzanie ryzykiem finansowym	85
36. Leasing	94
36.1. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca	94
36.2. Grupa Kapitałowa jako leasingodawca	95
37. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych	96
38. Zobowiązania warunkowe	96
39. Zabezpieczenia i gwarancje	97
40. Informacje o podmiotach powiązanych	97
40.1. Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe	97

40.2.	Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami	97
40.3.	Transakcje kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi	97
40.4.	Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi	97
41.	Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej zgodnie z MSR 24	98
41.1.	Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej ORLEN	98
41.2.	Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska	99
42.	Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	99
43.	Struktura zatrudnienia	99
43.1.	Przeciętne zatrudnienie w osobach	99
43.2.	Stan zatrudnienia w osobach	100
44.	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji.....	100
44.1.	Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej ORLEN są stroną pozwaną.....	100
44.2.	Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej były stroną pozywającą.....	103
45.	Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	104
46.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	106

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	24 743 734	26 578 651
Nieruchomości inwestycyjne	8	117 270	117 645
Wartości niematerialne	9	1 447 300	1 323 044
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	10	97 777	95 664
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	11	11 932	13 125
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13	40 820	40 520
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	33.2.	296 939	399 526
Pozostałe aktywa długoterminowe	14	54 865	30 966
		26 810 637	28 599 141
Aktywa obrotowe			
Zapasy	16	15 011 047	16 296 517
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	8 075 302	8 071 011
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	18	368 125	293 434
Należności z tytułu podatku dochodowego		89 625	33 684
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 211 425	5 409 166
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	20	64 619	28 525
		25 820 143	30 132 337
Aktywa razem		52 630 780	58 731 478
PASYWA			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	21.1.	1 057 635	1 057 635
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	21.2.	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	21.3.	(73 232)	(24 305)
Kapitał z aktualizacji wyceny	21.4.	6 973	5 301
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	21.5.	80 926	415 628
Zyski zatrzymane	21.6.	24 179 632	21 852 261
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		26 479 187	24 533 773
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	21.7.	1 827 646	2 264 910
Kapitał własny razem		28 306 833	26 798 683
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	7 678 446	10 537 792
Rezerwy	23	660 279	621 379
Rezerwy na podatek odroczonego	33.2.	671 603	740 910
Przychody przyszłych okresów	26	15 321	16 239
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	24	171 009	203 682
		9 196 658	12 120 002
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25	12 655 891	15 092 524
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	1 294 641	2 459 799
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		83 737	673 643
Rezerwy	23	802 719	1 008 140
Przychody przyszłych okresów	26	168 305	136 379
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	121 996	442 308
		15 127 289	19 812 793
Zobowiązania razem		24 323 947	31 932 795
Pasywa razem		52 630 780	58 731 478

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Rachunek zysków lub strat			
Przychody ze sprzedaży	29	120 101 550	106 973 074
Koszt własny sprzedaży	30.1., 30.2.	(112 093 990)	(98 397 811)
Zysk brutto ze sprzedaży		8 007 560	8 575 263
Koszty sprzedaży	30.2.	(3 871 660)	(3 660 256)
Koszty ogólnego zarządu	30.2.	(1 523 632)	(1 468 298)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	726 401	1 006 655
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(1 314 298)	(2 386 892)
Zysk z działalności operacyjnej		2 024 371	2 066 472
Przychody finansowe	32.1.	1 581 994	2 780 145
Koszty finansowe	32.2.	(981 226)	(2 243 175)
Przychody i koszty finansowe		600 768	536 970
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(696)	188 299
Zysk przed opodatkowaniem		2 624 443	2 791 741
Podatek dochodowy	33	(454 453)	(776 738)
Zysk netto		2 169 990	2 015 003
Składniki innych całkowitych dochodów			
które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty			
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania		3 277	10 389
Podatek odroczony	33	(623)	(1 974)
które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Instrumenty zabezpieczające		(54 593)	(116 254)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(432 283)	759 813
Podatek odroczony	33	10 373	22 088
		(473 849)	674 062
Całkowite dochody netto		1 696 141	2 689 065
Zysk netto przypadający na		2 169 990	2 015 003
akcjonariuszy jednostki dominującej		2 344 594	2 363 397
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(174 604)	(348 394)
Całkowite dochody przypadające na		1 696 141	2 689 065
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 962 637	2 845 641
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(266 496)	(156 576)
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN na akcję)		5,48	5,53

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto		2 169 990	2 015 003
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		696	(188 299)
Amortyzacja	30.2.	2 260 122	2 379 948
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych		(515 553)	729 342
Odsetki netto		342 091	381 683
Dywidendy		(1 767)	(1 287)
Strata/(Zysk) na działalności inwestycyjnej		829 028	(68 924)
Zmiana stanu rezerw	34	420 620	594 175
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	33	454 453	776 738
Podatek dochodowy (zapłacony)		(1 098 692)	(333 469)
Pozostałe korekty	34	(633 059)	(720 399)
Zmiana stanu kapitału pracującego		(1 138 744)	(4 803 405)
<i>zapasy</i>	34	<i>1 018 997</i>	<i>(4 565 020)</i>
<i>należności</i>	34	<i>(135 551)</i>	<i>(1 319 184)</i>
<i>zobowiązania</i>	34	<i>(2 022 190)</i>	<i>1 080 799</i>
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 089 185	761 106
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(2 446 497)	(2 542 445)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		44 735	324 705
Nabycie akcji i udziałów		(169 917)	(121 348)
Sprzedaż akcji i udziałów		370	3 675 922
Nabycie papierów wartościowych i depozytów		(28 127)	(111 280)
Sprzedaż papierów wartościowych i depozytów		22 479	115 700
Odsetki otrzymane		7 142	8 333
Dywidendy otrzymane		1 767	251 300
(Wydutki)/Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek		(268 255)	22 875
Pozostałe		(38 553)	(126 741)
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej		(2 874 856)	1 497 021
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		4 557 429	18 892 646
Emisja dłużnych papierów wartościowych		1 000 000	-
Spląty kredytów i pożyczek		(7 798 681)	(18 021 857)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(750 000)	-
Zapłacone odsetki		(373 156)	(496 462)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(29 343)	(27 553)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom/udziałowcom niekontrolującym		(15 212)	(13 986)
Pozostałe		(2 510)	(412)
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej		(3 411 473)	332 376
(Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(3 197 144)	2 590 503
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		(597)	(2 079)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		5 409 166	2 820 742
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	19	2 211 425	5 409 166

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem		
1 stycznia 2012	2 284 888	(24 305)	415 628	5 301	21 852 261	24 533 773	2 264 910	26 798 683
Zysk netto	-	-	-	-	2 344 594	2 344 594	(174 604)	2 169 990
Składniki innych całkowitych dochodów	-	(48 927)	(334 702)	1 672	-	(381 957)	(91 892)	(473 849)
Całkowite dochody netto	-	(48 927)	(334 702)	1 672	2 344 594	1 962 637	(266 496)	1 696 141
Zmiana struktury udziału niekontrolującego*	-	-	-	-	(17 223)	(17 223)	(154 888)	(172 111)
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	(15 880)	(15 880)
31 grudnia 2012	2 284 888	(73 232)	80 926	6 973	24 179 632	26 479 187	1 827 646	28 306 833
1 stycznia 2011	2 284 888	63 872	(149 492)	-	19 428 670	21 627 938	2 612 015	24 239 953
Zysk netto	-	-	-	-	2 363 397	2 363 397	(348 394)	2 015 003
Składniki innych całkowitych dochodów	-	(88 177)	565 120	5 301	-	482 244	191 818	674 062
Całkowite dochody netto	-	(88 177)	565 120	5 301	2 363 397	2 845 641	(156 576)	2 689 065
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	-	-	-	-	60 194	60 194	(177 625)	(117 431)
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	(12 904)	(12 904)
31 grudnia 2011	2 284 888	(24 305)	415 628	5 301	21 852 261	24 533 773	2 264 910	26 798 683

* Dodatkowe informacje dotyczące zmian w strukturze udziału niekontrolującego przedstawiono w notcie 5.1.

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne****1.1. Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej**

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock” S.A. w Sądzie Rejonowym w Płocku. Od 20 maja 1999 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna.

7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych („CPN”) Spółka Akcyjna i tym samym nastąpiło wykreślenie CPN z rejestru handlowego. Od 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie PKN ORLEN jest zaklasyfikowany do sektora paliwowego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Jednostka Dominująca posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 88 jednostkach powiązanych.

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. wraz ze spółkami tworzącymi Grupę ORLEN jest liderem branży naftowej w regionie - wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych

Podstawowe przedmioty działalności spółek Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. („Grupa Kapitałowa ORLEN”, „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) stanowią:

- przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych),
- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego,
- produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali, wyrobów hutniczych, metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych,
- skup, przerób i obrót olejami przepracowanymi oraz innymi odpadami chemicznymi,
- wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią cieplną i elektryczną,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych,
- prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym,
- magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami,
- świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów,
- remonty urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu,
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,
- prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa,
- działalność holdingów finansowych, pośrednictwo pieniężne oraz pozostała działalność finansowa,
- górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego,
- działalność rachunkowo – księgowa, doradztwo podatkowe,
- usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja.

1.2. Posiadane koncesje

Grupa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej mającej duże znaczenie ze względu na interes publiczny posiada koncesje wydane przez odpowiednie organy administracji publicznej na podstawie stosownych ustaw.

1.2. Posiadane koncesje c.d.

STAN NA 31/12/2012	Okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, dystrybucja, obrót	5-13
Energia ciepła: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja, obrót	7-18
Paliwa ciekłe i gazowe: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót, magazynowanie	2-28
Bezzbiornikowe magazynowanie ropy naftowej i paliw płynnych	17
Złoża soli kamiennej: eksploatacja i rozpoznanie	1-21
Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	1-3
Ochrona osób i mienia	bezterminowo

Proces udzielania koncesji Grupie odbywa się okresowo i ma charakter administracyjny. W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo niezyskania wymaganych koncesji jest znikome.

Grupa jako właściciel poszczególnych koncesji wnosi coroczne opłaty obciążające koszty okresu.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 31 grudnia 2011 roku Grupa nie posiada zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane w zakresie interpretacji KIMSF 12.

1.3. Struktura akcjonariatu

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
ING OFE**	21 464 398	21 464 398	26 830 497	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	333 488 039	62,38%
	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100%

*wg informacji otrzymanych przez Jednostkę Dominującą od funduszu 9 lutego 2010 roku

**wg informacji otrzymanych przez Jednostkę Dominującą od funduszu 30 marca 2012 roku

1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Jednostki Dominującej jest następujący

Zarząd

Dariusz Krawiec	– Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	– Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chelmiński	– Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krzysztof Pater	– Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	– Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Rada Nadzorcza

Maciej Mataczyński	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	– Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	– Członek Rady Nadzorczej
Paweł Białek	– Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	– Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	– Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	– Członek Rady Nadzorczej

2. Oświadczenia Zarządu

2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową zasadami rachunkowości (zaprezentowanymi w nocie 3 oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej i wynik finansowy oraz że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz sytuacji, osiągnięć i rozwoju Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania jednostkowego sprawozdania finansowego PKN ORLEN i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ORLEN za rok 2012 jest KPMG Audyt Sp. z o.o.

3. Polityka rachunkowości

3.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2012 roku. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową. Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ORLEN jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

3.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej

3.2.1. Obowiązujące zmiany standardów i interpretacji MSSF

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnienia – Przeniesienia aktywów finansowych, nie miały wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Wcześniejsze zastosowanie

Grupa zastosowała w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmiany do MSR 1 przed datą wejścia w życie.

Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów

Grupa Kapitałowa korzystając z możliwości wcześniejszego zastosowania ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmiany do MSR 1, które będą obowiązywać dla sprawozdań finansowych za okresy roczne rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2012 roku oraz później.

W efekcie zmieniono nazwę tytułu „sprawozdanie z całkowitych dochodów” na „sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów” a także zaprezentowano osobno składniki innych całkowitych dochodów, które zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków oraz te, które nie zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty.

Zastosowanie zgodnie z datą wejścia w życie

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Zmiany do MSSF 1 – Hiperinflacja oraz usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy

Zmiana dodaje zwolnienie, które może zostać zastosowane na dzień przejścia na MSSF przez jednostki działające w warunkach hiperinflacji oraz pozwala jednostce wycenić aktywa i zobowiązania posiadane przed ustabilizowaniem się waluty funkcjonalnej w wartości godziwej, a następnie użyć tej wartości godziwej jako kosztu zakładanego tych aktywów i zobowiązań na potrzeby sporządzenia pierwszego sprawozdania z sytuacji finansowej wg MSSF.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa od 2005 roku stosuje MSSF.

Zmiany do MSSF 1 – Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: Pożyczki rządowe

Zmiany wprowadzają nowe zwolnienie dotyczące retrospektywnego zastosowania innych MSSF. Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może zastosować wymagania w zakresie wyceny wynikające ze standardów dotyczących instrumentów finansowych (MSR 39 lub MSSF 9) dla pożyczek rządowych udzielonych poniżej rynkowej stopy procentowej prospektywnie od daty przejścia na MSSF.

Alternatywnie, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może zdecydować, że zastosuje wymagania w zakresie wyceny dla pożyczek rządowych retrospektywnie, jeśli niezbędne informacje do wyceny były dostępne na moment ujęcia pożyczki po raz pierwszy. Wyboru jednostka dokonuje dla każdej pożyczki indywidualnie.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa od 2005 roku stosuje MSSF.

Zmiany do MSSF 7 – Instrumenty finansowe: Ujawnienia – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawnień dla aktywów i zobowiązań finansowych, które są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa dokonuje kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarła ramowych umów dotyczących kompensat.

Nowy Standard MSSF 10 – Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

MSSF 10 zastępuje MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, w zakresie konsolidacji oraz interpretację SKI 12 Jednostki Specjalnego Przeznaczenia.

MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako Jednostki Specjalnego Przeznaczenia są w zakresie SKI 12.

W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli:

- jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot,
- ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę oraz

3.2.2. *Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące c.d.*

– istnieje związek pomiędzy władzą a zwrotami.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ wstępna ocena kontroli nad podmiotami, w które zainwestowano, dokonana zgodnie z nowym standardem, nie zmieni wniosków co do kontroli Grupy Kapitałowej nad tymi podmiotami.

Nowy Standard MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne

MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach” i SKI 13 „Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników”.

MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych zmian co do ogólnej definicji ustaleń umownych pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z wprowadzeniem MSSF 10.

Nowy standard wprowadza podział na dwa rodzaje wspólnych ustaleń umownych, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:

- wspólna działalność to taka, w której współkontrolujące podmioty, zwane współzarządzającymi mają prawa do aktywów oraz obowiązki co do zobowiązań związanych z działalnością;
- wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane wspólnikami przedsięwzięcia mają prawo do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego.

MSSF 11 wyłącza z MSR 31 jednostki współkontrolowane w tych przypadkach, gdy chociaż są to oddzielne podmioty to rozdzielenie jest nieefektywne. Takie wspólne porozumienia umowne są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności (ujmowanie poszczególnych pozycji aktywów i pasywów) i w nowym standardzie są nazywane wspólną działalnością. W odniesieniu do pozostałych jednostek współkontrolowanych zgodnie z MSR 31, nazywanych w nowym standardzie wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), nie ma możliwości wyboru pomiędzy metodą praw własności a konsolidacją proporcjonalną - zawsze należy stosować metodę praw własności.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Zastosowanie przez Grupę nowego standardu na dzień 31 grudnia 2012 roku spowodowałoby, że wspólne ustalenia umowne dla Grup Kapitałowych Basell Orlen Polyolefines Sp. z o.o. (BOP) i Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT) zostałyby ujęte metodą praw własności zamiast metodą konsolidacji proporcjonalnej. W wyniku zastosowanej zmiany metody konsolidacji wartości poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej i sprawozdania z całkowitych dochodów zostaną zaprezentowane w pozycjach akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności oraz udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności. Podstawowe dane liczbowe na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku zostały zaprezentowane w nocie 12. Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na skonsolidowany wynik netto Grupy.

Nowy Standard MSSF 12 – Ujawnienia inwestycji w inne jednostki

MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi ujawnień dotyczących znaczących osądów i założeń przy określaniu rodzaju inwestycji, w jednostki zależne, wspólne porozumienia, jednostki stowarzyszone, niekonsolidowane jednostki ustrukturyzowane.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu spowoduje wzrost ilości wymaganych ujawnień dotyczących inwestycji w inne jednostki.

Nowy Standard MSSF 13 – Wycena według wartości godziwej

MSSF 13 zastąpi wskazówki dotyczące ustalania wartości godziwej zawarte w poszczególnych standardach jednym źródłem wskazówek w zakresie ustalania wartości godziwej.

Standard definiuje wartość godziwą, ustala ramy dla wyceny w wartości godziwej, określa wymagania co do ujawnień oraz wyjaśnia jak ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy.

MSSF 13 nie wprowadza nowych wymagań w zakresie wyceny aktywów lub zobowiązań w wartości godziwej ani nie eliminuje wyjątków niewykonalności w praktyce wyceny według wartości godziwej istniejących w standardach.

Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy dokonywaniu wyceny według wartości godziwej, a dla powtarzalnych wycen według wartości godziwej, które wykorzystują niedostępne dane, wpływ tych wycen na zyski lub straty lub inne całkowite dochody.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Zarząd uważa metody i założenia wykorzystywane przy wycenie składników aktywów w wartości godziwej za zgodne z MSSF 13.

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące c.d.

Zmiany do MSR 12 Podatki – Odroczony podatek dochodowy: Przyszła realizacja składnika aktywów

Zmiana z 2010 roku wprowadza wyjątek od obecnych zasad wyceny podatku odroczonego (paragraf 52 MSR 12) opartych o sposób realizacji. Wyjątek dotyczy podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z MSR 40 poprzez wprowadzenie założenia, że sposobem realizacji wartości księgowej tych aktywów będzie wyłącznie sprzedaż. Zamiary Zarządu nie będą miały znaczenia, chyba że nieruchomość inwestycyjna będzie podlegała amortyzacji i będzie utrzymywana w ramach modelu, którego celem będzie skonsumowanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z danego składnika aktywów przez okres jego życia.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany te nie dotyczą Grupy Kapitałowej.

Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze

Zmiany usuwają tzw. metodę korytarzową dopuszczającą możliwość rozłożenia w czasie ujęcia części zysków i strat aktuarialnych niemieszczących się w wyznaczonym korytarzu wartości. Zgodnie ze zmianą zyski i straty aktuarialne będą ujmowane w pełnej kwocie bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. Tym samym, rezygnuje się z możliwości ujmowania zysków i strat aktuarialnych w zysku lub stracie.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian będzie miało wpływ na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa zaprezentuje zyski i straty aktuarialne w innych całkowitych dochodach, a nie jak dotychczas w rachunku zysków lub strat. Za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku zyski i straty aktuarialne netto wyniosły (19 064) tysiące PLN.

Zmiany do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe

MSR 27 (wersja z 2011 roku) został zmodyfikowany w związku z wydaniem MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i będzie obejmował jedynie wymagania co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. W tym celu wymogi MSR 28 z 2008 roku i MSR 31 dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych zostaną włączone do MSR 27.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany dotyczą jednostkowego sprawozdania finansowego.

Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach

Wprowadzone zmiany obejmują:

- doprecyzowanie że w przypadku częściowego zakwalifikowania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie do sprzedaży (w rozumieniu MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana), do zatrzymanej części inwestycji (niepodlegającej sprzedaży) stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po zbyciu, zatrzymana inwestycja jest ujmowana metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie,
- odstąpienie od konieczności ponownej wyceny zatrzymanych udziałów w inwestycjach utrzymywanych w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w przypadku utraty znaczącego wpływu lub współkontroli, nawet jeśli znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie powyższych zmian nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie posiada znaczących inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży, na które wpłynęłyby te zmiany.

Zmiany do MSR 32 – Instrumenty finansowe: Prezentacja – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany nie wprowadzają nowych zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych, lecz wyjaśniają i doprecyzowują kryteria stosowania kompensat. Jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli ten tytuł nie jest zależny od przyszłych zdarzeń oraz jest wykonalny zarówno w normalnym toku działalności jak i w przypadku niedotrzymania umowy, niewypłacalności lub upadłości jednostki oraz stron trzecich.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie dokonuje kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarła ramowych umów dotyczących kompensat.

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące c.d.**Nowa Interpretacja KIMSF 20 – Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych**

Interpretacja dotyczy kwestii rozpoznania jako składnika aktywów kosztów usuwania nadkładu poniesionego w fazie produkcji, wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu przy początkowym ujęciu oraz wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu na dzień bilansowy.

Przedsiębiorstwa górnicze będą mogły kapitalizować koszty usuwania nadkładu poniesionego w fazie produkcji, które spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki w późniejszych okresach, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów. Kapitalizacja oraz okres amortyzacji będą zależeć od zidentyfikowanych elementów złóż, których koszty usuwania nadkładu dotyczą.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie prowadzi produkcji w kopalniach odkrywkowych.

3.2.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE**Nowy Standard i zmiany do MSSF 9 – Instrumenty finansowe**

Nowy Standard zastępuje wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena w zakresie klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane jako: aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena, w tym głównie w zakresie „zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy” w przypadku zmiany wartości godziwej wynikającej ze zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania. Efekt zmiany wartości godziwej nie będzie odnoszony do rachunku zysków lub strat, lecz bezpośrednio do innych całkowitych dochodów (bez możliwości późniejszego przeksięgowania do rachunku zysków lub strat). Możliwe będzie przenoszenie skumulowanych zysków lub strat w ramach kapitałów własnych.

Nowy standard znosi wymóg wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych od podstawowego instrumentu finansowego. Wymaga on, aby kontrakt hybrydowy był w całości klasyfikowany według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej.

Ponadto, zmiany dotyczą również wymogów w zakresie ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9.

Data wejścia w życie MSSF 9 wraz z jego zmianami dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na wycenę pozycji prezentowanych w przyszłych sprawozdaniach finansowych, jednakże wykonane zostanie przyporządkowanie odpowiednich aktywów finansowych do nowych kategorii instrumentów finansowych.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Przepisy przejściowe

Zmiany do powyższych standardów:

- definiują datę początkowego zastosowania MSSF 10 jako początek rocznego okresu sprawozdawczego, w którym standard został zastosowany po raz pierwszy (tj. 1 stycznia 2013 roku, jeśli nie został zastosowany wcześniej). Na ten dzień jednostka weryfikuje czy nastąpiła zmiana osądów w stosunku do konieczności konsolidacji posiadanych inwestycji w inne jednostki,
- ograniczają wymóg przekształcania danych porównawczych do okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania, co ma zastosowanie do wszystkich omawianych standardów. Jednostki, które przedstawiają dobrowolnie dane porównawcze za więcej niż jeden okres, mogą pozostawić dodatkowe okresy porównawcze nieprzekształcone,
- wymagają ujawnień wpływu zmiany w polityce rachunkowości dla okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania (tj. ujawnienie wpływu zmian na bieżący okres nie jest wymagane),
- usuwają wymóg przedstawienia danych porównawczych w odniesieniu do ujawnień dotyczących niekonsolidowanych ustrukturyzowanych jednostek, dla któregośkolwiek okresu poprzedzającego roczny okres, w którym MSSF 12 został zastosowany po raz pierwszy.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

3.2.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE c.d.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej, gdyż zmiany precyzują wytyczne dotyczące okresu przechodzenia na ww. standardy.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27: Jednostki inwestycyjne

Zmiany przewidują wyjątek od obowiązku konsolidacji wynikającego z MSSF 10 i wymagają od podmiotów spełniających kryteria jednostek inwestycyjnych, aby wyceniały swoje inwestycje w jednostkach kontrolowanych – jak również w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast ujmować je w drodze konsolidacji.

Zwolnienie z obowiązku konsolidacji ma charakter obowiązkowy (tzn. nie jest dobrowolny), z wyłączeniem podmiotów zależnych, uznawanych za zintegrowane z działalnością inwestycyjną danej jednostki inwestycyjnej, które nadal podlegają konsolidacji.

Za jednostkę inwestycyjną uznajemy podmiot, który spełnia wszystkie kluczowe kryteria definicji jednostki inwestycyjnej. Jest to więc podmiot, który:

- otrzymuje fundusze od inwestorów w celu świadczenia tym inwestorom usług zarządzania inwestycjami,
- zobowiązuje się wobec inwestorów, że celem jego działalności jest inwestowanie środków wyłącznie w celu osiągnięcia zwrotów ze wzrostu wartości inwestycji i/lub dywidend oraz
- dokonuje pomiaru i oceny wyników zasadniczo wszystkich swoich inwestycji na podstawie ich wartości godziwej.

Zmiany określają również wymagania wobec jednostek inwestycyjnych w zakresie ujawnień.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany nie dotyczą Grupy Kapitałowej.

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009-2011: Poprawki do MSSF

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2009-2011) zawierają 7 zmian do 5 standardów oraz wynikające z nich zmiany do innych standardów i interpretacji. Główne zmiany dotyczą:

- powtórne zastosowania MSSF 1 – jednostka stosująca powtórnie MSSF, która decyduje się nie stosować powtórnie MSSF 1 powinna zastosować MSSF retrospektywnie zgodnie z MSR 8, jak gdyby nie zaprzestała stosowania MSSF,
- doprecyzowania, iż jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy i korzystająca ze zwolnienia dotyczącego kosztów finansowania nie powinna przeliczać kosztów finansowania aktywowanych zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości oraz powinna ująć koszty finansowania poniesione na dzień przejścia na MSSF lub po tej dacie (lub na datę wcześniejszą) zgodnie z MSR 23,
- doprecyzowania, iż jeden, bezpośredni poprzedzający, okres porównawczy jest wymagany w pełnym sprawozdaniu finansowym; jednakże jeśli dodatkowe dane porównawcze są zaprezentowane, powinny być dołączone do nich odpowiednie informacje objaśniające i powinny być one zgodne z MSSF,
- doprecyzowania, iż sprawozdanie otwarcia z sytuacji finansowej jest wymagane jedynie w sytuacji, gdy zmiana polityki rachunkowości, retrospektywne przekształcenie lub reklasyfikacja mają istotny wpływ na informacje zawarte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz iż poza ujawnieniami wymaganymi przez MSR 8, inne informacje objaśniające dotyczące sprawozdania otwarcia z sytuacji finansowej nie są wymagane,
- doprecyzowania klasyfikacji i ujęcia księgowego części zamiennych, oraz urzędzeń serwisowych,
- wyeliminowania niezgodności pomiędzy MSR 32 i MSR 12 w zakresie wypłaty zysków dla posiadaczy instrumentów kapitałowych oraz kosztów transakcyjnych związanych z instrumentami kapitałowymi, poprzez doprecyzowanie, że w zakresie podatku dochodowego związanego z tymi transakcjami zastosowanie ma MSR 12;
- dodanie wymogu ujawnienia wartości całkowitych aktywów i zobowiązań dla poszczególnych segmentów sprawozdawczych w śródrocznej informacji finansowej.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej.

3.2.4. Zmiany zasad prezentacji danych finansowych

W roku 2012 i okresie porównawczym nie wystąpiły istotne zmiany prezentacji danych finansowych.

3.2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przeliczenia danych finansowych dla celów konsolidacji**3.2.5.1. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji**

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w zaokrągleniu do tysięcy PLN, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

3.2.5.2. Zasady przyjęte do przeliczania danych finansowych

Dane finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- pozycje aktywów i zobowiązań według kursu wymiany na koniec okresu sprawozdawczego,
- odpowiednie pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych według kursu średniego wymiany w okresie sprawozdawczym (średnia arytmetyczna średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski („NBP”) w danym okresie).

Różnice kursowe powstałe w wyniku powyższych przeliczeń ujmowane są w kapitale własnym jako różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

WALUTY	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	ROK ZAKOŃCZONY	ROK ZAKOŃCZONY	STAN NA	STAN NA
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
PLN/EUR	4,1859	4,1186	4,0882	4,4168
PLN/USD	3,2577	2,9638	3,0996	3,4174
PLN/CZK	0,1665	0,1675	0,1630	0,1711

Zasady rachunkowości dla transakcji w walutach obcych zostały przedstawione w nocie 3.3.2.

3.3. Opis stosowanych zasad rachunkowości

3.3.1. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmiany zasad rachunkowości dokonuje się tylko wówczas, gdy:

- wymagają tego postanowienia MSSF,
- doprowadzi to do tego, iż zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad rachunkowości zakłada się, że nowe zasady rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego. Dla zapewnienia porównywalności danych dokonuje się odpowiednich zmian sprawozdań finansowych (danych porównawczych) dla najwcześniej prezentowanego okresu w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji, gdy ustalenie wpływu zmiany na poszczególne okresy lub jej łącznego wpływu jest niewykonalne w praktyce.

Pozycje sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia. Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się prospektywnie poprzez ujęcie w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego przyjmuje się założenie, że błędy zostały skorygowane już w okresie, w którym zostały popełnione.

3.3.2. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Na ostatni dzień okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej, obejmujące posiadane przez Grupę Kapitałową waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

3.3.2. Transakcje w walucie obcej c.d.

Grupa Kapitałowa ujmuje różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w zysku lub stracie okresu, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego ujmowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.3. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje dane Jednostki Dominującej, dane kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć) sporządzane na ten sam dzień sprawozdawczy co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

3.3.3.1. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad inną jednostką, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio – poprzez swoje jednostki zależne – więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce, chyba że w wyjątkowych okolicznościach można w sposób oczywisty udowodnić, że taka własność nie powoduje sprawowania kontroli. Kontrola jest sprawowana również wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce, lecz:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ, lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako kapitał własny udziałów niekontrolujących, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

3.3.3.2. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Jednostką współkontrolowaną jest wspólne przedsięwzięcie, które wymaga ustanowienia osoby prawnej, spółki osobowej czy innego podmiotu, w którym każdy ze wspólników przedsięwzięcia posiada udział. Podmiot taki działa na takich samych zasadach, jak inne jednostki gospodarcze, z wyjątkiem tego, że ustalenia umowne pomiędzy wspólnikami przedsięwzięcia ustanawiają współkontrolę nad działalnością gospodarczą podmiotu.

Ustalenia umowne ustanawiają współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem. Wymóg ten uniemożliwia pojedynczemu wspólnikowi samodzielne sprawowanie kontroli nad działalnością przedsięwzięcia. Istnienie ustaleń umownych pozwala na rozróżnienie pomiędzy udziałami uprawniającymi do współkontroli, a inwestycjami w jednostkach stowarzyszonych, na które inwestor ma znaczący wpływ.

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach są to inwestycje, gdzie wspólnik sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że wspólnik sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną.

3.3.3.3. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych dotyczą jednostek, na które inwestor wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Przyjmuje się, że inwestor wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie sprawowane.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek, sporządzonych na ten sam dzień sprawozdawczy co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

3.3.3.4. Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie Grupy Kapitałowej sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą pełną sumowane są wszystkie pozycje aktywów, pasywów, przychodów i kosztów ze sprawozdań Jednostki Dominującej i jednostek zależnych, a następnie przeprowadzane są odpowiednie procedury konsolidacyjnych obejmujące przede wszystkim:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostki zależnej, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziału niekontrolującego w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego Jednostki Dominującej udziału niekontrolującego w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków lub strat powstałych w ramach transakcji w obrębie Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wzajemnych przepływów pieniężnych.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą proporcjonalną, wspólnik przedsięwzięcia ujmuje proporcjonalny udział w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń.

Zgodnie z metodą praw własności inwestycja w jednostce stowarzyszonej jest ujmowana początkowo według ceny nabycia, a wartość księgowa jest powiększana lub pomniejszana celem ujęcia udziałów inwestora w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, po dacie jej przejęcia. Udział inwestora w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, wykazuje się w zysku lub stracie inwestora. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość księgową inwestycji. Korekta wartości księgowej może być także konieczna ze względu na przypadające na udział inwestora zmiany wynikające z osiągniętych przez jednostkę innych całkowitych dochodów. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział inwestora w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach inwestora.

3.3.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- zidentyfikowania jednostki przejmującej,
- ustalenia dnia przejęcia,
- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazyjnego nabycia.

Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą (połączenia wewnątrz Grupy Kapitałowej) rozlicza się metodą nabycia lub metodą łączenia udziałów, dokonując wyboru metody, która właściwie odzwierciedli ekonomiczny charakter transakcji.

Wartość godziwą aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku B do MSSF 3.

3.3.5. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy Kapitałowej:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki),
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie Kapitałowej oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

3.3.5. Segmenty operacyjne c.d.

Działalność operacyjną Grupy Kapitałowej podzielono na:

- segment rafineria, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą,
- segment detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- segment petrochemia, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii, produkcję pomocniczą,

oraz funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową, obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją, działalnością wydobywczą (upstream) oraz funkcjami wsparcia i pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów operacyjnych.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy Kapitałowej, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia, chyba że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy Kapitałowej jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik operacyjny, wartości aktywów segmentów są ustalane przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami i po dokonaniu eliminacji transakcji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

3.3.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są to aktywa:

- wykorzystywane w procesach produkcyjnych, przy dostawach towarów, świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie leasingu lub w celach administracyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane dłużej niż jeden okres (jeden rok sprawozdawczy lub cykl operacyjny, jeżeli trwa on dłużej niż jeden rok sprawozdawczy).

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa) jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Grupa Kapitałowa jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

3.3.6. Rzeczowe aktywa trwałe c.d.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, tj. cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania z uwzględnieniem wartości końcowej. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową. Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z okresem ich użytkowania.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle	10-40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4-35 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2-20 lat

Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich użytkowania. Z kolei, koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych i ich konserwacji wpływają na zysk lub stratę okresu, w którym zostały poniesione.

Rzeczowe aktywa trwałe podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości jeżeli zaistniały okoliczności bądź zaszyły zmiany, które wskazują na to, że wartość księgowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania.

3.3.7. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Na cenę nabycia nieruchomości inwestycyjnej składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę Kapitałową jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej ustalonej na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę. Przez wartość godziwą rozumie się kwotę za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana. Ustalając wartość godziwą nie uwzględnia się kosztów transakcji, które Grupa Kapitałowa może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia nieruchomości inwestycyjnej.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, Grupa Kapitałowa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z ksiąg w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

3.3.8. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nieposiadające postaci fizycznej. Przez aktywa możliwe do zidentyfikowania rozumie się aktywa, które:

- można wyodrębnić, tzn. wyłączyć lub wydzielić z Grupy Kapitałowej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno pojedynczo, jak też łącznie z powiązaną z nim umową, składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to czy są zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z Grupy Kapitałowej

3.3.8. Wartości niematerialne c.d.

Składnik wartości niematerialnych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Grupa Kapitałowa osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów, oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub, jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę, jego użyteczność,
- dostępność stosowanych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Jeżeli składnik nie spełnia kryteriów definicyjnych składnika wartości niematerialnych, nakłady na jego nabycie lub wytworzenie przez Grupę Kapitałową we własnym zakresie są ujmowane jako koszt w momencie ich poniesienia. Jeśli dany składnik został przejęty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, stanowi on część wartości firmy ujmowanej na dzień przejęcia.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową. Przyjmuje się, że wartość końcowa wartości niematerialnych jest równa zero, z wyłączeniem szczególnych przypadków.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2-15 lat
Oprogramowanie	2-10 lat

Metodę amortyzacji oraz okres użytkowania składnika wartości niematerialnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Ponadto, w każdym okresie sprawozdawczym, należy dokonać weryfikacji czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają ocenę, że okres użytkowania tego składnika aktywów jest nieokreślony.

3.3.8.1. Wartość firmy

Na dzień połączenia jednostek gospodarczych wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit) jednostki przejmującej, które, zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia, bez względu na to czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązań jednostki przejmowanej.

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy na dzień przejęcia i wycenia w kwocie: nadwyżki wartości a) nad wartością b) gdzie:

wartość a) odpowiada sumie:

- przekazanej zapłaty, która wymaga wyceny według wartości godziwej na dzień przejęcia,

3.3.8.1. Wartość firmy c.d.

- kwoty niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.

wartość b) odpowiada:

- kwocie netto wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań ustalonej na dzień przejęcia.

Niekiedy jednostka dokonuje okazynego nabycia, które jest połączeniem jednostek, w ramach którego kwota określona jako wartość b) przewyższa sumę kwot określonych jako wartość a). Jeśli ta nadwyżka pozostaje po dokonaniu ponownej oceny prawidłowej identyfikacji wszystkich nabytych aktywów i wszystkich przejętych zobowiązań, jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku na dzień przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych okresu.

Jednostka przejmująca wycenia wartość firmy w kwocie ustalonej na dzień przejęcia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, corocznie poddaje się testom na utratę wartości, a także wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości. Coroczny test na utratę wartości może być wykonywany w dowolnym terminie w ciągu roku, pod warunkiem, iż jest on realizowany corocznie w tym samym terminie.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego nie została przypisana wartość firmy, poddaje się testom na utratę wartości tylko wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy nie może zostać odwrócony w kolejnym okresie.

Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek nie jest zakończone przed końcem okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, jednostka przejmująca prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym przybliżone kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niezakończony. W okresie wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie prowizoryczne kwoty ujęte na dzień przejęcia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na wycenę kwot ujętych na ten dzień. W okresie wyceny jednostka przejmująca ujmuje także dodatkowe aktywa i zobowiązania, jeśli uzyskano nowe informacje o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych aktywów i zobowiązań na ten dzień. Okres wyceny kończy się, gdy tylko jednostka przejmująca otrzymuje informacje, których poszukiwała na temat faktów i okoliczności, które istniały na dzień przejęcia lub przekonuje się, że nie można uzyskać więcej informacji. Okres wyceny nie powinien jednak przekraczać jednego roku od dnia przejęcia.

3.3.8.2. Prawa majątkowe**Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)**

Na mocy postanowień protokołu z Kioto kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązały się do redukcji własnych emisji gazów powodujących efekt cieplarniany, w tym m.in. dwutlenku węgla (CO₂).

W krajach Unii Europejskiej zakłady i przedsiębiorstwa osiągające wydajność przekraczającą 20 MW oraz niektóre inne zakłady przemysłowe zostały zobowiązane do udziału w handlu emisjami. Wszystkie one otrzymują prawo do emisji CO₂ w określonej ilości oraz są zobowiązane do umorzenia uprawnień w liczbie odpowiadającej wielkości zrealizowanej emisji w danym roku.

Uprawnienia do emisji CO₂ są ujmowane jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową), lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

Zakupione uprawnienia są ujmowane w wartościach niematerialnych w cenie nabycia.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z odpowiednimi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. W konsekwencji, koszt utworzenia rezerwy w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jest kompensowany zmniejszeniem salda przychodów przyszłych okresów (dotacji) z uwzględnieniem proporcji ilości emisji (narastająco) do szacowanej ilości emisji rocznej.

Otrzymane/nabyte uprawnienia do emisji CO₂ podlegają umorzeniu w ciężar wartości księgowej rezerwy, jako jej rozliczenie. Rozchód uprawnień jest ujmowany według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło) w ramach poszczególnych rodzajów uprawnień (uprawnienia do emisji EUA - European Union Allowances, jednostki redukcji emisji ERU - Emission Reduction Units, jednostki poświadczony redukcji emisji CER - Certified Emission Reduction).

3.3.8.2. Prawa majątkowe c.d.**Jednostki redukcji emisji podtlenku azotu (N₂O)**

Jednym z mechanizmów Unii Europejskiej ułatwiającym wypełnienie zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym m.in. podtlenku azotu (N₂O) jest Instrument Wspólnych Wdrożeń JI (Joint Implementation). Jednostki redukcji emisji są przyznawane zakładom i przedsiębiorstwom, które zrealizowały projekty JI i skutecznie ograniczają emisje gazów z instalacji.

Rozpoznawane jednostki redukcji emisji ujmują się w szyku rozwartym w należnościach w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na ostatni dzień roboczy okresu miesięcznego.

Na koniec kolejnego miesiąca, dotychczasowo ujęta wartość należności jest aktualizowana poprzez uwzględnienie efektów pomiaru jednostki redukcji w tym miesiącu oraz wycenę łącznej ilości jednostek redukcji stanowiącej podstawę ujęcia należności w wartości godziwej na koniec miesiąca.

W momencie zarejestrowania uprawnień w kolejnym okresie, ujęta należność jest rozliczana poprzez ujawnienie wartości niematerialnych w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

W każdym momencie aktualizacji wartości podlegają również przychody przyszłych okresów.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Ze względu na brak ponoszonych bieżących kosztów wynikających z przyznania jednostek redukcji, przychody ujmują się w tym samym miesiącu, w którym ujęto należność poprzez rozliczenie przychodów przyszłych okresów i ujęcie jako pozostały przychód operacyjny.

Prawa majątkowe do energii

Zastosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz przedsięwzięcia z zakresu poszanowania energii są istotnymi działaniami pozwalającymi efektywnie redukować emisje gazów cieplarnianych.

Prawa majątkowe do energii są to świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej, które są potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w koncesjonowanych odnawialnych źródłach energii (OZE) lub w źródłach pracujących w skojarzeniu (w wysokosprawnej kogeneracji), w tym:

- wyprodukowanej w OZE (energia zielona),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej do 1 MW (energia żółta),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej metanem lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy (energia fioletowa),
- wyprodukowanej w pozostałych jednostkach wysokosprawnej kogeneracji (energia czerwona).

Na wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne, które sprzedają energię elektryczną odbiorcom końcowym, nałożony jest obowiązek uzyskania świadectw pochodzenia i przedstawienia ich do umorzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej.

Otrzymane nieodpłatnie prawa ujmują się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień zarejestrowania.

Zakupione prawa do energii ujmują się w wartościach niematerialnych i wycenia według ceny nabycia.

Na szacowaną ilość praw wymaganych do umorzenia w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę i ujmują jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży energii.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, proporcjonalnie do ilości wytworzonej energii, dzięki której prawa zostały otrzymane. Rozliczenie dotacji ujmują się w pozostałych przychodach operacyjnych.

3.3.8.3. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmują się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na mocy decyzji administracyjnej ujmują się wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego.

3.3.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu.

Przez dostosowywany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing, oraz
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez Grupę Kapitałową kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie aktywowania kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie poniższe warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne,
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia,
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu używania.

Zaprzestanie aktywowania ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania aktywowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres użytkowania tego składnika aktywów.

3.3.10. Utrata wartości aktywów

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości składnika aktywów ustalonej na koniec okresu sprawozdawczego, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające są przeprowadzane raz w roku, także w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania oraz w stosunku do wartości firmy.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości powodując ujęcie kosztów w zysku lub stracie. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości: wartość użytkowa lub wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbicia.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartość firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

3.3.10. Utrata wartości aktywów c.d.

Na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.

3.3.11. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku podstawowej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub
- mające postać materiałów, w tym surowców przeznaczonych do zużycia lub przerobu w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów i półproduktów przypadających na okres ich wytworzenia. Koszty wytworzenia obejmują także alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania produktów, półproduktów i produktów w toku, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmuje się według średnioważonych kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów zarejestrowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia.

Towary i materiały wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody towarów i materiałów ujmuje się według cen średnioważonych nabycia lub kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji zapasów realizuje się na bieżąco w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości kosztu wytworzenia lub powyżej kosztu wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że koszt wytworzenia produktów będzie wyższy od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

3.3.12. Należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności wątpliwe.

3.3.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Ekwiwalenty środków pieniężnych stanowią raczej element procesu zarządzania środkami pieniężnymi realizowanego przez jednostkę gospodarczą, nie służą natomiast dokonywaniu inwestycji lub innym celom.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

3.3.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zakwalifikowanie aktywów do tej kategorii następuje w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec okresu sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem aktywów finansowych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży w okresie późniejszym ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

3.3.15. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktu założycielskiego Jednostki Dominującej. Kapitał własny obejmuje:

3.3.15.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy stanowi kapitał wniesiony przez akcjonariuszy i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego. Zadeklarowane lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

3.3.15.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu Jednostki Dominującej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

3.3.15.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny i z rozliczenia instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.15.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wycenę pozycji, które zgodnie z przyjętymi w spółce zasadami odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, w tym w szczególności:

- zmiany wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- różnice pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości na dzień ich przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.15.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych wynikają głównie z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych na walutę funkcjonalną oraz na walutę prezentacji Grupy Kapitałowej.

3.3.15.6. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku/pokrycia straty,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- zysk/stratę roku bieżącego,
- skutki błędów (zyski/straty) poprzednich okresów,

3.3.15.6. Zyski zatrzymane c.d.

- skutki zmian zasad rachunkowości,
- kapitał rezerwowy z tytułu dopłat do kapitału.

Dopłaty bezzwrotne do kapitału lub zwrotne o niepotwierdzonym terminie zwrotu ujmuje się w kapitale własnym w jednostce otrzymującej dopłatę oraz w udziałach i akcjach w jednostce przekazującej dopłatę i traktuje się jako inwestycje.

Dopłaty zwrotne do kapitału ujmuje się w jednostce otrzymującej dopłatę jako zobowiązania krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od terminu zwrotu. W aktywach jednostki przekazującej dopłaty te ujmuje się początkowo w wartości godziwej w należnościach krótkoterminowych lub długoterminowych w zależności od terminu zwrotu, tj. do 12 miesięcy jako należności krótkoterminowe lub powyżej 12 miesięcy jako należności długoterminowe.

3.3.16. Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

3.3.16.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

3.3.17. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie Kapitałowej ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych przy zastosowaniu metody dyskontowania.

Rezerw nie tworzy się na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy tworzy się m.in. na (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia
- ryzyko gospodarcze,
- koszty programów osłonowych,
- emisje CO₂.

3.3.17.1. Ryzyko środowiskowe

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie ocen zanieczyszczenia obiektów, które są dokonywane przez niezależnych ekspertów. Grupa Kapitałowa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

3.3.17.2. Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku sprawozdawczego są szacowane przez niezależnego aktuarium i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Ujęte rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczącą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

3.3.17.3. Ryzyko gospodarcze

Rezerwa na ryzyko gospodarcze jest tworzona po uwzględnieniu wszystkich dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów.

Jeżeli na podstawie takich dowodów występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak Grupa tworzy rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

Jeżeli występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne Grupa ujawnia informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

3.3.17.4. Koszty programów osłonowych

Rezerwa z tytułu kosztów programów osłonowych (w ramach restrukturyzacji) jest tworzona, gdy Grupa Kapitałowa rozpoczęła wdrażanie planu restrukturyzacji lub ogłosiła główne elementy planu restrukturyzacji stronom, na które restrukturyzacja wywrze wpływ, i uczyniła to w sposób na tyle szczegółowy, aby obudzić w nich uzasadnione oczekiwanie, że restrukturyzacja zostanie przeprowadzona. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

3.3.17.5. Koszty emisji CO₂

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na szacowane koszty emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

3.3.18. Dotacje rządowe

Przez dotację rządową rozumie się przekazanie Grupie Kapitałowej przez rząd, instytucję lub agencję rządową, lub inny podobny organ lokalny, krajowy lub międzynarodowy, środków w zamian za spełnienie przez nią w przeszłości lub przyszłości pewnych warunków związanych z jej działalnością.

Dotacje rządowe są ujmowane jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy pozycji kosztowej, wówczas jej wartość kompensuje odpowiednie koszty w momencie ich poniesienia. Nadwyżkę otrzymanej dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość pomniejsza wartość księgową składnika aktywów i jest ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów podlegającego amortyzacji poprzez zmniejszone odpisy amortyzacyjne.

3.3.19. Przychody ze sprzedaży

Do przychodów ze sprzedaży (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się przychody, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego.

3.3.19.1. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług

Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujemne się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujemne się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy oraz gdy Grupa Kapitałowa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych wyrobów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty z tytułu dostaw i usług oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujemne się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujemne się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa Kapitałowa spodziewa się odzyskać.

3.3.19.2. Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego powstają na skutek użytkowania przez inne podmioty gospodarcze aktywów jednostki.

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego ujemne się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę Kapitałową w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa Kapitałowa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

3.3.19.3. Przychody z tytułu franchisingu

Przychody z tytułu franchisingu powstają na skutek dostarczenia stronie nabywającej prawa przez stronę przyjmującą prawa przedmiotu umowy w wyniku zawartej umowy franchisingu.

Przychody z tytułu franchisingu ujemne się w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia tymi opłatami np. opłaty stałe ujmowane w miarę świadczenia usług lub korzystania z praw, a sprzedane aktywa po ich dostarczeniu lub po przekazaniu tytułu własności.

3.3.20. Koszty

Do kosztów (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się koszty, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to koszty pozyskania zasobów, ich przetworzenia i dystrybucji, które w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

3.3.20.1. Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt własny sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług, w tym usług działalności pomocniczej.

3.3.20.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

3.3.20.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą Kapitałową jako całością.

3.3.21. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody, które w szczególności obejmują zyski z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy Kapitałowej, nadwyżki otrzymanych dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i niektórych rezerw, odszkodowania, przychody z tytułu wyceny i zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty, które w szczególności obejmują straty z tytułu likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny nieruchomości inwestycyjnych, stratę ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.22. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności zyski ze sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, otrzymane dywidendy, uzyskane odsetki z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych i udzielonych pożyczek, wzrost wartości aktywów finansowych oraz dodatnie różnice kursowe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do ich otrzymania.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności straty ze sprzedaży udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz koszty z tą sprzedażą związane, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji.

3.3.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na zysk/(stratę) przed opodatkowaniem ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową).

Nie ujmuje się rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

3.3.23. Podatek dochodowy c.d.

Wysokość aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na każdy dzień sprawozdawczy).

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych bezpośrednio z kapitałem własnym odnosi się również na kapitał własny.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwość do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzania kompensat ujemowanych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujemowane kwoty nakładane są przez tą samą władzę podatkową i dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

3.3.24. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku lub straty netto za dany okres, która przypada na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Zysk lub stratę przypadającą na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zwiększa się o kwotę dywidendy po opodatkowaniu oraz odsetek zaliczonych do danego okresu, odnoszących się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych oraz koryguje się o wszelkie inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby z zamiany rozwadniających akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu rozumie się liczbę akcji na początek danego okresu pomniejszoną o liczbę akcji zwykłych odkupionych i powiększoną o liczbę akcji wyemitowanych w ciągu danego okresu ważoną wskaźnikiem odzwierciedlającym okres występowania tych akcji. Wskaźnik odzwierciedlający okres występowania poszczególnych akcji jest to liczba dni, przez jaką określone akcje występują, do całkowitej liczby dni w danym okresie. W wielu przypadkach uzasadnione jest zastosowanie rozsądnego przybliżenia średniej ważonej.

Przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych rozumie się średnią ważoną liczbę akcji zwykłych powiększoną o średnią ważoną liczbę dodatkowych akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Potencjalne akcje zwykłe traktuje się jako rozwadniające wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk przypadający na jedną akcję lub podwyższyłaby stratę przypadającą na akcję z działalności kontynuowanej.

3.3.25. Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Grupa Kapitałowa ujawnia komponenty środków pieniężnych i ich ekwiwalenty oraz prezentuje uzgodnienie kwot zawartych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z odpowiadającymi im pozycjami wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Operacje bezgotówkowe są wyłączone ze sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej.

Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek, krótkoterminowych papierów wartościowych systemu koncentracji środków finansowych (cash pool) wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

3.3.25. Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych c.d.

Zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, cash pool, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane i zapłacone środki pieniężne z tytułu pozycji, w przypadku których obrót jest szybki, kwoty są znaczne, zaś termin płatności krótki wykazuje się w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwotach netto.

Środki pieniężne otrzymane lub zapłacone z tytułu umów terminowych typu futures, forward, umów dotyczących opcji oraz umów zamiany typu swap wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej, chyba że umowy są w posiadaniu Grupy Kapitałowej z przeznaczeniem handlowym lub wówczas, gdy otrzymane lub zapłacone środki pieniężne zostały zaliczone do działalności finansowej.

Jeżeli umowa jest księgowana jako zabezpieczenie dającej się określić pozycji, przepływy pieniężne z tytułu umowy klasyfikuje się w ten sam sposób co przepływy pieniężne wynikające z pozycji, która jest przezeń zabezpieczana.

3.3.26. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

3.3.26.1. Ujmowanie i wyłączenie ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa Kapitałowa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa Kapitałowa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa Kapitałowa wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa Kapitałowa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

3.3.26.2. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa Kapitałowa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Do kosztów transakcji zalicza się w szczególności opłaty i prowizje wypłacane agentom (w tym pracownikom działającym w roli sprzedawców) doradcom, pośrednikom i maklerom, opłaty nakładane przez agencje regulacyjne i giełdy oraz podatki i cła. Koszty transakcji nie obejmują natomiast premii lub dyskonta od instrumentów dłużnych, kosztów finansowania, ani też wewnętrznych kosztów administracyjnych, czy kosztów przechowania instrumentów.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, w momencie początkowego ujęcia Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych, który został wyznaczony przez Grupę Kapitałową przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy lub został klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdyż:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub

3.3.26.2. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych c.d.

- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa Kapitałowa ma zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę Kapitałową jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

3.3.26.2.1. Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się tych aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa Kapitałowa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujemne się w zysku lub stracie.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujemne się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujemne się w zysku lub stracie.

W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujemne w zysku lub stracie.

3.3.26.2.2. Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym – do księgowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

3.3.26.2.3. Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających), na ostatni dzień okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa Kapitałowa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

3.3.26.2.3. Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej c.d.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

3.3.26.2.4. Wycena zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pozostałe zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę Kapitałową (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

3.3.26.3. Przekwalifikowania

Grupa Kapitałowa:

- nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu finansowego, w tym instrumentu pochodnego, do lub z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy od momentu ich objęcia lub wyemitowania, jeżeli przy początkowym ujęciu instrument finansowy został wyznaczony przez Grupę Kapitałową jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, oraz
- może, jeżeli składnik aktywów finansowych nie jest już utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia go w bliskim terminie (niezależnie od faktu, iż składnik aktywów finansowych mógł zostać nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie), dokonać przekwalifikowania danego składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jedynie w wyjątkowych okolicznościach. W przypadku pożyczek i należności (jeżeli przy początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych nie musiał być sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu) składnik aktywów finansowych może zostać przekwalifikowany z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli jednostka ma zamiar i możliwość utrzymać składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

3.3.26.4. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne dowody że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wówczas Grupa Kapitałowa ujmuje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu).

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje się jako przychód.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych i ujmuje w zysku lub stracie. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w zysku lub stracie.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie poddaje się odwróceniu w zysku lub stracie.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanej straty ujmuje się w zysku lub stracie.

3.3.26.5. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Jeżeli Grupa Kapitałowa zawarła kontrakt stanowiący instrument hybrydowy (łączny), którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- łączny (hybrydowy) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa Kapitałowa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

3.3.26.6. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę Kapitałową oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na zysk lub stratę,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Grupa Kapitałowa ocenia efektywność zabezpieczenia zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. Grupa Kapitałowa dla sprawozdawczości zewnętrznej przyjmuje, że zabezpieczenie jest efektywne, jeżeli rzeczywiste poziomy zabezpieczenia mieszczą się w przedziale od 80% do 125%. Do oceny efektywności zabezpieczenia Grupa Kapitałowa wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności analizę regresji. W przypadku, gdy pozycję zabezpieczaną i instrument zabezpieczający charakteryzują identyczne warunki, tj. terminy realizacji, kwoty, zmienne wpływające na ryzyko wartości godziwej lub zmiany przepływów pieniężnych, do oceny efektywności zabezpieczenia stosuje się uproszczone metody analityczne.

3.3.26.6. Rachunkowość zabezpieczeń c.d.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa Kapitałowa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa Kapitałowa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w zysku lub stracie, oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w zysku lub stracie (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienie jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenie terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę Kapitałową),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, lub
- Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa Kapitałowa:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje w innych całkowitych dochodach, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do zysku lub straty w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę. Jednakże, jeśli Grupa Kapitałowa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w przyszłych okresach, ujmuje w zysku lub stracie kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, Grupa Kapitałowa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się w zysku lub stracie,
- unieważniono powiązanie zabezpieczające – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji własnym innych całkowitych dochodów, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji

Inwestycja netto w jednostce działającej za granicą jest udziałem jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe w aktywach netto tej jednostki.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych:

3.3.26.6. Rachunkowość zabezpieczeń c.d.

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, oraz
- nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszące się do efektywnej części zabezpieczenia, które zostały odniesione w inne całkowite dochody, ujmuje się w zysku lub stracie w momencie zbycia podmiotu zagranicznego.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego związanego z uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem można traktować jako zabezpieczenie wartości godziwej lub jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

3.3.27. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w polskim kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy.

Przez przekazanie ryzyka i korzyści w przypadku umowy leasingu finansowego rozumie się na przykład następujące sytuacje:

- przekazanie prawa własności przed lub w momencie zakończenia umowy,
- leasingobiorca ma możliwość zakupienia składnika aktywów za cenę, która – według przewidywań – będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupienia składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa,
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeżeli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca (zdyskontowana) minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle ile wynosi wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich skorzystać bez dokonywania w nich większych modyfikacji.

Jeżeli Grupa Kapitałowa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako składnik rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości końcowej równa się sumie wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy, a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej tj. stopy, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić na podstawie podobnej umowy leasingowej lub - jeżeli nie można jej ustalić - stopa procentowa na dzień rozpoczęcia leasingu, przy jakiej leasingobiorca musiałby pożyczyc środki niezbędne do zakupu danego składnika aktywów, na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy Kapitałowej, przy czym przy braku wystarczającej pewności, uzyskania tytułu własności przed końcem okresu leasingu, składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Jeżeli Grupa Kapitałowa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu.

3.3.27. Leasing c.d.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Opłaty leasingowe z leasingu operacyjnego u leasingodawcy ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów, a u leasingobiorcy jako koszty.

3.3.28. Działalność poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli

W ramach działalności poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli przyjmuje się następującą klasyfikację faz projektów:

- wstępne analizy,
- nabycie praw do poszukiwań i wydobywania,
- poszukiwanie złóż,
- rozpoznanie złóż,
- zagospodarowanie złóż,
- wydobywanie.

W momencie rozpoczęcia fazy poszukiwania złóż, Grupa Kapitałowa każdorazowo definiuje docelowy ośrodek gromadzenia kosztów na poziomie projektu, który jednocześnie stanowi ośrodek wypracowujący środki pieniężne.

Nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz (tj. przed nabyciem koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż) ujmują się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady poniesione w fazach nabycia praw do poszukiwań złóż, poszukiwania złóż i rozpoznania złóż ujmują się zgodnie z metodą skutecznych wysiłków (ang. Successful Efforts Method), która polega na kapitalizowaniu jedynie tych kosztów, które spełniają definicję aktywów, w szczególności jeżeli istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobywania podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne. Pozostałe koszty, które można bezpośrednio przypisać do transakcji nabycia praw do poszukiwań powinny podwyższać cenę nabycia składnika aktywów. W przypadku, gdy bezpośrednia alokacja do transakcji nabycia praw do poszukiwań nie jest możliwa, pozostałe koszty ujmują się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze poniesione po nabyciu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż obejmują:

- nakłady na odwierty rozpoznawcze, które początkowo podlegają aktywowaniu w ramach docelowego ośrodka powstawania kosztów ustalonego na poziomie projektu i są prezentowane w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace poszukiwawcze i rozpoznawcze dla danego projektu (projekt obejmuje prace ze zdefiniowanym celem poszukiwawczym lub/ i rozpoznawczym, które są prowadzone na wyznaczonym obszarze) zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa (w tym nakłady aktywowane w fazie poszukiwań) ujmują się jako koszty. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, nakłady na wszystkie odwierty rozpoznawcze (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze w ramach aktywowanego złoża węglowodorów/soli) ujmują się w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie stwierdzenia technicznej wykonalności i ekonomicznej opłacalności wydobywania. W przypadku wykonania odwiertów rozpoznawczych na już eksploatowanym złożu, Grupa Kapitałowa dokonuje analizy, czy poniesione nakłady umożliwią powstanie nowych otworów eksploatacyjnych – nakłady ujmują się wówczas w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie oddania do użytkowania. Jeśli w efekcie poniesionych nakładów nie powstaną nowe otwory eksploatacyjne, nakłady ujmują się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.
- pozostałe nakłady w fazie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych początkowo podlegają aktywowaniu w ramach docelowego ośrodka powstawania kosztów ustalonego na poziomie projektu i są prezentowane w pozycji wartości niematerialne w trakcie rozwoju lub w pozycji środki trwałe w budowie w zależności od charakteru poniesionych nakładów. Jeżeli faza poszukiwania i rozpoznania złóż zakończy się niepowodzeniem, początkowo aktywowane pozostałe nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze ujmują się w jako koszty. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, te nakłady ujmują się w pozycji rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne (odpowiednio do charakteru nakładów) w momencie stwierdzenia technicznej wykonalności i ekonomicznej opłacalności wydobywania.
- pozostałe koszty, które można bezpośrednio przypisać do fazy poszukiwań i rozpoznania złóż powinny podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku gromadzenia kosztów. Jeżeli bezpośrednia alokacja nie jest możliwa, pozostałe koszty ujmują się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady ponoszone na zagospodarowanie złóż podlegają aktywowaniu zgodnie z zasadami ogólnymi dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, w tym w zakresie kosztów finansowania zewnętrznego zgodnie z zasadami ogólnymi dla kosztów finansowania zewnętrznego.

3.3.28. Działalność poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli c.d.

Przychody i koszty bezpośrednio związane z wydobywaniem węglowodorów/soli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Koszty bezpośrednio związane z wydobywaniem węglowodorów/soli ujmowane są zgodnie z zasadami ogólnymi dla zapasów, kosztów i przychodów ze sprzedaży.

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych powstałych w ramach realizacji procesów działalności poszukiwań i wydobywania ujmowane są zgodnie z zasadami ogólnymi dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych przy zastosowaniu metody naturalnej, tj. proporcjonalnie do wielkości wydobywania węglowodorów/soli. Jeżeli zastosowanie metody naturalnej opartej o jednostki wydobywania jest niemożliwe (np. ze względu na brak danych dotyczących wielkości zasobów węglowodorów/soli lub wykorzystanie aktywów na wielu etapach działalności poszukiwań i wydobywania) lub zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób konsumowania korzyści z danego aktywa, można stosować inną metodę amortyzacji, która będzie możliwie najbardziej wiarygodnie odzwierciedlać zużycie ekonomiczne.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej, które ujmowane są i wyceniane zgodnie z zasadami ogólnymi dla rezerw.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Zmiany rezerw wynikające z upływu czasu (z tytułu odniesienia dyskonta) powiększają wartość księgową rezerwy i obciążają koszty finansowe. Natomiast zmiany rezerw wynikające ze zmiany szacunku kosztów, zmiany stopy dyskontowej oraz zmiany terminu likwidacji/rekultywacji korygują wartość księgową rezerwy oraz wartość księgową składnika aktywów.

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji aktywów w działalności poszukiwań i wydobywania pod kątem ewentualnej utraty wartości.

Test na utratę wartości aktywów z tytułu nabycia praw, poszukiwań i rozpoznania złóż węglowodorów/soli, wykonuje się dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, definiowanego jako projekt.

Test na utratę wartości aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobywania złóż węglowodorów/soli przeprowadza się zgodnie z zasadami ogólnymi dla utraty wartości aktywów.

3.3.29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

Aktywów warunkowych nie ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ może to prowadzić do ujęcia dochodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty. Jeżeli jednak wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, Grupa Kapitałowa podaje na koniec okresu sprawozdawczego w informacji dodatkowej krótki opis rodzaju aktywów warunkowych oraz, jeśli jest to wykonalne w praktyce, szacuje ich skutki finansowe, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odpowiadający przychód ujmowane są w sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana. Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny, Grupa Kapitałowa ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej lub
- obecnym obowiązkiem, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w sprawozdaniu finansowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Zobowiązania warunkowe nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

3.3.30. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego są to zdarzenia, zarówno korzystne, jak i niekorzystne, które mają miejsce pomiędzy dniem sprawozdawczym a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji. Można wyróżnić dwa rodzaje tych zdarzeń:

- zdarzenia, które dostarczają dowodów na istnienie określonego stanu na dzień sprawozdawczy (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym wymagające dokonania korekt w prezentowanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym) oraz
- zdarzenia, które wskazują na stan zaistniały po dniu sprawozdawczym (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym niewymagające dokonania korekt w prezentowanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym).

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów oraz szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów.

Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Ich zmiany są ujmowane w okresie, w którym zostały dokonane, jeżeli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

4.1. Profesjonalny osąd

Instrumenty finansowe

Zarząd dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, oceny charakteru i zakresu ryzyk związanych z instrumentami finansowymi oraz zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Instrumenty finansowe klasyfikuje się do poszczególnych kategorii w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 35.

Leasing

Zarząd dokonuje osądu kwalifikując umowy leasingowe jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 36.

4.2. Niepewność szacunków

Szacowane okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Jak opisano w nocie 3.3.6 oraz 3.3.8. Grupa Kapitałowa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych co najmniej raz w roku. Efekt weryfikacji w bieżącym roku sprawozdawczym przedstawiono w notach 7 i 9.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Jak opisano w nocie 3.3.7. Grupa Kapitałowa, po początkowym ujęciu, wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej. Szacunek wartości godziwej odzwierciedla warunki rynkowe na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 8.

Utrata wartości aktywów trwałych

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej z zastosowaniem właściwej stopy dyskonta, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 15.

Utrata wartości zapasów

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości zapasów zgodnie z notą 3.3.11. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości netto możliwych do uzyskania dla zapasów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 16.

4.2. Niepewność szacunków c.d.

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności. Oszacowania wymaga wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej należności. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 17.

Rezerwy

Jak opisano w nocie 3.3.17. tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje dotyczące zastosowanych w bieżącym roku sprawozdawczym założeń i wpływu ich zmian na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawiono w nocie 23.

Ujęcie przychodów - program lojalnościowy VITAY

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów liczbę punktów VITAY rozpoznawane są przychody przyszłych okresów, które korygują przychody ze sprzedaży detalicznej. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY. Dodatkowe informacje o programie VITAY przedstawiono w nocie 26.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane zgodnie z notą 3.3.23. Tworzenie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wymaga dokonania szacunków prognozowanych terminów osiągnięcia i wysokości przyszłych zysków. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 33.2.

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych

Oszacowanie wartości godziwej instrumentów finansowych polega na zastosowaniu powszechnie stosowanych przez praktyków rynkowych modeli wyceny instrumentów finansowych. Dodatkowe informacje dotyczące zastosowanych założeń i wyników analizy wrażliwości tych założeń przedstawiono w nocie 35.

Zobowiązania warunkowe

Jak opisano w nocie 3.3.29. ujawnianie zobowiązań warunkowych wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego lub możliwego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 38.

5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną

Grupa Kapitałowa ORLEN za rok 2012 i 2011 obejmuje PKN ORLEN jako Jednostkę Dominującą oraz jednostki zlokalizowane na terenie Polski, Niemiec, Czech, Litwy, Malty, Szwecji, Holandii, Słowacji, Szwajcarii, Estonii i Łotwy. PKN ORLEN jest podmiotem wielosegmentowym, odpowiednio zaalokowanym do wszystkich segmentów operacyjnych i funkcji korporacyjnych.

		Udział w liczbie głosów			
Nazwa spółki	Spółka matka	31/12/2012	31/12/2011	Metoda konsolidacji	Strona internetowa
Segment Rafineria					
Spółki produkcyjno-handlowe					
AB ORLEN Lietuva (ORLEN Lietuva)	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenlietuva.lt
Fabryka Parafin Naftowax Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.naftowax.pl
Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	98,17%	pełna	www.solino.pl
MOGUL SLOVAKIA s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-asfalt.pl
ORLEN Gaz Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlengaz.pl
Orlen Oil Cesko s.r.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.cz
ORLEN Oil Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.pl
ORLEN Paliwa Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpaliwa.com.pl
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpetrotank.pl
OU ORLEN Eesti (dawniej OU Mazeikiu Nafta Trading House)	UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
PARAMO A.S.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.paramo.cz
ORLEN ASFALT Ceska republika s.r.o.	ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.paramoasfalt.cz
PARAMO OIL s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
Petrolot Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	51%	pełna	www.petrolo.pl
Platinum Oil Sp. z o.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.platinumoil.pl
Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	89,95%	pełna	www.mjsa.com.pl
SIA ORLEN Latvija (dawniej SIA Mazeikiu Nafta Tirdzniecibas nams)	UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL RAFINERIE s.r.o	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.sk
Rafineria Trzebinia S.A.	PKN ORLEN S.A.	86,35%	86,35%	pełna	www.rafineria-trzebinia.pl
Ship-Service S.A.	PKN ORLEN S.A.	56%	56%	pełna	www.ship-service.pl
CESKA RAFINERSKA A.S.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	www.ceskarafinerska.cz
Platinum Oil Małopolskie Centrum Dystrybucji Sp. z o.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	-	100%	pełna	
Spółki usługowe					
EkoNaft Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.ekonafit.pl
Energomedia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.energomedia.pl
Euronafit Trzebinia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.euronafit-trzebinia.pl
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenautomatyka.pl
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orleneko.pl
ORLEN KolTrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,85%	99,85%	pełna	www.orlenkoltrans.pl
ORLEN Transport S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlentransport.pl
RAF- Służba Ratownicza Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
RAF-BIT Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	www.raf-bit.pl
RAF-KOLTRANS Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
UAB EMAS	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UAB PASLAUGOS TAU	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL DOPRAVA s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Zakładowa Straż Pożarna Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	
Konsorcjum Olejów Przetworzonych - Organizacja Odzysku S.A.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	81%	81%	pełna	www.konsorcjum-jedlicze.com.pl
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	76,59%	76,59%	pełna	www.orlenwir.pl
Segment Detal					
Spółki handlowe					
AB Ventus-Nafta	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
BENZINA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-deutschland.de
Spółki usługowe					
ORLEN Budonafit Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.budonafit.com.pl
PETROTRANS s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.petrotrans.cz
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,01%	99,01%	pełna	www.orlencs.pl
Segment Petrochemia					
Spółki produkcyjno-handlowe					
Anwil S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	95,14%	pełna	www.anwil.pl
Basell ORLEN Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	
CHEMAPOL (SCHWEIZ) AG	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
CHEMOPETROL a.s.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Spolana A.S.	ANWIL S.A.	100%	100%	pełna	www.spolana.cz
UNIPETROL AUSTRIA HmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL DEUTSCHLAND GmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.de
UNIPETROL RPA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.unipetrolrpa.cz
BUTADIEN KRALUPY A.S.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	
Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.basellorlen.pl

5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną c.d.

Nazwa spółki	Spółka matka	Udział w liczbie głosów		Metoda konsolidacji	Strona internetowa
		31/12/2012	31/12/2011		
Segment Petrochemia					
Spółki usługowe					
POLYMER INSTITUTE BRNO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Remontowe Remwil Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99,98%	99,98%	pełna	www.remwil.pl
Vyzkumny ustav anorganické chemie A.S.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Pro-Lab Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99,32%	99,32%	pełna	www.prolab.pl
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	77,96%	55,93%	pełna	www.chemeko.pl
Funkcje Korporacyjne					
Spółki usługowe					
ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenadministracja.pl
ORLEN Księgowość Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenksiegowosc.pl
ORLEN Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenmedica.pl
ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenochrona.pl
ORLEN Projekt S.A.	PKN ORLEN S.A.	99,63%	51%	pełna	www.orlenprojekt.pl
UAB Apsauga	ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	100%	-	pełna	www.orlenapsauga.lt
Sanatorium Uzdrowskowie Krystynka Sp. z o.o.	ORLEN MEDICA Sp. z o.o.	98,58%	98,58%	pełna	www.sanatoriumkrystynka.pl
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	94,94%	94,94%	pełna	www.orlenlaboratorium.pl
Centrum Edukacji Sp. z o.o.	PPPT S.A.	69,43%	69,43%	pełna	www.centrumedukacji.pl
Unipetrol A.S.	PKN ORLEN S.A.	62,99%	62,99%	pełna	www.unipetrol.cz
Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.pppt.pl
Spółki pozostałe					
Baltic Power Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.balticpower.eu
Baltic Spark Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Finance AB	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
Orlen Insurance Ltd.	ORLEN HOLDING MALTA Ltd.	100%	100%	pełna	
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenupstream.pl
UAB Medikvita (UAB Mazeikiu naftos sveikatos prieziuros centras)	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL SERVICES s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
HC VERVA Litvinov A.S. (dawniej HC Benzina Litvinov A.S.)	UNIPETROL RPA s.r.o.	70,95%	70,95%	pełna	
SIA Balin Energy	OIEP Co BV	50%	50%	proporcjonalna	
ORLEN Capital AB	PKN ORLEN S.A.	-	100%	pełna	

¹⁾ 98% udział w skonsolidowanych danych finansowych

²⁾ 94% udział w skonsolidowanych danych finansowych

³⁾ udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym za wyjątkiem Grupy Kapitałowej Ship-Service S.A., gdzie udział w kapitale wynosi 61%

5.1. Zmiany w strukturze Grupy w 2012 roku

Wykup udziałowców niekontrolujących

- Petrolot Sp. z o.o.,
- Anwil S.A.,
- Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.,
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.,
- Orlen Projekt S.A.,
- Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.

W wyniku powyższych transakcji Zyski zatrzymane zostały pomniejszone o (17 223) tysiące PLN (różnica między ceną nabycia dodatkowych udziałów a udziałem w kapitale własnym spółki na dzień przeprowadzenia transakcji) oraz Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym pomniejszony o kwotę (154 888) tysięcy PLN (dodatkowy udział w kapitale własnym spółki na dzień przeprowadzenia transakcji). Metoda konsolidacji wymienionych spółek nie uległa zmianie. Zmiany w strukturze Grupy Rafineria Nafty Jedlicze S.A. pośrednio wpłynęły na udział procentowy w skonsolidowanych danych finansowych spółki ORLEN Oil Sp. z o.o.

Utworzenie przez ORLEN Ochrona spółki UAB Aspauga z siedzibą na Litwie. Od momentu nabycia spółka została objęta konsolidacją metodą pełną.

Sprzedaż udziałów w spółce ORLEN Capital AB. Wynik na powyższej transakcji został wykazany w pozostałej działalności operacyjnej.

Transakcje pod wspólną kontrolą nie mające wpływu na skonsolidowany Kapitał własny i wynik finansowy Grupy ORLEN

- przejęcie przez Platinum Oil Sp. z o.o. spółki PlatinumOil Małopolskie Centrum Dystrybucji Sp. z o.o.;
- przejęcie spółki ORLEN Asphalt Ceska Republika s.r.o. z Grupy UNIPETROL do Grupy Orlen Asphalt.

NOTY OBJASNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
6. Segmenty operacyjne

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach operacyjnych są spójne z polityką rachunkowości Grupy opisaną w nocie 3.3.5. Wyniki segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych to wyniki wygenerowane bez alokacji przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Zarząd PKN ORLEN oraz zarządy spółek Grupy Kapitałowej oceniają wyniki finansowe segmentów na podstawie wyniku z działalności operacyjnej segmentu (EBIT) i decydują o przydziale zasobów.

Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych. Przychody zewnętrzne segmentu przedstawiane Zarządowi są wyceniane w sposób spójny z zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

6.1. Przychody i wyniki segmentów operacyjnych

za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	NOTA	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	29	65 874 900	38 141 303	15 969 168	116 179	-	120 101 550
Sprzedaż między segmentami		28 002 151	123 071	3 626 579	223 221	(31 975 022)	-
Przychody ogółem		93 877 051	38 264 374	19 595 747	339 400	(31 975 022)	120 101 550
Koszty operacyjne ogółem		(92 343 866)	(37 588 269)	(18 434 512)	(1 097 657)	31 975 022	(117 489 282)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	331 933	156 777	136 700	101 243	(252)	726 401
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(938 370)	(185 426)	(92 672)	(98 082)	252	(1 314 298)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		926 748	647 456	1 205 263	(755 096)	-	2 024 371
Przychody finansowe	32.1.						1 581 994
Koszty finansowe	32.2.						(981 226)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności		(750)	-	54	-	-	(696)
Zysk przed opodatkowaniem							2 624 443
Podatek dochodowy	33						(454 453)
Zysk netto							2 169 990
Amortyzacja	30.2.	1 039 774	358 948	741 109	120 291		2 260 122
Zwiększenia aktywów trwałych	7,8,9,10	799 534	498 707	476 890	258 683		2 033 814

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	NOTA	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	29	58 475 608	34 037 500	14 313 184	146 782	-	106 973 074
Sprzedaż między segmentami		25 011 572	115 966	3 343 901	217 775	(28 689 214)	-
Przychody ogółem		83 487 180	34 153 466	17 657 085	364 557	(28 689 214)	106 973 074
Koszty operacyjne ogółem		(81 137 448)	(33 645 953)	(16 398 891)	(1 033 296)	28 689 223	(103 526 365)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1.	331 169	116 333	202 450	356 881	(178)	1 006 655
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	(575 007)	(198 112)	(1 447 156)	(166 795)	178	(2 386 892)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		2 105 894	425 734	13 488	(478 653)	9	2 066 472
Przychody finansowe	32.1.						2 780 145
Koszty finansowe	32.2.						(2 243 175)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności		625	-	179	187 495	-	188 299
Zysk przed opodatkowaniem							2 791 741
Podatek dochodowy	33						(776 738)
Zysk netto							2 015 003
Amortyzacja	30.2.	1 113 911	333 801	821 409	110 827		2 379 948
Zwiększenia aktywów trwałych	7,8,9,10	899 882	425 064	641 796	166 712		2 133 454

Zwiększenia aktywów trwałych segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych obejmują zwiększenia nakładów oraz koszty finansowania zewnętrznego.

6.2. Pozostałe informacje segmentowe
6.2.1. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Segment Rafineria	30 199 689	32 821 176
Segment Detal	5 955 683	6 067 744
Segment Petrochemia	12 779 493	13 030 826
Aktywa segmentów	48 934 865	51 919 746
Funkcje Korporacyjne	3 935 065	7 077 508
Wyłączenia	(239 150)	(265 776)
	52 630 780	58 731 478

w tym:

	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Segment Rafineria	56 551	20 960	6 459	7 758
Segment Petrochemia	994	1 046	5 473	5 367
Aktywa segmentów	57 545	22 006	11 932	13 125
Funkcje Korporacyjne	7 074	6 519	-	-
20,11	64 619	28 525	11 932	13 125

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych (zawartych w notach 13, 14, 18, 19) oraz aktywów podatkowych 33.2. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne.

6.2.2. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących

NOTA	Utworzenie		Odwrócenie	
	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Segment Rafineria	(1 114 370)	(624 596)	104 472	66 190
Segment Detal	(52 767)	(119 597)	30 634	37 683
Segment Petrochemia	(168 749)	(1 447 992)	96 499	42 720
Odpisy aktualizujące segmentów	(1 335 886)	(2 192 185)	231 605	146 593
Funkcje Korporacyjne	(47 478)	(79 773)	48 907	83 296
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności operacyjnej	(1 383 364)	(2 271 958)	280 512	229 889
16, 31.1, 31.2.				
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności finansowej	(14 977)	(15 012)	8 296	8 861
32.1., 32.2.				
	(1 398 341)	(2 286 970)	288 808	238 750

w tym:

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Utworzenie		Odwrócenie	
	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Segment Rafineria	(757 319)	(360 072)	46 217	19 729
Segment Detal	(36 634)	(106 050)	23 744	31 271
Segment Petrochemia	(61 115)	(1 382 312)	21 278	8 919
Odpisy aktualizujące segmentów	(855 068)	(1 848 434)	91 239	59 919
Funkcje Korporacyjne	(10 635)	(7 416)	8 193	737
	(865 703)	(1 855 850)	99 432	60 656

Odpisy aktualizujące w podziale segmentowym ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów obejmują odpisy aktualizujące wartość należności, wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania oraz odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych.

6.2.2. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących c.d.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane było w związku z przeszacowaniem zapasów, wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

W 2012 roku odpisy dokonane w segmencie rafineria dotyczyły przede wszystkim utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych Ceska Rafinerska. Odpisy dokonane w segmencie detal wynikały głównie ze zmian efektywności funkcjonowania poszczególnych stacji paliw, w tym zmian układu komunikacyjnego oraz budowy stacji konkurencyjnych w pobliskim otoczeniu. W funkcjach korporacyjnych ujęto głównie odpisy na majątek wycofany z działalności operacyjnej Grupy i materiały zbędne.

Dodatkowe informacje dotyczące odpisów na majątek trwały zostały przedstawione w nocie 15.

6.2.3. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według siedziby kraju zleceniodawcy

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Polska		51 532 228	46 326 625
Niemcy		19 760 387	18 460 641
Czechy		12 914 485	11 576 378
Litwa, Łotwa, Estonia		10 634 855	8 832 521
Pozostałe kraje		25 259 595	21 776 909
	29	120 101 550	106 973 074

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Danii, Wielkiej Brytanii, Austrii i Ukrainy.

Podział geograficzny aktywów trwałych

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Polska		16 177 302	15 962 029
Niemcy		850 907	927 668
Czechy		4 139 027	5 382 672
Litwa, Łotwa, Estonia		5 198 755	5 806 542
Pozostałe kraje		40 090	36 093
	7,8,9,10	26 406 081	28 115 004

6.3. Przychody ze sprzedaży

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Segment Rafineria			
Lekkie destylaty		17 239 314	15 620 177
Średnie destylaty		33 780 664	31 598 963
Frakcje ciężkie		9 602 317	8 354 655
Pozostałe		5 252 605	2 901 813
		65 874 900	58 475 608
Segment Detal			
Lekkie destylaty		15 289 032	13 922 875
Średnie destylaty		19 687 965	17 079 608
Pozostałe		3 164 306	3 035 017
		38 141 303	34 037 500
Segment Petrochemia			
Monomery		2 137 423	2 033 615
Polimery		4 328 113	3 991 723
Aromaty		1 461 036	1 259 805
Nawozy Sztuczne		1 356 233	1 241 073
Tworzywa sztuczne		1 284 021	1 329 757
PTA		1 875 273	1 238 788
Pozostałe		3 527 069	3 218 423
		15 969 168	14 313 184
Funkcje Korporacyjne		116 179	146 782
	29	120 101 550	106 973 074

6.4. Informacje o wiodących klientach

W 2012 roku oraz 2011 roku Grupa Kapitałowa nie zidentyfikowała wiodących klientów, z którymi zrealizowałaby przychody ze sprzedaży przekraczające poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej ORLEN.

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Grunty	909 017	938 968
Budynki i budowle	10 262 900	10 867 658
Urządzenia techniczne i maszyny	11 714 361	12 701 312
Środki transportu i pozostałe	833 624	902 736
Środki trwałe w budowie	1 023 832	1 167 977
aktywa z tytułu poszukiwań węglowodorów/soli	183 539	88 537
pozostałe	840 293	1 079 440
	24 743 734	26 578 651

7. Rzeczowe aktywa trwałe c.d.
Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

Środki trwałe w budowie							
Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Aktywa z tytułu poszukiwań węglowodorów/ soli	Pozostałe	Razem	
Wartość księgowa brutto							
1 stycznia 2012 *	1 004 652	18 499 268	31 564 249	2 322 826	88 537	1 232 454	54 711 985
Nakłady inwestycyjne	197	24 337	127 422	53 683	91 358	1 657 903	1 954 900
Pozostałe zwiększenia	282	1 605	3 176	3 368	18 467	1 800	28 698
Koszty finansowania zewnętrznego	-	6 890	13 091	523	-	751	21 255
Reklasyfikacje	7 943	503 890	1 189 248	93 424	(14 615)	(1 846 751)	(66 861)
Sprzedaż	(347)	(4 562)	(4 437)	(49 192)	-	-	(58 538)
Likwidacja	(785)	(55 770)	(341 480)	(158 261)	-	-	(556 296)
Pozostałe zmniejszenia	(196)	(3 289)	(9 470)	(7 442)	(208)	(26 866)	(47 470)
Różnice kursowe	(40 443)	(308 033)	(1 337 454)	(61 012)	-	(44 660)	(1 791 602)
31 grudnia 2012	971 303	18 664 336	31 204 345	2 197 917	183 539	974 631	54 196 071
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe							
1 stycznia 2012 *	65 684	7 602 844	18 834 398	1 416 500	-	153 014	28 072 439
Amortyzacja	797	651 903	1 315 897	189 644	-	-	2 158 241
Pozostałe zwiększenia	-	-	2 413	2 682	-	-	5 095
Odpisy aktualizujące	(586)	315 789	397 752	(947)	-	(14 803)	697 206
Reklasyfikacje	-	1 535	(13 154)	(14 175)	-	-	(25 794)
Sprzedaż	-	(1 347)	(4 033)	(45 591)	-	-	(50 971)
Likwidacja	(406)	(45 349)	(302 398)	(140 472)	-	-	(488 625)
Pozostałe zmniejszenia	-	(1 833)	868	(6 949)	-	-	(7 914)
Dotacje rządowe - rozliczenie	-	2 418	(174)	480	-	-	2 724
Różnice kursowe	(3 203)	(151 314)	(765 524)	(40 042)	-	(9 106)	(969 189)
31 grudnia 2012	62 286	8 374 646	19 466 045	1 361 130	-	129 105	29 393 212
Wartość księgowa brutto							
1 stycznia 2011 *	927 646	15 494 920	26 548 558	2 034 897	42 122	5 735 178	50 783 320
Nakłady inwestycyjne	503	18 845	133 431	63 708	55 827	1 736 590	2 008 904
Pozostałe zwiększenia	-	16 071	14 992	6 419	35	34 554	72 071
Koszty finansowania zewnętrznego	-	111 590	125 307	9 322	-	(192 739)	53 480
Reklasyfikacje	19 873	2 463 316	3 110 459	282 605	(9 447)	(6 098 184)	(231 378)
Sprzedaż	(5 137)	(7 417)	(5 075)	(52 144)	-	-	(69 773)
Likwidacja	(829)	(73 574)	(317 018)	(110 767)	-	-	(502 188)
Pozostałe zmniejszenia	(184)	(8 201)	(30 199)	(6 936)	-	(42 808)	(88 328)
Różnice kursowe	62 780	483 718	1 983 794	95 722	-	59 863	2 685 877
31 grudnia 2011	1 004 652	18 499 268	31 564 249	2 322 826	88 537	1 232 454	54 711 985
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe							
1 stycznia 2011 *	31 818	6 253 833	15 675 293	1 279 285	-	80 032	23 320 260
Amortyzacja	865	643 191	1 429 470	205 153	-	-	2 278 679
Pozostałe zwiększenia	-	8 647	3 195	2 761	-	-	14 603
Odpisy aktualizujące	31 315	578 769	972 620	25 073	-	67 839	1 675 616
Reklasyfikacje	-	(21 185)	(360)	(213)	-	-	(21 758)
Sprzedaż	(145)	(4 902)	(18 002)	(49 804)	-	-	(72 853)
Likwidacja	-	(55 920)	(287 343)	(103 532)	-	-	(446 795)
Pozostałe zmniejszenia	-	(3 157)	(12 389)	(6 565)	-	-	(22 111)
Dotacje rządowe - rozliczenie	-	2 544	2 496	61	-	-	5 101
Różnice kursowe	1 831	201 024	1 069 418	64 281	-	5 143	1 341 697
31 grudnia 2011	65 684	7 602 844	18 834 398	1 416 500	-	153 014	28 072 439
Dotacje rządowe							
1 stycznia 2012	-	28 766	28 539	3 590	-	-	60 895
31 grudnia 2012	-	26 790	23 939	3 163	-	5 233	59 125
1 stycznia 2011	-	29 777	29 929	341	-	-	60 047
31 grudnia 2011	-	28 766	28 539	3 590	-	-	60 895
Wartość księgowa netto							
1 stycznia 2012 *	938 968	10 867 658	12 701 312	902 736	88 537	1 079 440	26 578 651
31 grudnia 2012	909 017	10 262 900	11 714 361	833 624	183 539	840 293	24 743 734
1 stycznia 2011 *	895 828	9 211 310	10 843 336	755 271	42 122	5 655 146	27 403 013
31 grudnia 2011	938 968	10 867 658	12 701 312	902 736	88 537	1 079 440	26 578 651

* Przekształcenie danych porównawczych: spadek wartości księgowej brutto oraz skumulowanego umorzenia, odpisów aktualizujących i rozliczonych dotacji rządowych bez wpływu na wartość księgową netto na dzień 31 stycznia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku

7. Rzeczowe aktywa trwałe c.d.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe

	NOTA	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
1 stycznia 2012		57 273	1 249 581	3 631 247	75 157	153 012	5 166 270
Utworzenie	31.2.	44	346 135	415 702	10 759	16 437	789 077
Odwrocenie	31.1.	(630)	(29 716)	(4 727)	(7 265)	(16 484)	(58 822)
Wykorzystanie		-	(729)	(12 455)	(3 071)	(3 183)	(19 437)
Reklasyfikacje		-	99	(768)	(1 370)	(11 573)	(13 612)
Różnice kursowe		(2 585)	(163 306)	(453 877)	(6 760)	(9 106)	(635 635)
		54 102	1 402 064	3 575 122	67 450	129 103	5 227 841
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		(586)	315 789	397 752	(947)	(14 803)	697 206
1 stycznia 2011		24 963	630 970	2 351 408	45 408	80 029	3 132 778
Utworzenie	31.2.	37 083	609 863	981 367	26 559	74 996	1 729 868
Odwrocenie	31.1.	(5 765)	(27 830)	(6 145)	(772)	(7 157)	(47 669)
Wykorzystanie		-	(235)	(3 189)	(68)	-	(3 492)
Reklasyfikacje		(3)	(3 029)	587	(646)	-	(3 091)
Różnice kursowe		995	39 842	307 219	4 676	5 144	357 876
		57 273	1 249 581	3 631 247	75 157	153 012	5 166 270
zwiększenia netto*		31 315	578 769	972 620	25 073	67 839	1 675 616

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku na wycofane rzeczowe aktywa trwałe został utworzony odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie odpowiednio 46 325 tysięcy PLN oraz 47 106 tysięcy PLN.

Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu		3 780 966	4 064 004
Wartość księgowa netto czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych		10 659	31 364
Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		53 604	53 435
Wartość księgowa netto leasingowanych składników aktywów trwałych	36.1.	153 944	169 327

Grupa Kapitałowa dokonuje okresowej weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2012 roku okresów użytkowania składników rzeczowego majątku trwałego z roku 2011 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 69 265 tysięcy PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, które stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej przedstawiono w notce 28.

Grupa otrzymała dotacje na dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych ze zmianą technologii produkcji chloru, zakup pieców fluidalnych oraz stworzenie w ramach Płockiego Parku Przemysłowo - Technologicznego nowych obiektów kubaturowych pochodzące głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Grupa wykorzystała również środki z Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które wydatkowane zostały głównie na zakup zestawów samochodowych do przewozu paliw.

8. Nieruchomości inwestycyjne

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Stan na początek okresu	117 645	71 976
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	1 254	32 220
Sprzedaż	(79)	(319)
Wyceny do wartości godziwej	3 370	10 390
zwiększenia	3 370	10 390
Różnice kursowe	(4 920)	3 378
	117 270	117 645

Składnikami nieruchomości inwestycyjnych są głównie budynki socjalno-biurowe oraz grunty. W zależności od charakteru inwestycji w nieruchomości, do oszacowania wartości godziwej stosowano metody - porównawczą i dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie możliwej do uzyskania na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych, ze względu na zmienność dochodów w przewidywanej przyszłości. W analizie dla najbardziej istotnych pozycji zastosowano 10-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup. Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, podobnie zlokalizowanych, będących w porównywalnym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	13 400	18 046
Bezpośrednie koszty operacyjne	(4 804)	(7 159)
Generujące w danym okresie przychody z czynszów	(3 773)	(6 615)
Nie generujące w danym okresie przychodów z czynszów	(1 031)	(544)

Dodatkowe informacje dotyczące wyceny nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w nocie 3.3.7 i 4.2.

9. Wartości niematerialne

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		78 092	70 608
Wartości niematerialne w przygotowaniu związane z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów		57 582	50 491
Pozostałe		20 510	20 117
Pozostałe wartości niematerialne		1 369 208	1 252 436
Oprogramowanie		48 227	60 808
Patenty, znaki towarowe i licencje		490 980	544 854
Wartość firmy		89 094	98 832
Prawa majątkowe	9.3.	686 953	507 785
Pozostałe		53 954	40 157
		1 447 300	1 323 044

9.1. Zmiana stanu wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie

	Wartości niematerialne w przygotowaniu związane z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2012	50 491	88 290	138 781
Nakłady inwestycyjne	7 091	4	7 095
Pozostałe zwiększenia	-	2 535	2 535
Reklasyfikacje	-	1 628	1 628
Likwidacja	-	(6 001)	(6 001)
Różnice kursowe	-	(3 826)	(3 826)
31 grudnia 2012	57 582	82 630	140 212
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2012	-	68 173	68 173
Amortyzacja	-	6 496	6 496
Pozostałe zwiększenia	-	2 531	2 531
Odpisy aktualizujące	-	(461)	(461)
Likwidacja	-	(13 230)	(13 230)
Różnice kursowe	-	(1 714)	(1 714)
31 grudnia 2012	-	61 795	61 795
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2011	26 364	83 388	109 752
Nakłady inwestycyjne	24 127	390	24 517
Pozostałe zwiększenia	-	3 837	3 837
Reklasyfikacje	-	1 890	1 890
Likwidacja	-	(267)	(267)
Pozostałe zmniejszenia	-	(7 094)	(7 094)
Różnice kursowe	-	6 146	6 146
31 grudnia 2011	50 491	88 290	138 781
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2011	-	51 767	51 767
Amortyzacja	-	10 189	10 189
Odpisy aktualizujące	-	2 328	2 328
Likwidacja	-	(207)	(207)
Pozostałe zmniejszenia	-	(2)	(2)
Różnice kursowe	-	4 098	4 098
31 grudnia 2011	-	68 173	68 173
Dotacje rządowe			
1 stycznia 2012	-	-	-
31 grudnia 2012	-	325	325
1 stycznia 2011	-	-	-
31 grudnia 2011	-	-	-
Wartość księgowa netto			
1 stycznia 2012	50 491	20 117	70 608
31 grudnia 2012	57 582	20 510	78 092
1 stycznia 2011	26 364	31 621	57 985
31 grudnia 2011	50 491	20 117	70 608

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

	NOTA	Pozostałe
1 stycznia 2012		3 049
Utworzenie	31.2.	253
Wykorzystanie		(660)
Reklasyfikacje		523
Pozostałe zmniejszenia		(577)
Różnice kursowe		432
		3 020
(zmniejszenia) netto*		(461)
1 stycznia 2011		729
Utworzenie	31.2.	2 388
Odwrocenie	31.1.	(60)
Różnice kursowe		(8)
		3 049
zwiększenia netto*		2 328

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

9.2. Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych

	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2012	274 789	1 184 614	433 632	597 349	59 754	2 550 138
Nakłady inwestycyjne	4 468	3 370	-	-	36 319	44 157
Pozostałe zwiększenia	5 946	1 685	-	845 102	617	853 350
Reklasyfikacje	1 448	25 181	-	17	423	27 069
Sprzedaż	(4)	(1)	-	(29 776)	-	(29 781)
Likwidacja	(2 694)	(3 599)	-	(14 580)	(79)	(20 952)
Pozostałe zmniejszenia	(1 169)	(2 637)	-	(585 784)	(16 748)	(606 338)
Różnice kursowe	(13 620)	(14 987)	(3 103)	(25 258)	(2 980)	(59 948)
31 grudnia 2012	269 164	1 193 626	430 529	787 070	77 306	2 757 695
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2012	213 957	639 687	334 800	89 564	19 597	1 297 605
Amortyzacja	16 745	73 407	-	-	3 593	93 745
Pozostałe zwiększenia	1 161	169	-	-	-	1 330
Odpisy aktualizujące	2 210	2 869	8 045	31 942	28	45 094
Sprzedaż	(4)	(1)	-	-	-	(5)
Likwidacja	(2 637)	(3 575)	-	(14 580)	(477)	(21 269)
Pozostałe zmniejszenia	-	(2 614)	-	-	(26)	(2 640)
Dotacje rządowe - rozliczenie	6	32	-	-	-	38
Różnice kursowe	(10 519)	(7 369)	(1 410)	(6 809)	637	(25 470)
31 grudnia 2012	220 919	702 605	341 435	100 117	23 352	1 388 428
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2011	241 346	1 014 543	419 390	403 028	41 042	2 119 349
Nakłady inwestycyjne	4 555	4 013	6 608	-	19 480	34 656
Pozostałe zwiększenia	5 174	16 125	3 922	1 063 821	5 543	1 094 585
Reklasyfikacje	3 980	139 296	-	34 589	7 152	185 017
Sprzedaż	(1)	-	-	(242 595)	-	(242 596)
Likwidacja	(2 234)	(16 497)	-	(17 122)	-	(35 853)
Pozostałe zmniejszenia	(21)	(646)	-	(669 022)	(16 751)	(686 440)
Różnice kursowe	21 990	27 780	3 712	24 650	3 288	81 420
31 grudnia 2011	274 789	1 184 614	433 632	597 349	59 754	2 550 138
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	177 306	532 122	331 143	18 721	15 207	1 074 499
Amortyzacja	17 557	70 138	-	-	1 859	89 554
Pozostałe zwiększenia	217	8 771	1 844	14 580	4 310	29 722
Odpisy aktualizujące	4 708	25 383	(159)	71 854	2 778	104 564
Sprzedaż	(1)	-	-	-	-	(1)
Likwidacja	(2 174)	(7 206)	-	(15 045)	(4 291)	(28 716)
Pozostałe zmniejszenia	(2)	(342)	-	-	(659)	(1 003)
Dotacje rządowe - rozliczenie	3	32	-	-	-	35
Różnice kursowe	16 343	10 789	1 972	(546)	393	28 951
31 grudnia 2011	213 957	639 687	334 800	89 564	19 597	1 297 605
Dotacje rządowe						
1 stycznia 2012	24	73	-	-	-	97
31 grudnia 2012	18	41	-	-	-	59
1 stycznia 2011	21	105	-	-	-	126
31 grudnia 2011	24	73	-	-	-	97
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2012	60 808	544 854	98 832	507 785	40 157	1 252 436
31 grudnia 2012	48 227	490 980	89 094	686 953	53 954	1 369 208
1 stycznia 2011	64 019	482 316	88 247	384 307	25 835	1 044 724
31 grudnia 2011	60 808	544 854	98 832	507 785	40 157	1 252 436

9. Wartości niematerialne c.d.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących pozostałe wartości niematerialne

	NOTA	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
1 stycznia 2012		12 143	40 756	309 650	74 492	7 455	444 496
Utworzenie	31.2.	3 461	2 649	8 045	58 387	1 360	73 902
Odwrocenie	31.1.	(216)	(579)	-	(26 445)	-	(27 240)
Wykorzystanie		(1 208)	740	-	-	-	(468)
Reklasyfikacje		173	59	-	-	(754)	(522)
Pozostałe zmniejszenia		-	-	-	-	(578)	(578)
Różnice kursowe		(556)	(1 607)	3	(6 316)	453	(8 023)
		13 797	42 018	317 698	100 118	7 936	481 567
zwiększenia netto*		2 210	2 869	8 045	31 942	28	45 094
1 stycznia 2011		7 044	16 881	309 773	3 184	4 747	341 629
Utworzenie	31.2.	4 731	34 526	(159)	75 038	2 778	116 914
Odwrocenie	31.1.	(23)	(9 143)	-	(3 184)	-	(12 350)
Różnice kursowe		391	(1 508)	36	(546)	(70)	(1 697)
		12 143	40 756	309 650	74 492	7 455	444 496
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		4 708	25 383	(159)	71 854	2 778	104 564

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje. Różnice kursowe ujmowane są w pozycji Różnice kursowe z tytułu przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Pozostałe informacje dotyczące wartości niematerialnych

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu	508 919	510 749
Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania	10 771	11 498
Wartość księgowa netto wartości niematerialnych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do wartości niematerialnych przeznaczonych do sprzedaży	3 740	3 453

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji wartości niematerialnych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2012 roku okresów użytkowania składników wartości niematerialnych z roku 2011 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 1 706 tysięcy PLN.

Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania zawiera wydatki związane z rejestracją chemikaliów produkowanych lub importowanych (określonych w Rozporządzeniu nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów) – tzw. REACH (*Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals*). Ponieważ rejestracja jest bezterminowa oraz nieznan jest okres produkcji lub importu poszczególnych chemikaliów przyjęto nieokreślony okres ich użytkowania.

Grupa Kapitałowa traktuje również wartość firmy jako składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

9.3. Prawa majątkowe

9.3.1. Uprawnienia do emisji CO₂

Przydział uprawnień do emisji CO₂ dotyczący poszczególnych instalacji nastąpił na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

9.3.1. Uprawnienia do emisji CO₂ c.d.
Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO₂ (EUA, ERU i CER) w 2012 roku

	Ilość (w tonach)	Wartość
Stan na początek okresu	9 701 118	489 721
Otrzymane nieodpłatnie	14 806 269	533 027
Rozliczone za 2011 rok	(11 282 331)	(537 861)
Zakup/(Sprzedaż) netto	6 438 191	169 689
Odpisy aktualizujące	-	(16 748)
Różnice kursowe	-	(18 449)
	19 663 247	619 379
Emisja CO ₂ w 2012 roku	10 724 022	378 009

W latach 2010-2011 Grupa zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień w przyszłości. W 2012 roku nastąpił odkup uprawnień do emisji CO₂ a kontrakty forward zostały rozliczone.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 26,28 PLN (co odpowiada 6,43 EUR) (źródło: www.theice.com).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała uprawnienia ERU w ilości 609 769 ton, otrzymane nieodpłatnie w związku ze zrealizowaną w 2008 roku inwestycją na Instalacji Kwasu Azotowego redukującą emisję podtlenków azotu. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia ERU wyniosła 0,49 PLN (co odpowiada 0,12 EUR) przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku.

9.3.2. Prawa majątkowe do energii
Zmiana stanu posiadanych praw majątkowych do energii w 2012 roku

	Żółte	Czerwone	Fioletowe	Zielone	Razem Wartość
	Ilość (w MWh)				
Stan na początek okresu	-	2 257 879	-	-	18 064
Otrzymane nieodpłatnie	741 474	1 630 445	-	-	102 314
Rozliczone za 2011 rok	(3 921)	(114 546)	(621)	(4 552)	(2 748)
Zakup/(Sprzedaż)	5 000	8 441	3 500	54 771	14 019
Przeklasyfikowanie/Zamiana	(360 000)	(470 763)	-	-	(48 881)
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	(15 194)
	382 553	3 311 456	2 879	50 219	67 574

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 3.3.8.2.

10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Stan na początek okresu		95 664	96 354
Nakłady inwestycyjne		2 822	1 420
Reklasyfikacje		979	200
Amortyzacja		(1 640)	(1 526)
Odpisy aktualizujące		-	(384)
utworzenie	31.2.	(215)	(472)
odwrócenie	31.1.	215	87
Sprzedaż i likwidacja		(31)	(430)
Różnice kursowe		(17)	30
		97 777	95 664

Grupa posiada prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie na mocy decyzji administracyjnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 83) każda osoba fizyczna i prawna (z pewnymi wyjątkami) może wystąpić z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o ile w dniu 13 października 2005 roku była użytkownikiem wieczystym lub jest prawnym następcą takiego użytkownika. Nowelizacja Ustawy weszła w życie 9 października 2011 roku. Nowelizacja Ustawy powinna być rozpatrywana przez leasingobiorcę jako zmiana warunków umowy wymagająca ponownej oceny klasyfikacji leasingu, ze względu na wprowadzenie możliwości żądania przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności przez osoby prawne. Grupa przeprowadziła stosowne analizy. Ponowna ocena potwierdza obecną klasyfikację umowy wieczystego użytkowania gruntu jako leasingu operacyjnego.

10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów c.d.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Kapitałowa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów, otrzymane na mocy decyzji administracyjnych w kwocie odpowiednio 1 010 583 tysięcy PLN i 1 017 741 tysięcy PLN. Prawa te zostały wycenione według wartości godziwej.

Za 2012 rok i za 2011 rok ujęto koszty związane z tymi prawami w kwocie odpowiednio (48 628) tysięcy PLN i (47 435) tysięcy PLN.

Grunty te w przeważającej części znajdują się na terenie obiektów związanych z podstawową działalnością gospodarczą Grupy. W szczególności umiejscowione są na nich instalacje produkcyjne, terminale paliw, stacje paliw a także inne obiekty dotyczące działalności Grupy.

11. Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale podstawowym/ w ogólnej liczbie głosów		Podstawowa działalność
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011	
Naftelf	5 770	6 002	34,00%	34,00%	dystribucja paliw lotniczych i budowa magazynów do ich przechowywania
Wircom	5 030	4 987	49,02%	49,02%	obsługa remontowa maszyn energetycznych dla przemysłu chemicznego, spożywczego, energetyki
Inne	1 132	2 136			
	11 932	13 125			

12. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą polimerów oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT), która zajmuje się doradztwem i zarządzaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami oraz zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach spółek współkontrolowanych przedstawiał się następująco:

Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. (BOP)

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Aktywa trwałe	567 888	597 518
Aktywa obrotowe	730 302	696 774
Aktywa razem	1 298 190	1 294 292
Zobowiązania długoterminowe	162 206	238 700
Zobowiązania krótkoterminowe	567 320	515 398
Zobowiązania razem	729 526	754 098

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Przychody	1 729 594	1 747 653
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 638 323)	(1 596 446)
Zysk brutto na sprzedaży	91 271	151 207
Koszty sprzedaży	(54 122)	(65 432)
Koszty ogólnego zarządu	(11 997)	(12 956)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	(782)	926
Zysk z działalności operacyjnej	24 370	73 745
Przychody i koszty finansowe netto	13 522	(47 056)
Zysk przed opodatkowaniem	37 892	26 689
Podatek dochodowy	(7 591)	(5 023)
Zysk netto	30 301	21 666
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	120 753	154 815
Środki pieniężne netto (wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(18 387)	(27 130)
Środki pieniężne netto (wykorzystane w) działalności finansowej	(70 970)	(88 839)

12. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną c.d.

Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT)

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Aktywa trwałe	12 666	9 584
Aktywa obrotowe	21 791	24 527
Aktywa razem	34 457	34 111
Zobowiązania długoterminowe	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	1 488	1 300
Zobowiązania razem	1 488	1 300

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Przychody	3 124	2 921
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 243)	(1 480)
Zysk brutto na sprzedaży	881	1 441
Koszty ogólnego zarządu	(2 214)	(2 686)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	355	470
(Strata) z działalności operacyjnej	(978)	(775)
Przychody i koszty finansowe netto	1 225	1 084
Zysk przed opodatkowaniem	247	309
Podatek dochodowy	(67)	(58)
Zysk netto	180	251
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności operacyjnej	(454)	26
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	(3 032)	1 228

13. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Akcje notowane	996	690
Wodkan S.A.	982	674
Ideon S.A. (dawniej Centrozap Katowice S.A.)	14	16
Akcje/udziały nienotowane	39 824	39 830
Naftoport Sp. z o.o.	39 502	39 502
Pozostałe	322	328
	40 820	40 520

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosły odpowiednio 74 101 tysięcy PLN i 74 469 tysięcy PLN.

14. Pozostałe aktywa długoterminowe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	28 071	81
<i>forwards walutowe (ekspozycja operacyjna)</i>	-	81
<i>swapy towarowe</i>	26 042	-
<i>swapy walutowo - procentowe</i>	2 029	-
Pożyczki udzielone	8 933	13 115
Pozostałe	11 440	5 141
Aktywa finansowe	48 444	18 337
Zaliczki na środki trwałe w budowie	5 386	2 520
Pozostałe	1 035	10 109
Aktywa niefinansowe	6 421	12 629
	54 865	30 966

14. Pozostałe aktywa długoterminowe c.d.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów długoterminowych wyniosły odpowiednio 6 995 tysięcy PLN oraz 403 tysięcy PLN.

15. Utrata wartości aktywów trwałych

Przesłankę do przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów trwałych w roku 2012 stanowiło pogorszenie sytuacji makroekonomicznej, spadek tempa wzrostu gospodarczego, słabsze perspektywy wzrostu wywołane kolejną falą światowego kryzysu, obniżenie dynamiki konsumpcji paliw, utrzymujące się wysokie ceny ropy naftowej i w konsekwencji produktów pochodnych (w tym paliw) oraz wciąż rosnąca presja na marże rafineryjne i petrochemiczne.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla wszystkich zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne.

Na etapie opracowania założeń do przeprowadzenia testu na utratę wartości rozważano zasadność oraz faktyczną możliwość oszacowania wartości godziwej oraz wartości użytkowej poszczególnych aktywów Grupy ORLEN. Brak wielu transakcji rynkowych dotyczących aktywów analogicznych do posiadanych przez Grupę, które pozwalałyby oszacować wiarygodnie ich wartość godziwą powoduje, iż wybór tej metody wyceny nie jest możliwy do zastosowania. Aktualna kapitalizacja giełdowa również nie odzwierciedla wartości godziwej jako wartość uzależniona od wahań na rynku akcji, który w sytuacji kryzysu światowego charakteryzuje się dużą zmiennością. W rezultacie uznano, iż najlepszym odzwierciedleniem faktycznej wartości poszczególnych składników majątku Grupy będzie ich wartość użytkowa.

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o nowe projekcje finansowe dla lat 2013-2017 przy uwzględnieniu niezbędnych korekt dotyczących głównie poziomu i efektów wydatków inwestycyjnych.

Po okresie 5 lat objętych projekcjami finansowymi przyjęto stałą stopę wzrostu przepływów pieniężnych oszacowaną indywidualnie dla poszczególnych rynków geograficznych na poziomie długoterminowej inflacji.

Prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe, jest poza kontrolą Grupy Kapitałowej. Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Grupy.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Stopa dyskontowa wyliczona jest jako średnioważony koszt zaangażowania kapitału własnego i obcego. Źródło wskaźników makroekonomicznych niezbędnych do określenia stopy dyskonta stanowiły publikacje prof. Aswatha Damodarana (źródło: <http://pages.stern.nyu.edu>), oficjalnych notowań obligacji rządowych i agencji ratingowych dostępne na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Struktura stóp dyskontowych zastosowanych w ramach testów na utratę wartości aktywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej ORLEN na 31 grudnia 2012 roku

	Czechy			Niemcy	Polska			Litwa	
	Rafineria	Petrochemia	Detal		Rafineria	Petrochemia	Detal	Rafineria	Detal
Koszt kapitału własnego	10,92%	10,99%	9,53%	7,04%	13,11%	13,19%	11,68%	12,39%	10,84%
Koszt długu po opodatkowaniu	3,37%	3,37%	3,37%	2,39%	5,35%	5,35%	5,35%	5,51%	5,51%
Struktura kapitału	0,62	0,30	1,22	1,22	0,62	0,30	1,22	0,62	1,22
Stopa dyskonta nominalna	8,03%	9,22%	6,15%	4,49%	10,14%	11,36%	8,20%	9,76%	7,91%
Długoterminowa inflacja	2,50%	2,50%	2,50%	1,88%	3,02%	3,02%	3,02%	2,32%	2,32%

Koszt kapitału własnego jest determinowany dochodowością obligacji rządowych stanowiących element wolny od ryzyka, z uwzględnieniem poziomu premii za ryzyko rynku i segmentu działalności (beta).

15. Utrata wartości aktywów trwałych c.d.

Koszt długu obejmuje średni poziom marż kredytowych oraz prognozowaną rynkową wartość pieniądza dla poszczególnych krajów.

Dla celów badania utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ustalono okresy analizy dla poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne na podstawie planowanego okresu ich użytkowania.

Okresy życia przyjęte do analiz według segmentów operacyjnych na dzień 31 grudnia 2012 roku

Okres życia w latach	Minimum	Mediana	Maksimum
Rafineria	11	17	25
Petrochemia	13	18	25
Detal	13	15	21

Wpływ odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na skonsolidowane sprawozdanie rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów za okres zakończony 31 grudnia 2012 roku

NOTA	Utworzenie	Odwrocenie	Razem
Grunty	(44)	630	586
Budynki i budowle	(346 135)	29 716	(316 419)
Urządzenia techniczne i maszyny	(415 702)	4 727	(410 975)
Środki transportu i pozostałe	(10 759)	7 265	(3 494)
Środki trwale w budowie	(16 437)	16 484	47
Oprogramowanie	(3 461)	216	(3 245)
Patenty, znaki towarowe i licencje	(2 649)	579	(2 070)
Wartość firmy	(8 045)	-	(8 045)
Prawa majątkowe	(58 387)	26 445	(31 942)
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	(2 256)	13 155	10 899
Pozostałe	(1 828)	215	(1 613)
<i>31.1., 31.2.</i>	(865 703)	99 432	(766 271)

W 2012 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (766 271) tysięcy PLN dotyczyły głównie spółki Ceska Rafinerska a.s. w segmencie rafineria Grupy Unipetrol.

Odpis aktywów segmentu rafineria Unipetrol jest w szczególności efektem:

- obniżenia wskaźnika EBITDA (niższa dynamika konsumpcji, presja na marże handlowe);
- pogorszenia ekonomiki dostaw ropy naftowej (ceny, logistyka);
- optymalizacji (ograniczenia) wydatków inwestycyjnych.

W 2011 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (1 795 194) tysiące PLN dotyczyły głównie segmentów petrochemia, rafineria i detal:

- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie rafineria:
 - Grupa Unipetrol: Paramo a.s. w wysokości (209 358) tysięcy PLN
 - Grupa Orlen Lietuva: AB Orlen Lietuva w wysokości (104 821) tysięcy PLN.
- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie detal:
 - PKN ORLEN S.A. w wysokości (70 696) tysięcy PLN
 - Grupa Orlen Lietuva: AB Ventus Nafta w wysokości (13 401) tysięcy PLN.
- odpisy netto aktualizujące wartość majątku w segmencie petrochemia:
 - Grupa Unipetrol: RPA s.r.o. w wysokości (601 435) tysięcy PLN
 - Grupa Anwil: Anwil S.A. w wysokości (455 712) tysięcy PLN, Spolana a.s. w wysokości (276 971) tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzono test na utratę wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania i wartości firmy. W efekcie dokonano odpisu wartości firmy w Grupie Unipetrol w kwocie 8 045 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisu aktualizującego wartość firmy.

Informacje o zwiększeniach i zmniejszeniach odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy niefinansowych aktywów trwałych przedstawiono w notach 7, 9, 10 i 20.

15. Utrata wartości aktywów trwałych c.d.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów zostały wprowadzone na poziomie poszczególnych CGU w podziale na reprezentujące je grupy środków trwałych oraz obciążały wynik z działalności operacyjnej tychże jednostek.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej

Decydujące elementy wpływające na kształtowanie wartości użytkowej aktywów w ramach poszczególnych jednostek generowania przepływów pieniężnych stanowią: wynik operacyjny powiększony o amortyzację (tzw. wskaźnik EBITDA) oraz stopa dyskonta.

Poniżej zaprezentowano efekty wrażliwości wysokości odpisów aktualizujących na zmiany powyższych czynników.

w mln PLN		EBITDA		
zmiana		-5%	0%	5%
STOPA DYSKONTA	- 0,5 p.p.	obniżenie odpisu 6	obniżenie odpisu 470	obniżenie odpisu 935
	0,0 p.p.	wzrost odpisu 387	-	obniżenie odpisu 553
	+ 0,5 p.p.	wzrost odpisu 828*	wzrost odpisu 226	obniżenie odpisu 198

* Zastosowanie powyższych założeń spowodowałoby wystąpienie dodatkowego odpisu aktualizującego w segmencie petrochemia Grupy Unipetrol oraz w segmencie rafineria Grupy Orlen Lietuva.

16. Zapasy

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Materiały	6 756 227	8 333 449
Półprodukty i produkty w toku	1 356 462	1 439 798
Produkty gotowe	5 352 797	4 673 760
Towary	1 015 941	1 296 945
Części zamienne	529 620	552 565
Zapasy netto	15 011 047	16 296 517
Odpisy aktualizujące wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania	195 324	238 726
Zapasy brutto	15 206 371	16 535 243

16. Zapasy c.d.
Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Stan na początek okresu	238 726	137 179
Utworzenie	425 020	300 879
Odwrócenie	(119 795)	(39 416)
Wykorzystanie	(340 808)	(179 613)
Różnice kursowe	(7 819)	19 697
	195 324	238 726

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów prezentowane jest w koszcie własnym sprzedaży.

Dodatkowe informacje dotyczące zapasów, na których ustanowiony był zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie 28.

W dniu 31 stycznia 2012 roku wygasła umowa z Maury Sp. z o.o. (zawarta 23 grudnia 2010 roku) dotycząca utrzymywania zapasów ropy na rachunek PKN ORLEN, na bazie której sprzedano część zapasów ropy naftowej za 909 592 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia poprzedzającego transakcję (co odpowiada 299 968 tysiącom USD).

W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropę naftową posiadaną przez Maury Sp. z o.o. Cena zakupu ropy była zabezpieczona kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło wartość zakupu surowca o 202 707 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 63 283 tysiącom USD). W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpoznał w pierwszym kwartale 2012 roku zakup ropy naftowej o wartości 1 010 450 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 310 767 tysiącom USD). Przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN nastąpiło w dniu 31 stycznia 2012 roku po dokonaniu wpłaty pełnej kwoty z tytułu transakcji.

W dniu 28 marca 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Ashby Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Ashby Sp. z o.o. ropę naftową o wartości 1 252 300 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 28 marca 2012 roku (co odpowiada 402 669 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. będzie świadczył usługę przechowywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 1 roku, przy czym Spółka uwzględniła możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

W dniu 28 grudnia 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Whirlwind Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Whirlwind ropę naftową o wartości 1 181 698 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia poprzedzającego transakcję (co odpowiada 383 469 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Whirlwind będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN S.A., zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 13 miesięcy, przy czym PKN ORLEN będzie miała możliwość odkupić zapasy ropy naftowej w każdym momencie w trakcie trwania umowy. Po zakończeniu umowy, Whirlwind będzie miał możliwość zbycia zapasów do PKN ORLEN. Strony mogą także uzgodnić możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

Ponadto PKN ORLEN podpisał z Whirlwind umowę, na mocy której PKN ORLEN udzieliła Whirlwind krótkoterminowej pożyczki w wysokości 271 791 tysięcy PLN, oprocentowanej według warunków rynkowych. Na dzień publikacji sprawozdania, pożyczka została spłacona.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Dostawy i usługi	6 897 977	7 055 689
Należności dochodzone na drodze sądowej	74 504	82 384
Pozostałe	56 516	28 572
Aktywa finansowe	7 028 997	7 166 645
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	159 175	170 997
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	536 360	448 184
Zaliczki na środki trwałe w budowie	118 013	14 695
Zaliczki na dostawy	14 841	10 929
Rozliczenia międzyokresowe czynne	217 739	246 966
Pozostałe	177	12 595
Aktywa niefinansowe	1 046 305	904 366
Należności netto	8 075 302	8 071 011
Odpis aktualizujący wartość należności	514 569	542 971
Należności brutto	8 589 871	8 613 982

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiły odpowiednio 4 053 952 tysiące PLN i 3 798 910 tysięcy PLN. Podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w nocie 40.4.

Podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 35.7.3.1.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Stan na początek okresu		542 971	576 800
Utworzenie	31.2, 32.2.	107 434	127 934
Odwrócenie	31.1, 32.1.	(69 103)	(138 358)
Wykorzystanie		(59 296)	(43 546)
Różnice kursowe		(7 437)	20 141
		514 569	542 971

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

Dodatkowe informacje dotyczące należności objętych cesją przedstawiono w nocie 28.

18. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	46 491	225 910
<i>forwarty walutowe</i>	44 978	25 898
<i>swapy towarowe</i>	1 513	200 012
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	22 783	48 003
<i>forwarty walutowe</i>	9 425	30 395
<i>swapy walutowe</i>	428	3 410
<i>swapy towarowe</i>	12 930	14 198
Wbudowane instrumenty pochodne	744	180
<i>swapy walutowe</i>	744	180
Depozyty	22 262	15 197
Pożyczki udzielone	275 763	4 041
Dostępne do sprzedaży	82	103
	368 125	293 434

Dodatkowe informacje dotyczące depozytów objętych blokadą bankową i stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu przedstawiono w nocie 28.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	2 180 032	4 361 978
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	31 393	94 351
Inne aktywa pieniężne	-	952 837
	2 211 425	5 409 166
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	64 038	108 517

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie blokad środków pieniężnych na rachunkach bankowych w zakresie udzielonych gwarancji.

Inne aktywa pieniężne na dzień 31 grudnia 2011 roku o terminie wykupu poniżej trzech miesięcy od daty nabycia obejmowały głównie bony skarbowe w kwocie 952 819 tysięcy PLN, które w I kwartale 2012 roku zostały zrealizowane.

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Akcje i udziały	1 078	1 430
Prawa majątkowe do energii	45 115	-
Składniki majątku trwałego	18 426	27 095
	64 619	28 525

W 2012 roku Grupa sklasyfikowała jako przeznaczone do sprzedaży nieodpłatnie otrzymane prawa do energii żółtej, które nie zostały wykorzystane na potrzeby własne.

Składniki majątku trwałego na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmowały głównie budynki i budowle, grunty, urządzenia techniczne i maszyny oraz środki transportu.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Stan na początek okresu		9 261	9 753
Utworzenie	31.2.	2 256	6 208
Odwrocenie	31.1.	(13 155)	(490)
Wykorzystanie		(106)	(6 792)
Reklasyfikacje		13 612	-
Różnice kursowe		(1 491)	582
		10 377	9 261

21. Kapitał własny

21.1. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym wynosi na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku 534 636 tysięcy PLN i podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Kapitał zakładowy składał się z następujących serii akcji

	Liczba wyemitowanych akcji		Liczba akcji zatwierdzonych do emisji	
	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061

21.1. Kapitał podstawowy c.d.

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa.

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	1 057 635

Kapitał zakładowy na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną.

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	1 227 253

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń obejmuje wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym, ryzykiem stóp procentowych oraz ryzykiem towarowym wynikającym z działalności Grupy.

Grupa wyznacza instrumenty pochodne jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym w pozycji Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, mogą być przenoszone do:

- skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów lub;
- wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych i w okresach następnych ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów poprzez odpisy amortyzacyjne.

21.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje różnicę pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości na dzień jej przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

21.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy Kapitałowej z walut obcych na PLN na potrzeby konsolidacji oraz różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowanych jako zabezpieczenie inwestycji netto w podmiocie zagranicznym. Dodatkowe informacje w zakresie rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym przedstawiono w nocie 35.6.3

21.6. Zyski zatrzymane

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Kapitał zapasowy	20 951 298	18 605 124
Pozostałe kapitały	883 740	883 740
Zysk netto okresu przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 344 594	2 363 397
	24 179 632	21 852 261

21.7. Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Grupa Kapitałowa Unipetrol	1 669 234	1 953 228
Grupa Kapitałowa Anwil	35 412	117 532
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	55 150	51 423
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze	69	14 100
Inowrocławskie Kopalnie Soli "Solino" S.A.	56	2 928
Petrolot Sp. z o.o.	-	31 471
Pozostałe spółki	67 725	94 228
	1 827 646	2 264 910

W 2012 roku oraz w 2011 roku kapitały własne przypadające udziałowcom niekontrolującym zostały skorygowane o przypadający na nich udział w wyniku poszczególnych spółek Grupy, wypłacone i zadeklarowane dywidendy, odpowiednie części kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń i kapitału z aktualizacji wyceny oraz zmiany wynikające z wykupu akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych (zmiany udziałów jednostki dominującej w liczbie głosów).

21.8. Propozycja podziału zysku Jednostki Dominującej za 2012 rok

Zgodnie ze strategią Grupy ORLEN na lata 2013-2017 poziom dywidendy będzie uzależniony od średniego kursu akcji PKN ORLEN za poprzedni rok, z uwzględnieniem realizacji strategicznych celów i zachowaniu bezpiecznych wskaźników finansowych (takich jak dźwignia finansowa netto, wskaźnik dług netto/zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) i prognoz dotyczących otoczenia makroekonomicznego. Docelowo poziom dywidendy ma wynieść do 5% średniej rocznej kapitalizacji PKN ORLEN z roku poprzedniego. Powiązanie dywidendy ze średniorocznym kursem akcji uniezależni jej wysokość od chwilowych wahań kursu akcji. Metoda ta nie wiąże także poziomu dywidendy z zyskiem netto, który w branży rafineryjnej podlega dużej zmienności i często zawiera elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie zapasów czy kredytów, przez co nie w pełni odzwierciedla wypracowywane przez Grupę środki pieniężne.

Biorąc pod uwagę średnią kapitalizację PKN ORLEN S.A. w 2012 roku 16 796 135 tysięcy PLN oraz poziomy dźwigni finansowej w wysokości 26,0% i wskaźnika dług netto/EBITDA w wysokości 1,58 Zarząd rekomenduje przeznaczenie zysku netto za rok 2012 w wysokości 2 127 797 966,06 PLN w następujący sposób: kwota 641 563 591,50 PLN tj. 3,82% średniej kapitalizacji Jednostki Dominującej na dywidendę, zaś pozostała kwota, tj. 1 486 234 374,56 PLN na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

21.9. Podział zysku Jednostki Dominującej za 2011 rok

Na podstawie art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt. 3 Statutu Jednostki Dominującej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., w dniu 30 maja 2012 roku, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, postanowiło przeznaczyć zysk za rok 2011 w wysokości 1 386 165 827,51 PLN w całości na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

21.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone jest w skali Grupy Kapitałowej i ma na celu zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Monitorowane są w szczególności następujące wskaźniki:

- dźwignia finansowa netto (dług netto do kapitałów własnych) Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 26,0% oraz 30,2%;
- wskaźnik długu netto do zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację. Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 1,58 oraz 1,62;

21.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym c.d.

- poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – poziom dywidendy uzależniony jest od aktualnej sytuacji finansowej Grupy. W latach 2012 i 2011 nie wypłacano dywidend. Politykę dywidend przedstawia nota 21.8.

Dług netto = kredyty i pożyczki długoterminowe + kredyty i pożyczki krótkoterminowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty
Dźwignia finansowa netto= dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) x 100%

22. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Kredyty	6 654 652	10 179 994	940 200	1 644 324	7 594 852	11 824 318
Pożyczki	1 078	-	480	10 055	1 558	10 055
Dłużne papiery wartościowe	1 022 716	357 798	353 961	805 420	1 376 677	1 163 218
	7 678 446	10 537 792	1 294 641	2 459 799	8 973 087	12 997 591

Grupa Kapitałowa ORLEN większość swojego finansowania opiera o zmienne stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania są to stopy WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VILIBOR powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy oraz zależna jest, w przypadku umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika długu netto do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację).

22.1. Kredyty
- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
PLN	1 161 073	224 707
EUR	2 290 274	4 205 198
USD	3 867 718	7 061 057
CZK	273 716	332 323
LTL	2 071	1 033
	7 594 852	11 824 318

- według rodzaju stopy procentowej

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
WIBOR	1 161 073	224 707
EURIBOR	2 290 274	4 205 198
LIBOR	3 867 718	7 061 057
PRIBOR	273 716	332 323
VILIBOR	2 071	1 033
	7 594 852	11 824 318

Na koniec okresu sprawozdawczego niewykorzystane otwarte linie kredytowe powiększone o należności krótkoterminowe (nota 17) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 19) przewyższały zobowiązania krótkoterminowe (nota 25) o 8 213 417 tysięcy PLN.

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

Dodatkowe informacje dotyczące wartości kredytów, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w nodzie 28.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

22.2. Pożyczki

- w podziale na waluty

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
PLN	1 558	10 055
	1 558	10 055

- według rodzaju stopy procentowej

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
WIBOR	1 558	10 055
	1 558	10 055

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia umów pożyczek.

22.3. Dłużne papiery wartościowe

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
PLN	1 022 716	763 428
CZK	353 961	399 790
	1 376 677	1 163 218

- według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o stałym oprocentowaniu		Obligacje o zmiennym oprocentowaniu		Razem	
	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Wartość nominalna	326 000	342 200	1 000 000	750 000	1 326 000	1 092 200
Wartość księgowa	353 961	399 790	1 022 716	763 428	1 376 677	1 163 218
Termin wykupu	2013-12-28	2013-12-28	2019-02-27	2012-02-27	-	-
Rodzaj zabezpieczenia	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń	-	-

23. Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Środowiskowa	327 555	292 413	45 845	42 416	373 400	334 829
Nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	279 427	254 568	34 886	36 604	314 313	291 172
Ryzyko gospodarcze	20 818	26 903	58 983	67 488	79 801	94 391
Koszty programów osłonowych	-	2 365	42 379	64 704	42 379	67 069
Emisje CO ₂	-	-	378 009	542 054	378 009	542 054
Pozostałe	32 479	45 130	242 617	254 874	275 096	300 004
	660 279	621 379	802 719	1 008 140	1 462 998	1 629 519

Zmiana stanu rezerw w 2012 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisje CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2012	334 829	291 172	94 391	67 069	542 054	300 004	1 629 519
Utworzenie	70 608	52 139	22 111	9 303	388 490	139 125	681 776
Wykorzystanie	(22 276)	(24 706)	(10 190)	(24 899)	(537 861)	(13 969)	(633 901)
Odwrócenie	(5 615)	(2 191)	(21 442)	(8 094)	(2 294)	(132 305)	(171 941)
Dyskontowanie	-	-	-	-	-	(25)	(25)
Różnice kursowe	(4 146)	(2 101)	(5 069)	(1 000)	(12 380)	(17 734)	(42 430)
	373 400	314 313	79 801	42 379	378 009	275 096	1 462 998

23. Rezerwy c.d.
Zmiana stanu rezerw w 2011 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisję CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2011	365 134	275 790	120 408	41 426	644 703	190 585	1 638 046
Utworzenie	5 978	39 922	26 175	40 637	558 475	165 679	836 866
Wykorzystanie	(28 224)	(23 247)	(11 515)	(15 144)	(669 023)	(45 224)	(792 377)
Odwrocenie	(15 017)	(4 803)	(44 115)	-	(18 450)	(36 820)	(119 205)
Dyskontowanie	-	-	-	-	-	(2 860)	(2 860)
Różnice kursowe	6 958	3 510	3 438	150	26 349	28 644	69 049
	334 829	291 172	94 391	67 069	542 054	300 004	1 629 519

Dodatkowe informacje dotyczące rezerw, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocy 28.

23.1. Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładów produkcyjnych, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

W przypadku Czech, zobowiązania wynikające ze skażenia środowiska gruntowo-wodnego powstałe przed datą prywatyzacji obiektów spoczywają na państwie czeskim (tzw. ang. Old Ecological Burdens). W przypadku zanieczyszczeń, powstałych po dacie prywatyzacji podmiotu, obowiązek taki spoczywa na spółkach Grupy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji prawnych i stosowanych praktyk dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tych rezerw w przyszłych okresach.

W 2012 roku wartość rezerwy środowiskowej wzrosła głównie w wyniku zwiększenia współczynnika częstotliwości występowania procesów remediacji na stacjach paliw oraz wyraźnego wzrostu średniego kosztu remediacji stacji paliw. Rezerwa środowiskowa oszacowana na bazie założeń z roku 2011 byłaby niższa o 15 191 tysięcy PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące dokonywania szacunku rezerwy na ryzyko środowiskowe przedstawiono w nocy 3.3.17.1.

23.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2012 roku

	NOTA	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2012		161 309	129 863	291 172
Koszty bieżącego zatrudnienia		11 253	5 341	16 594
Koszty odsetek		7 792	6 058	13 850
Zyski i straty aktuarialne netto		18 194	870	19 064
Wypłacone świadczenia		(19 397)	(6 829)	(26 226)
Koszty przeszłego zatrudnienia		841	745	1 586
Zmiana struktury udziałowej		335	53	388
Różnice kursowe		(743)	(1 372)	(2 115)
	23	179 584	134 729	314 313

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2011 roku

	NOTA	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2011		155 177	120 613	275 790
Koszty bieżącego zatrudnienia		9 310	4 230	13 540
Koszty odsetek		8 336	6 966	15 302
Zyski i straty aktuarialne netto		5 037	3 353	8 390
Wypłacone świadczenia		(18 148)	(8 181)	(26 329)
Zmiana struktury udziałowej		18	-	18
Różnice kursowe		1 579	1 761	3 340
Koszty przeszłych świadczeń		-	1 121	1 121
	23	161 309	129 863	291 172

23.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia c.d.

Wartość księgowa zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku jest tożsama z wartością bieżącą.

STAN NA	NOTA	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31/12/2012	23	314 313
31/12/2011	23	291 172
31/12/2010		275 790
31/12/2009		261 531
31/12/2008		283 988

Łączna kwota kosztów ujętych w zysku lub stracie

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Koszty bieżącego zatrudnienia	(16 594)	(13 540)
Koszty odsetek	(13 850)	(15 302)
Zyski i straty aktuarialne netto	(19 064)	(8 390)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 586)	-
Koszty przeszłych świadczeń	-	(1 121)
	(51 094)	(38 353)

Powyższe koszty ujmuje się w następujących pozycjach sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Koszt własny sprzedaży	(4 653)	(5 284)
Koszty ogólnego zarządu	(38 488)	(28 718)
Koszty sprzedaży	(7 953)	(4 351)
	(51 094)	(38 353)

W 2012 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze uległa zmianie w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2011 byłaby wyższa o 7 131 tysięcy PLN.

Dla podmiotów polskich, do aktualizacji rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa przyjęła następujące założenia aktuarialne: stopa dyskonta: 4%, przewidywana inflacja: 2,7 % w roku 2013 oraz 2,5% w pozostałych latach oraz stopa wzrostu wynagrodzeń w Grupie ORLEN: 0% w latach 2013-2017 oraz 2,5% w kolejnych latach.

Dla podmiotów zagranicznych Grupy główny wpływ na aktualizację rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2012 roku miała stopa dyskonta, która kształtowała się w przedziale od 2,86 do 4,5%.

W oparciu o obowiązujące przepisy prawne, Grupa ma obowiązek odprowadzać składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Wydatki te ujmuje jako koszty świadczeń pracowniczych. Grupa nie ma innych obowiązków w powyższym zakresie.

Dodatkowe informacje dotyczące programu wypłat nagród jubileuszowych i świadczeń po okresie zatrudnienia przedstawiono w nocie 3.3.17.2.

23.3. Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Zmniejszenie stanu rezerw na ryzyko gospodarcze w roku 2012 wynikało głównie z weryfikacji statusu postępowań administracyjnych i sądowych dotyczących spornych kwestii użytkowania gruntów.

23.4. Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Grupie procesami restrukturyzacji w wybranych spółkach uruchomiono wypłaty pakietów osłonowych. W zależności od spółki zawierały one m.in. dodatkowe odprawy, pakiety szkoleń dla pracowników, odchodzących lub pakiety relokacyjne dla pracowników, którzy zmienili miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy obejmujące środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

W 2012 roku nie uległy zmianie założenia do wyliczenia wartości rezerwy na koszty programów osłonowych w porównaniu z przyjętymi w roku poprzednim.

23.5. Rezerwa na emisję CO₂

Grupa tworzy rezerwy na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO₂. Koszty utworzenia rezerwy są kompensowane rozliczeniem salda przychodów przyszłych okresów z tytułu nieodpłatnie otrzymanych uprawnień do emisji CO₂. Opis stosowanych zasad rachunkowych w tym zakresie przedstawiono w notach 3.3.8.2 oraz 35.7.3.4.

23.6. Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na zobowiązania podatkowe w kwocie odpowiednio 121 558 tysięcy PLN i 114 671 tysięcy PLN oraz rezerwy na negatywne wyniki spraw sądowych w kwocie odpowiednio 50 319 tysięcy PLN i 57 094 tysiące PLN.

24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	72 847	113 602
<i>swapy procentowe</i>	60 487	113 602
<i>swapy walutowo - procentowe</i>	12 360	-
Zobowiązania inwestycyjne	726	1 310
Leasing finansowy	74 829	69 336
Pozostałe	18 349	15 955
Zobowiązania finansowe	166 751	200 203
Zobowiązania niefinansowe	4 258	3 479
	171 009	203 682

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Dostawy i usługi	8 815 143	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	641 759	586 144
Dywidendy	6 156	6 761
Leasing finansowy	27 075	28 579
Niezafakturowane usługi	118 139	80 840
Pozostałe	76 570	76 368
Zobowiązania finansowe	9 684 842	11 763 221
Zaliczki na dostawy	21 105	61 876
Wynagrodzenia	223 879	223 353
Oплата środowiskowa	9 633	10 588
Fundusze specjalne	13 047	12 725
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 479 195	1 720 017
Podatek od towarów i usług	849 354	899 070
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	94 393	98 538
Rozliczenia międzyokresowe bierne	270 917	295 547
<i>urlopy pracowników</i>	54 046	50 351
<i>rabaty i upusty dla klientów</i>	99 554	100 986
<i>zwrot akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych</i>	117 317	144 210
Pozostałe zobowiązania	9 526	7 589
Zobowiązania niefinansowe	2 971 049	3 329 303
	12 655 891	15 092 524

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiły odpowiednio 8 944 862 tysiące PLN i 10 549 206 tysięcy PLN.

Podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w notce 35.7.3.1.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania związane z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów/soli na 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynoszą odpowiednio 48 846 tysięcy PLN i 43 864 tysiące PLN.

Informacje dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług, które były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej przedstawiono w notce 28.

26. Przychody przyszłych okresów

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Długoterminowe	15 321	16 239
Dotacje rządowe	15 003	15 781
Pozostałe	318	458
Krótkoterminowe	168 305	136 379
Dotacje rządowe	76 358	41 864
Program VITAY	74 684	72 632
Pozostałe	17 263	21 883
	183 626	152 618

Program VITAY jest programem lojalnościowym dla klientów indywidualnych, który funkcjonuje na rynku polskim od 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody rzeczowe lub rabat przy zakupie wybranych produktów, także paliwa (źródło: <http://www.vitay.pl>). Dodatkowe informacje dotyczące programu VITAY przedstawiono w nocie 4.2.

26.1. Dotacje rządowe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Nieodpłatne uprawnienia do emisji CO ₂	60 180	39 938
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	31 181	17 707
	91 361	57 645

27. Pozostałe zobowiązania finansowe

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	92 695	150 258
forwady walutowe	6 435	147 718
swapy procentowe	921	1 506
swapy towarowe	85 339	1 034
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	29 202	284 810
forwady walutowe	10 514	264 420
swapy walutowo - procentowe	5 241	14 453
swapy towarowe	13 447	5 937
Wbudowane instrumenty pochodne	99	7 240
swapy walutowe	99	7 240
	121 996	442 308

28. Informacje o ustanowionych zabezpieczeniach

STAN NA 31/12/2012			STAN NA 31/12/2011		
	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami		Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami
Kredyty	1 384 933	396 089		1 266 419	402 153
- zastaw na rzeczowe aktywa trwałe	609 012	182 170		543 566	192 188
- zastaw na zapasach	180 572	78 579		185 008	65 328
- cesja należności	432 968	104 127		406 860	109 190
- zabezpieczenie na rachunkach bankowych (środki pieniężne)	162 381	31 213		130 985	35 447
Pozostałe	177 691	212 526		99 532	189 539

Pozycja pozostałe dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, depozytów i środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań handlowych oraz rezerw związanych z postępowaniami podatkowymi.

Dodatkowo w Grupie Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 29 012 tysięcy PLN oraz środki pieniężne o wartości księgowej 10 247 tysięcy PLN stanowiły zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, których wartość wyniosła zero.

W 2012 roku nie wystąpiły rzeczowe aktywa trwałe oraz środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, których wartość wyniosła zero.

28. Informacje o ustanowionych zabezpieczeniach c.d.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywanej przyszłości.

29. Przychody ze sprzedaży

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Sprzedaż produktów	92 033 309	82 983 039
Sprzedaż usług	1 692 556	1 660 422
Przychody ze sprzedaży produktów i usług netto	93 725 865	84 643 461
Sprzedaż towarów	23 693 629	21 862 019
Sprzedaż materiałów	2 682 056	467 594
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	26 375 685	22 329 613
	120 101 550	106 973 074

30. Koszty działalności operacyjnej

30.1. Koszt własny sprzedaży

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(87 025 549)	(77 296 657)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(25 068 441)	(21 101 154)
	(112 093 990)	(98 397 811)

30.2. Koszty według rodzaju

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Zużycie materiałów i energii		(83 685 528)	(73 601 514)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(25 068 441)	(21 101 154)
Usługi obce		(4 276 067)	(4 110 251)
Świadczenia pracownicze	30.3.	(2 154 175)	(2 078 987)
Amortyzacja	7,9.1.,9.2.,10	(2 260 122)	(2 379 948)
Podatki i opłaty		(496 170)	(440 619)
Pozostałe		(1 751 586)	(2 797 574)
		(119 692 089)	(106 510 047)
Zmiana stanu zapasów		570 958	372 712
Świadczenia na własne potrzeby		317 551	224 078
Koszty operacyjne		(118 803 580)	(105 913 257)
Koszty sprzedaży		3 871 660	3 660 256
Koszty ogólnego zarządu		1 523 632	1 468 298
Pozostałe koszty operacyjne	31.2.	1 314 298	2 386 892
Koszt własny sprzedaży		(112 093 990)	(98 397 811)

W 2012 roku i w 2011 roku w kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów na prace badawczo-rozwojowe w kwocie odpowiednio (29 184) tysiące PLN i (14 927) tysięcy PLN.

W 2012 i w 2011 roku w kosztach rodzajowych rozpoznano koszty związane z poszukiwaniem i wydobywaniem węgłowodórów/soli w kwocie odpowiednio (65 954) tysięcy PLN oraz (60 248) tysięcy PLN

30.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Wynagrodzenia		(1 642 176)	(1 617 323)
Przyszłe świadczenia		(23 141)	(6 684)
Ubezpieczenia społeczne		(363 153)	(344 757)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników		(125 705)	(110 223)
	30.2.	(2 154 175)	(2 078 987)

Przyszłe świadczenia obejmują zmianę stanu rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.

31. Pozostałe przychody i koszty operacyjne
31.1. Pozostałe przychody operacyjne

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		32 857	56 446
Odwrocenie rezerw		101 368	85 832
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	17	61 285	129 817
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	15	99 432	60 656
Kary, grzywny i odszkodowania		81 814	301 054
Dotacje		8 228	20 628
Pozostałe		341 417	352 222
		726 401	1 006 655

W 2012 roku i w 2011 roku pozycja pozostałe obejmuje efekt rozpoznania nadwyżek ilości otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji CO₂ w porównaniu z faktyczną emisją oraz aktualizację wysokości rezerw na szacowane koszty emisji CO₂ w wysokości odpowiednio 137 981 tysięcy PLN oraz 259 612 tysięcy PLN.

W 2012 roku i w 2011 roku w pozycji pozostałe Grupa rozpoznała dodatkowo efekt ujęcia praw majątkowych do energii w związku ze spełnieniem przez PKN ORLEN wymagań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji w kwocie odpowiednio 130 032 tysiące PLN i 21 045 tysięcy PLN.

31.2. Pozostałe koszty operacyjne

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		(66 315)	(67 269)
Utworzenie rezerw		(127 258)	(136 892)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	17	(92 641)	(114 992)
Utworzenie innych odpisów aktualizujących		-	(237)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	15	(865 703)	(1 855 850)
Koszty z tytułu szkód, awarii, odszkodowań		(32 484)	(42 806)
Pozostałe		(129 897)	(168 846)
		(1 314 298)	(2 386 892)

W 2012 roku i w 2011 roku pozycja pozostałe obejmowała głównie efekty aktualizacji rezerw na emisję CO₂ oraz rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych i koszty likwidacji składników majątku obrotowego w kwocie odpowiednio (54 913) tysięcy PLN oraz (66 533) tysiące PLN. Dodatkowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących przedstawiono w notach 7, 9 oraz 10.

32. Przychody i koszty finansowe

32.1. Przychody finansowe

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Odsetki		152 733	82 870
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych		929 082	320 287
Zysk ze zbycia akcji, udziałów		-	2 278 528
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności	6.2.2,17	7 818	8 541
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		481 654	68 110
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6.2.2,15	478	320
Pozostałe		10 229	21 489
		1 581 994	2 780 145

32.2. Koszty finansowe

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Odsetki		(355 718)	(369 219)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych		(76 878)	(1 391 515)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności	6.2.2,17	(14 793)	(12 942)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		(484 738)	(405 696)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6.2.2,15	(184)	(2 070)
Pozostałe		(48 915)	(61 733)
		(981 226)	(2 243 175)

Zgodnie z MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych. W 2012 roku i w 2011 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła odpowiednio (21 255) tysięcy PLN i (53 480) tysięcy PLN. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2012 rok i za 2011 rok wyniosła odpowiednio 2,05 % i 3,04 %.

33. Podatek dochodowy

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków lub strat		
Podatek dochodowy bieżący	(452 427)	(1 000 215)
Podatek odroczony	(2 026)	223 477
	(454 453)	(776 738)
Obciążenie podatkowe wykazane w składnikach innych całkowitych dochodów		
Instrumenty zabezpieczające	10 373	22 088
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania	(623)	(1 974)
	9 750	20 114
	(444 703)	(756 624)

33.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku wykazanego w rachunku zysków lub strat a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Zysk przed opodatkowaniem	2 624 443	2 791 741
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2012 i 2011 roku według obowiązującej stawki (19% w Polsce)	(498 644)	(530 431)
Różnica stawek podatkowych	(6 097)	(23 098)
Litwa (15%)	4 652	(12 743)
Niemcy (29%)	(10 749)	(10 355)
Wycena spółek metodą praw własności	(132)	35 632
Straty podatkowe	(11 265)	(183 676)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych z lat ubiegłych	91 995	-
Otrzymane nieodpłatnie prawa majątkowe do energii	23 859	4 005
Różnica wyceny wartości podatkowej akcji spółek wycenianych metodą praw własności	-	(44 246)
Pozostałe	(54 169)	(34 924)
Podatek dochodowy	(454 453)	(776 738)
Efektywna stawka podatku	17%	28%

Pozycja pozostałe w 2012 i w 2011 roku obejmuje głównie efekt przeszacowania wartości podatkowej niepieniężnych aktywów spółki Orlen Lietuva w związku ze zmianami kursów wymiany LIT/USD.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe odpowiednio w wysokości 117 515 tysięcy PLN i 1 281 098 tysięcy PLN, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego. W 2011 roku nierozliczone straty podatkowe powstały głównie na skutek dokonanych odpisów aktualizujących wartość aktywów i dotyczyły spółek z Grupy Kapitałowej Unipetrol i Grupy Kapitałowej Anwil.

33.2. Podatek odroczoney
Zmiana stanu rezerw netto na podatek odroczoney

	STAN NA 31/12/2011	Podatek odroczoney ujęty w rachunku zysków lub strat	Podatek odroczoney ujęty w innych całkowitych dochodach	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych ujęte w innych całkowitych dochodach	STAN NA 31/12/2012
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	290 406	169 033	-	(7 677)	451 762
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	276 165	23 899	-	(4 027)	296 037
Niezrealizowane różnice kursowe	275 439	(145 248)	-	(67 352)	62 839
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	47 772	(11 350)	-	(2 923)	33 499
Strata podatkowa	224 207	83 792	-	(14 188)	293 811
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	61 589	(50 400)	10 373	(53)	21 509
Pozostałe	49 188	14 793	(623)	(3 412)	59 946
	1 224 766	84 519	9 750	(99 632)	1 219 403
Rezerwy na podatek odroczoney					
Ulga inwestycyjna	69 157	14 344	-	-	83 501
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	1 406 656	77 152	-	(54 999)	1 428 809
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	42 869	-	-	-	42 869
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	-	15	-	(15)	-
Pozostałe	47 468	(4 966)	-	(3 614)	38 888
	1 566 150	86 545	-	(58 628)	1 594 067
	341 384	2 026	(9 750)	41 004	374 664

Powyższe pozycje aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego podlegają kompensacie na poziomie sprawozdań finansowych poszczególnych jednostek Grupy celem ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej ORLEN. Na dzień 31 grudnia 2012 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczoney wyniosły odpowiednio 296 939 tysięcy PLN oraz 671 603 tysiące PLN.

34. Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(28 190)	(1 764 045)
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu:	120 375	(53 704)
zaliczek na środki trwałe w budowie	106 184	(22 516)
sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	(770)	(12 820)
udzielonych pożyczek długoterminowych	(4 104)	(22 250)
otrzymanych nieodpłatnie praw majątkowych do energii	31 484	3 882
otrzymanych nieodpłatnie jednostek redukcji emisji ERU	(12 419)	-
Zmiana stanu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	27 990	81
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych dotyczących prowizji bankowych	(13 153)	34 762
Różnice kursowe	(238 052)	473 862
Pozostałe	(4 521)	(10 140)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(135 551)	(1 319 184)
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 285 470	(5 001 666)
Reklasyfikacja zapasów z/na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	4 773	24 929
Różnice kursowe	(271 246)	411 717
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 018 997	(4 565 020)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(2 469 306)	1 770 533
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu nakładów inwestycyjnych	(55 031)	294 519
Zmiana stanu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	40 755	(110 196)
Zmiana stanu zobowiązań finansowych	(3 384)	(7 329)
Różnice kursowe	458 652	(850 730)
Pozostałe	6 124	(15 998)
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(2 022 190)	1 080 799
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(166 521)	(8 527)
Wykorzystanie rezerwy na emisje CO ₂ z roku poprzedniego	537 921	669 590
Wykorzystanie rezerwy na prawa majątkowe do energii z roku poprzedniego	2 687	-
Różnice kursowe	46 533	(66 888)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	420 620	594 175

Pozostałe korekty w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	31 008	67 531
Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji CO ₂	(533 027)	(727 722)
Otrzymane nieodpłatnie prawa majątkowe do energii	(130 032)	(21 945)
Pozostałe	(1 008)	(38 263)
	(633 059)	(720 399)

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w roku 2012 oraz w roku 2011 obejmują efekt poszukiwań i oceny zasobów mineralnych węglowodorów/soli w wysokości odpowiednio (98 991) tysięcy PLN i (106 095) tysięcy PLN.

35. Instrumenty finansowe

35.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

stan na 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje notowane	13,18	-	-	1 078	-	1 078
Akcje/udziały nienotowane	13	-	-	39 824	-	39 824
Depozyty	18	-	22 262	-	-	22 262
Dostawy i usługi	17	-	6 897 977	-	-	6 897 977
Pożyczki udzielone	14,18	-	284 696	-	-	284 696
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	23 527	-	-	74 562	98 089
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	-	2 211 425	-	-	2 211 425
Pozostałe	14,17,18	-	142 460	-	-	142 460
		23 527	9 558 820	40 902	74 562	9 697 811

stan na 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje notowane	13,18	-	-	793	-	793
Akcje/udziały nienotowane	13	-	-	39 830	-	39 830
Depozyty	18	-	15 197	-	-	15 197
Dostawy i usługi	17	-	7 055 689	-	-	7 055 689
Pożyczki udzielone	14,18	-	17 156	-	-	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	48 183	-	-	225 991	274 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	-	5 409 166	-	-	5 409 166
Pozostałe	14,17,18	-	116 097	-	-	116 097
		48 183	12 613 305	40 623	225 991	12 928 102

Zobowiązania finansowe

stan na 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	-	1 376 677	-	-	1 376 677
Kredyty	22.1.	-	7 594 852	-	-	7 594 852
Pożyczki	22.2.	-	1 558	-	-	1 558
Leasing finansowy	24,25	-	-	-	101 904	101 904
Dostawy i usługi	25	-	8 815 143	-	-	8 815 143
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	-	642 485	-	-	642 485
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	29 301	-	165 542	-	194 843
Pozostałe	24,25,27	-	219 214	-	-	219 214
		29 301	18 649 929	165 542	101 904	18 946 676

35.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych c.d.

stan na 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	-	1 163 218	-	-	1 163 218
Kredyty	22.1.	-	11 824 318	-	-	11 824 318
Pożyczki	22.2.	-	10 055	-	-	10 055
Leasing finansowy	24.25	-	-	-	97 915	97 915
Dostawy i usługi	25	-	10 984 529	-	-	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24.25	-	587 454	-	-	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24.27	292 050	-	263 860	-	555 910
Pozostałe	24.25,27	-	179 924	-	-	179 924
		292 050	24 749 498	263 860	97 915	25 403 323

35.2. Pozycje przychodów i kosztów, zysków i strat w skonsolidowanym rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

za rok zakończony 31 grudnia 2012

	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych						Razem
		Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32	-	152 733	-	-	-	-	152 733
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32	-	(11 601)	-	(283 364)	(53 918)	(6 835)	(355 718)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	32	-	(443 918)	-	1 287 291	9 270	(439)	852 204
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
- pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych	31	-	(19 706)	-	-	-	-	(19 706)
- przychodach/kosztach finansowych	32	-	(6 975)	-	-	-	-	(6 975)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	32	(2 473)	-	-	-	(611)	-	(3 084)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	32	-	-	294	-	-	-	294
Pozostałe	32	-	(13 557)	1 765	(20 661)	-	-	(32 453)
		(2 473)	(343 024)	2 059	983 266	(45 259)	(7 274)	587 295
pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Dyskonotowanie rezerw	32							(6 233)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
- pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych	31							(11 650)
								(17 883)

za rok zakończony 31 grudnia 2011

	NOTA	Kategorie instrumentów finansowych						Razem
		Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32	-	82 870	-	-	-	-	82 870
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32	-	(8 942)	-	(300 551)	(53 009)	(6 717)	(369 219)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	32	-	571 630	-	(1 722 756)	79 907	(9)	(1 071 228)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
- pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych	31	-	14 769	-	-	-	-	14 769
- przychodach/kosztach finansowych	32	-	(4 401)	-	-	-	-	(4 401)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	32	(336 777)	-	-	-	(809)	-	(337 586)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	32	-	-	(1 750)	-	-	-	(1 750)
Pozostałe	32	-	(22 382)	1 287	(19 201)	-	-	(40 296)
		(336 777)	633 544	(463)	(2 042 508)	26 089	(6 726)	(1 726 841)
pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	32							2 278 528
Dyskontowanie rezerw	32							52
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
- pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych	31							56
								2 278 636

35.3. Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	NOTA	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Akcje notowane	32.2.	(184)	(1 816)
Akcje/udziały nienotowane		-	(254)
Dostawy i usługi	32.2.	(14 793)	(12 942)
		(14 977)	(15 012)

35.4. Wartość godziwa instrumentów finansowych

	NOTA	STAN NA 31/12/2012		STAN NA 31/12/2011	
		Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	13,18	1 078	1 078	793	793
Akcje/ udziały nienotowane	13, 35.4.1.	-	39 824	-	39 830
Depozyty	18	22 262	22 262	15 197	15 197
Dostawy i usługi	17	6 897 977	6 897 977	7 055 689	7 055 689
Pożyczki udzielone	14,18	284 696	284 696	18 600	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	98 089	98 089	274 174	274 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 211 425	2 211 425	5 409 166	5 409 166
Pozostałe	14,17,18	142 460	142 460	114 801	116 097
		9 657 987	9 697 811	12 888 420	12 928 102
Zobowiązania finansowe					
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	1 378 801	1 376 677	1 163 231	1 163 218
Kredyty	22.1.	7 595 157	7 594 852	11 825 916	11 824 318
Pożyczki	22.2.	1 558	1 558	10 055	10 055
Leasing finansowy	24,25	92 565	101 904	90 558	97 915
Dostawy i usługi	25	8 815 143	8 815 143	10 984 529	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	642 485	642 485	587 454	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	194 843	194 843	555 910	555 910
Pozostałe	24,25,27	219 214	219 214	179 924	179 924
		18 939 766	18 946 676	25 397 577	25 403 323

35.4.1. Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała akcje/udziały nienotowane w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów ujęte zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odpowiednio w kwocie 39 824 tysiące PLN oraz 39 830 tysięcy PLN według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

35.4.2. Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone w zysk lub stratę roku sprawozdawczego.

Wartość godziwa akcji notowanych na aktywnych rynkach ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (tzw. Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie innych danych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (tzw. Poziom 2).

35.4.3. Hierarchia wartości godziwej

	NOTA	STAN NA 31/12/2012		STAN NA 31/12/2011	
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	13,18	1 078	-	793	-
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	-	98 089	-	274 174
		1 078	98 089	793	274 174
Zobowiązania finansowe					
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	-	194 843	-	555 910
		-	194 843	-	555 910

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównawczym w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy 1 i 2 poziomem hierarchii wartości godziwej.

35.4.4. Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku na bazie kwotowań 1-miesięcznych, 3-miesięcznych i 6-miesięcznych powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych. W zdecydowanej większości na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 zastosowano kwotowania 1-miesięczne.

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
WIBOR	4,2100%	4,7700%
EURIBOR	0,1090%	1,0240%
LIBOR	0,2087%	0,2953%
PRIBOR	0,3300%	0,9400%
VILIBOR	0,5100%	1,0600%

35.5. Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

Informacje o zabezpieczeniach przedstawiono w nocy 28.

35.6. Rachunkowość zabezpieczeń

35.6.1. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne:

- wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży),
- związane z realizacją projektów inwestycyjnych (EUR/PLN, USD/PLN) przed ryzykiem zmiany kursów walutowych, wykorzystując forwardy walutowe,
- związane ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn, oleju napędowego wykorzystując w tym celu swapy towarowe,
- związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS). Grupa przewalutowała obligacje PLN na stałą stopę w EUR poprzez zawarcie transakcji cross currency swap (CCS).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczenie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w latach 2009 – 2012.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

– **wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie ujęta w zysku lub stracie**

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2012 rok	-	(122 399)
2013 rok	38 594	-
Ekspozycja na stopę procentową		
do 1 kwartału 2012	-	(1 507)
do 4 kwartału 2013	(738)	-
do 1 kwartału 2014	(58 963)	(113 602)
do 4 kwartału 2015	(1 524)	-
do 1 kwartału 2019	(10 331)	-
Ekspozycja na ryzyko towarowe		
2012 rok	-	198 979
2013 rok	(83 825)	-
2014 rok	26 042	-
	(90 745)	(38 529)

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku różnice kursowe od zabezpieczanego przepływu pieniężnego wyniosły odpowiednio (907) tysięcy PLN oraz (242) tysiące PLN i prezentowane były w pozycji różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w zysku przypadającym udziałowcom niekontrolującym wyniosła odpowiednio 703 tysiące PLN oraz 5 909 tysięcy PLN.

W przypadku ekspozycji na stopę procentową transakcje cross currency swap oparte są na 6-miesięcznym WIBOR, natomiast swapy procentowe zabezpieczające kredyty w EUR i USD oparte są na 1-miesięcznym i 6-miesięcznym EURIBOR i 1-miesięcznym LIBOR.

– **wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w zysku lub stracie poprzez odpisy amortyzacyjne**

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2012 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	-	580
2013 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	(235)	79
	(235)	659

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku, w odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna wyniosła odpowiednio (612) tysięcy PLN i (810) tysięcy PLN.

35.6.2. Rozliczenie instrumentów zabezpieczających, których wycena wcześniej była ujęta w kapitale z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Przychody ze sprzedaży produktów	74 979	(34 420)
Różnice kursowe	28 210	96 524
Odsetki	(53 918)	(53 009)
Środki trwałe w budowie	355	(1 185)
Zapasy	253 358	337 790
	302 984	345 700

W odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna ujęta w zysku lub stracie za rok 2012 i za rok 2011 wyniosła odpowiednio 198 tysięcy PLN i 810 tysięcy PLN.

35.6.3. Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Od 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od części inwestycji netto w podmiocie zagranicznym, którego walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy Orlen Lietuva w USD zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia powyższych zobowiązań na PLN na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosły odpowiednio 693 950 tysięcy PLN 986 728 tysięcy PLN (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) i zostały ujęte w kapitale własnym w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych”.

35.7. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen towarów, ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂)
- inne szerzej opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN w punkcie 3.6.

35.7.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. W celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego Grupa zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiane są procedury windykacji.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 30 dni.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011 (dane przekształcone)
Grupa I		5 403 937	5 609 465
Grupa II		874 546	920 950
	17	6 278 483	6 530 415

35.7.1. Ryzyko kredytowe c.d.

Analiza wiekowa aktywów finansowych – należności krótkoterminowych, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011 (dane przekształcone)
Do 1 miesiąca		622 467	513 577
Od 1 do 3 miesięcy		30 965	39 688
Od 3 do 6 miesięcy		13 212	8 803
Od 6 do 12 miesięcy		8 256	9 724
Powyżej roku		75 614	64 438
	17	750 514	636 230

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa dokonała reklasyfikacji kwoty 426 870 tysięcy PLN z pozycji należności krótkoterminowych do 1 –miesiąca, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości do pozycji należności nieprzeterminowanych w Grupie I.

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami z tytułu dostaw i usług jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest uważane przez Grupę za niskie. Wszystkie podmioty, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej (rating) najwyższej jakości (82% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (18% zdeponowanych środków).

Przez rating o najwyższej jakości rozumie się rating A–1 w agencji Standard & Poor's, F1 w agencji Fitch oraz Prime–1 w agencji Moodys, natomiast przez rating o dobrej jakości rozumie się rating A–2 oraz A-3 w agencji Standard & Poor's, F2 oraz F3 w agencji Fitch, Prime–2 oraz Prime-3 w agencji Moodys. Źródłem informacji o ratingach są publikacje na stronach internetowych każdego z banków, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie niższym niż A.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Maksymalna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe, w odniesieniu do poszczególnych klas odpowiada ich wartości księgowej. W celu zminimalizowania ryzyka Grupa na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 1 626 382 tysiące PLN oraz 1 665 742 tysiące PLN. Grupa dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Informacje dotyczące wartości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy zostały przedstawione w nocie 35.2. oraz 35.3.

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe związane z gwarancjami udzielonymi na rzecz kontrahentów. Maksymalny poziom ekspozycji wynikającej z udzielonych gwarancji to maksymalna kwota, którą Grupa zmuszona byłaby zapłacić w przypadku żądania wypłaty gwarancji przez kontrahenta. Kwota poręczeń i gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio 456 952 tysiące PLN oraz 498 229 tysięcy PLN. Dotyczyły one głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności. W oparciu o prognozy na koniec okresu sprawozdawczego, Grupa uznała, że prawdopodobieństwo zapłaty takich kwot określić można jako niskie.

35.7.2. Ryzyko płynności

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania. W tym celu Grupa korzysta z różnych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe i cash pool.

Grupa utrzymuje na bezpiecznym poziomie wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej). Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 1,7 i 1,5.

35.7.2. Ryzyko płynności c.d.

W 2007 roku w Grupie został uruchomiony Program emisji obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Grupie wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy Kapitałowej na rynku krajowym i zagranicznym. W 2012 roku i w 2011 roku dokonywane były emisje obligacji wyłącznie na rynku krajowym.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie funkcjonuje system koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool) obejmujący na dzień 31 grudnia 2012 roku 23 spółki Grupy Kapitałowej oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych Spółek Grupy Kapitałowej (Orlen Finance, ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Unipetrol a.s. wraz ze Spółkami Grupy Unipetrol).

Informacje w zakresie kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych przedstawiono w nocie 22.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło odpowiednio 18 573 410 tysięcy PLN i 20 899 193 tysiące PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostało odpowiednio 10 804 527 tysięcy PLN i 7 562 831 tysięcy PLN.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych

NOTA		STAN NA 31/12/2012				Razem	Wartość księgowa
		do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	353 961	-	-	1 023 198	1 377 159	1 376 677
obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niedyskontowana		-	-	-	1 023 198	1 023 198	1 022 716
obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niedyskontowana		353 961	-	-	-	353 961	353 961
Kredyty - wartość niedyskontowana	22.1.	935 078	693 068	5 958 615	9 987	7 596 748	7 594 852
Pożyczki - wartość niedyskontowana	22.2.	480	958	120	-	1 558	1 558
Leasing finansowy	24.25	27 075	42 436	11 655	20 835	102 001	101 904
Dostawy i usługi	25	8 815 143	-	-	-	8 815 143	8 815 143
Zobowiązania inwestycyjne	24.25	641 759	380	301	45	642 485	642 485
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24.27	121 996	60 487	-	12 360	194 843	194 843
wymiana środków pieniężnych brutto		30 543	1 524	-	-	32 067	32 067
wymiana środków pieniężnych netto		91 453	58 963	-	12 360	162 776	162 776
Pozostałe	24.25,27	200 865	18 349	-	-	219 214	219 214
		11 096 357	815 678	5 970 691	1 066 425	18 949 151	18 946 676

NOTA		STAN NA 31/12/2011				Razem	Wartość księgowa
		do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	805 584	357 798	-	-	1 163 382	1 163 218
obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niedyskontowana		763 592	-	-	-	763 592	763 428
obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niedyskontowana		41 992	357 798	-	-	399 790	399 790
Kredyty - wartość niedyskontowana	22.1.	1 629 224	460 932	8 992 623	744 651	11 827 430	11 824 318
Pożyczki - wartość niedyskontowana	22.2.	11 539	-	-	-	11 539	10 055
Leasing finansowy	24.25	28 579	44 105	9 212	16 236	98 132	97 915
Dostawy i usługi	25	10 984 529	-	-	-	10 984 529	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	24.25	586 144	905	271	134	587 454	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24.27	442 308	113 602	-	-	555 910	555 910
wymiana środków pieniężnych brutto		433 830	-	-	-	433 830	433 830
wymiana środków pieniężnych netto		8 478	113 602	-	-	122 080	122 080
Pozostałe	24.25,27	163 969	15 955	-	-	179 924	179 924
		14 651 876	993 297	9 002 106	761 021	25 408 300	25 403 323

35.7.3. Ryzyka rynkowe

W Grupie Kapitałowej jest stosowana spójna polityka hedgingowa w zakresie ryzyka walutowego, ryzyka stopy procentowej i ryzyka towarowego. Grupa Kapitałowa ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, która określa zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz instrumenty zabezpieczające. W PKN ORLEN zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN. Za zarządzanie ryzykiem w spółkach Grupy Kapitałowej odpowiadają Zarządy poszczególnych spółek pod nadzorem Rad Nadzorczych. Za realizację transakcji zabezpieczających w imieniu poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej objętych spójną polityką hedgingową odpowiada PKN ORLEN, który na mocy odpowiednich umów otrzymał stosowne pełnomocnictwa.

35.7.3. Ryzyka rynkowe c.d.

Efektywność i wykonanie transakcji zabezpieczających monitorowane jest przez poszczególne spółki Grupy Kapitałowej i przedstawiane do wiadomości Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN oraz Zarządu PKN ORLEN poprzez Biuro Zarządzania Finansami PKN ORLEN

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się za pomocą strategii zabezpieczających, wykorzystujących instrumenty pochodne. Instrumenty pochodne są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa Kapitałowa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

35.7.3.1. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. Dla kursu EUR/PLN hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od EUR są częściowo równoważone przez odsetki od kredytów oraz zakupy inwestycyjne w tej samej walucie.

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty	-	7 182	-	-	-	-	22 262
Dostawy i usługi	455 118	225 410	6 042 730	167 905	-	-	3 743 057
Pożyczki udzielone	746	11	59 282	-	-	-	12 747
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	7 910	16 383	24 365	3 768	-	-	91 573
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	87 472	340 301	2 827 614	26 166	-	4 859	1 909 141
Pozostałe	4 993	1 229	36 141	70 957	-	809	114 934
	556 239	590 516	8 990 132	268 796	-	5 668	5 893 714
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	-	-	2 171 539	-	-	-	353 961
Kredyty	560 216	1 247 812	1 679 239	1 750	-	-	6 433 779
Leasing finansowy	-	-	5 424	-	-	-	884
Dostawy i usługi	363 013	1 698 064	4 657 197	118 469	53 331	896	7 649 596
Zobowiązania inwestycyjne	9 284	3 121	338 048	4 072	102 320	248	111 510
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	9 859	38 709	185 875	-	-	-	190 585
Pozostałe	6 428	9 531	211 594	14 117	-	2 591	109 617
	948 800	2 997 237	9 248 916	138 408	155 651	3 735	14 849 932

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN):

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(274 013)	-15%	274 013
USD/PLN	+15%	(137 409)	-15%	137 409
JPY/PLN	+15%	(860)	-15%	860
		(412 282)		412 282

35.7.3.1. Ryzyko walutowe c.d.

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(265 289)	-15%	265 289
USD/PLN	+15%	(5 768)	-15%	5 768
		(271 057)		271 057

Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	23 706	-15%	(23 706)
USD/PLN	+15%	(962 082)	-15%	962 082
CZK/PLN	+15%	(7 728)	-15%	7 728
LTL/PLN	+15%	22 485	-15%	(22 485)
		(923 619)		923 619

Razem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(515 596)	-15%	515 596
USD/PLN	+15%	(1 105 259)	-15%	1 105 259
CZK/PLN	+15%	(7 728)	-15%	7 728
JPY/PLN	+15%	(860)	-15%	860
LTL/PLN	+15%	22 485	-15%	(22 485)
		(1 606 958)		1 606 958

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	93 248	-15%	(93 248)
USD/PLN	+15%	174 866	-15%	(174 866)
CZK/PLN	+15%	718 808	-15%	(718 808)
		986 922		(986 922)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(446 054)	-15%	446 054
USD/PLN	+15%	31 689	-15%	(31 689)
CZK/PLN	+15%	718 808	-15%	(718 808)
JPY/PLN	+15%	(860)	-15%	860
		303 583		(303 583)

35.7.3.1. Ryzyko walutowe c.d.
Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty	1 420	-	-	6 977	-	-	15 197
Dostawy i usługi	370 962	191 498	6 433 206	173 136	-	14 799	3 629 885
Pożyczki udzielone	790	33	79 209	-	-	-	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	1 629	62 276	297 330	-	-	-	270 891
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48 627	78 724	2 260 585	46 081	4 846	13 958	943 712
Pozostałe	624	11 986	376 411	-	-	-	108 120
	424 052	344 517	9 446 741	226 194	4 846	28 757	4 984 961
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	-	-	2 336 579	-	-	-	399 790
Kredyty	952 092	2 066 207	1 942 271	809	-	-	11 599 612
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	-	-	14 169	-	-	-	2 424
Dostawy i usługi	350 301	2 064 999	3 744 484	118 272	29 473	3 247	9 400 660
Zobowiązania inwestycyjne	48	8 517	430 010	-	-	-	102 893
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	79 476	33 644	247 497	13 742	35 750	-	527 507
Pozostałe	6 733	9 794	419 328	-	-	-	134 953
	1 388 650	4 183 161	9 134 338	132 823	65 223	3 247	22 167 839

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2011 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN):

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(667 162)	-15%	667 162
USD/PLN	+15%	(790 641)	-15%	790 641
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
		(1 458 980)		1 458 980

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(185 575)	-15%	185 575
USD/PLN	+15%	(41 749)	-15%	41 749
		(227 324)		227 324

Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	7 050	-15%	(7 050)
USD/PLN	+15%	(1 216 633)	-15%	1 216 633
CZK/PLN	+15%	(11 671)	-15%	11 671
LTL/PLN	+15%	29 638	-15%	(29 638)
		(1 191 616)		1 191 616

Razem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(845 687)	-15%	845 687
USD/PLN	+15%	(2 049 023)	-15%	2 049 023
CZK/PLN	+15%	(11 671)	-15%	11 671
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
LTL/PLN	+15%	29 638	-15%	(29 638)
		(2 877 920)		2 877 920

35.7.3.1. Ryzyko walutowe c.d.

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2011 roku

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	101 618	-15%	(101 618)
USD/PLN	+15%	14 416	-15%	(14 416)
CZK/PLN	+15%	863 379	-15%	(863 379)
		979 413		(979 413)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2011 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(751 119)	-15%	751 119
USD/PLN	+15%	(817 972)	-15%	817 972
CZK/PLN	+15%	863 379	-15%	(863 379)
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
		(706 889)		706 889

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchylenia kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych. Wartość godziwa forwardów walutowych i swapów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

35.7.3.2. Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z pożyczek, kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych opartych o zmienne stopy procentowe oraz transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko przepływów pieniężnych.

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych

	NOTA	STAN NA 31/12/2012					
		EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	Razem
Klasy instrumentów finansowych							
Depozyty	18	-	22 262	-	-	-	22 262
Pożyczki udzielone	14,18	3 049	34	9 664	-	271 949	284 696
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14	-	-	-	-	2 029	2 029
		3 049	22 296	9 664	-	273 978	308 987
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	-	-	-	-	1 022 716	1 022 716
Kredyty	22.1.	2 290 274	3 867 718	273 716	2 071	1 161 073	7 594 852
Pożyczki	22.2.	-	-	-	-	1 558	1 558
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	40 353	21 056	-	-	17 600	79 009
		2 330 627	3 888 774	273 716	2 071	2 202 947	8 698 135

35.7.3.2. Ryzyko stopy procentowej c.d.

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	STAN NA 31/12/2011					Razem
		EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	
Depozyty	18	6 272	-	-	8 925	-	15 197
Pożyczki udzielone	14,18	3 489	113	13 554	-	-	17 156
		9 761	113	13 554	8 925	-	32 353
Dłużne papiery wartościowe	22.3.	-	-	-	-	763 428	763 428
Kredyty	22.1.	4 205 198	7 061 057	332 323	1 033	224 707	11 824 318
Pożyczki	22.2.	-	-	-	-	10 055	10 055
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	64 745	48 857	-	-	1 507	115 109
		4 269 943	7 109 914	332 323	1 033	999 697	12 712 910

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych na zysk przed opodatkowaniem oraz na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą istotnych stóp procentowych

Stopa procentowa	Założone Odchylenia		Wpływ na zysk przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	na 31/12/2012	na 31/12/2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
WIBOR	+50	+50	(9 567)	(4 991)	(1 787)	930	(11 354)	(4 061)
LIBOR	+50	+50	(19 227)	(35 305)	6 823	17 981	(12 404)	(17 324)
EURIBOR	+50	+50	(11 436)	(20 977)	33 145	15 932	21 709	(5 045)
PRIBOR	+50	+50	(1 320)	(1 594)	-	-	(1 320)	(1 594)
			(41 550)	(62 867)	38 181	34 843	(3 369)	(28 024)
WIBOR	-50	-50	9 567	4 991	1 817	(932)	11 384	4 059
EURIBOR	-	-50	-	20 977	-	(16 271)	-	4 706
PRIBOR	-50	-50	1 320	1 594	-	-	1 320	1 594
			10 887	27 562	1 817	(17 203)	12 704	10 359

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji wahań stóp procentowych w bieżącym i w poprzednim rocznym okresie sprawozdawczym oraz na podstawie dostępnych prognoz.

Niski poziom stóp procentowych EURIBOR i LIBOR na koniec 2012 roku oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu spadku stopy procentowej EURIBOR i LIBOR.

Na koniec 2011 roku niski poziom stóp procentowych oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu spadku stopy procentowej LIBOR.

Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu stopy procentowej VILIBOR ze względu na nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

35.7.3.3. Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:

- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu;
- związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw
- zmian wysokości tzw. dyferencjału Ural/Brent (różnice notowań tych gatunków ropy);
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego oraz marż na produktach.

35.7.3.3. Ryzyko cen surowców i produktów naftowych c.d.

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Ropa naftowa	BBL	9 681 914	7 294 035
Olej napędowy	MT	121 279	85 190
Benzyna	MT	384 128	12 737
Bitumen	MT	14 815	11 140
Olej opałowy	MT	2 404	-
Paliwo lotnicze JET	MT	-	253

Analiza wrażliwości instrumentów zabezpieczających na zmianę ceny ropy naftowej, oleju napędowego, benzyny, bitumenu, oleju opałowego i paliwa lotniczego JET

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców naftowych:

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	(61 730)	-22%	61 730
Olej napędowy USD/MT	19%	(62 237)	-19%	62 237
Benzyna USD/MT	21%	(202 998)	-21%	202 998
Bitumen EUR/MT	22%	4 371	-22%	(4 371)
Olej opałowy USD/MT	22%	(2 809)	-22%	2 809
		(325 403)		325 403

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+22%	546 683	-22%	(546 683)
Olej napędowy USD/MT	+19%	(5 596)	-19%	5 596
		541 087		(541 087)

Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	484 953	-22%	(484 953)
Olej napędowy USD/MT	19%	(67 833)	-19%	67 833
Benzyna USD/MT	21%	(202 998)	-21%	202 998
Bitumen EUR/MT	22%	4 371	-22%	(4 371)
Olej opałowy USD/MT	22%	(2 809)	-22%	2 809
		215 684		(215 684)

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2011 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców naftowych:

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	(191 818)	-27,5%	191 818
Olej napędowy USD/MT	+23%	(10 430)	-23%	10 430
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		(196 363)		196 363

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	540 009	-27,5%	(540 009)
Olej napędowy USD/MT	+23%	36 529	-23%	(36 529)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
		587 759		(587 759)

35.7.3.3. Ryzyko cen surowców i produktów naftowych c.d.

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	348 191	-27,5%	(348 191)
Olej napędowy USD/MT	+23%	26 099	-23%	(26 099)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		391 396		(391 396)

Powyższe odchylenia cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn skalkulowano na podstawie zmienności historycznej za 2012 rok i za 2011 rok oraz dostępnych prognoz analityków.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku, wpływ zmian cen zaprezentowano w ujęciu rocznym. Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających dostawę ropy naftowej, oleju napędowego i benzyn na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio (57 784) tysiące PLN oraz 207 239 tysięcy PLN.

35.7.3.4. Ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, spółki Grupy Kapitałowej decyzją Rady Ministrów otrzymały przydział uprawnień do emisji CO₂.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2012 roku Grupa zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO₂. Wyceny tych transakcji nie podlegają ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zakupione prawa do emisji wykorzystane zostaną na potrzeby własne.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zobowiązania finansowe z tytułu ujemnej wyceny kontraktów forward za zakup uprawnień do emisji CO₂ wynosiły 222 449 tysięcy PLN, w 2012 roku kontrakty forward zostały rozliczone.

Więcej informacji dotyczących uprawnień do emisji CO₂ przedstawiono w nocie 9.3.1.

36. Leasing
36.1. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca
Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy zawierają klauzule dotyczące warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako koszty okresu w 2012 roku i w 2011 roku wyniosła odpowiednio (119 077) tysięcy PLN i (124 507) tysięcy PLN.

36.1. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca c.d.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Do jednego roku	77 407	91 473
Od 1 roku do 5 lat	267 150	330 403
Powyżej 5 lat	652 330	634 778
	996 887	1 056 654

Dodatkowe informacje dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów w leasingu operacyjnym przedstawiono w nocy 10.

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń i dodatkowych warunków oraz istnieje możliwość ich przedłużenia. Umowy leasingu finansowego nie zawierają klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych i stwarzają możliwości zakupu przedmiotu leasingu.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Do jednego roku	31 040	28 820
Od 1 roku do 5 lat	61 889	57 684
Powyżej 5 lat	25 816	20 603
	118 745	107 107

Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	NOTA	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Do jednego roku		27 075	27 140
Od 1 roku do 5 lat		53 995	54 539
Powyżej 5 lat		20 835	16 236
	24,25	101 905	97 915

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych, a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych za pomocą właściwej dla danej umowy stopy procentowej.

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Rzeczowe aktywa trwałe	153 944	169 327
Budynki i budowle	27 470	20 873
Urządzenia techniczne i maszyny	47 441	55 141
Środki transportu	77 382	91 818
Pozostałe	1 651	1 495

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego są ujęte w nocy 35 i są prezentowane łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

36.2. Grupa Kapitałowa jako leasingodawca
Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadała nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

36.2. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca c.d.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako przychody okresu w roku 2012 i w roku 2011 wyniosła odpowiednio 6 074 tysiące PLN i 5 741 tysięcy PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Do jednego roku	6 074	5 741

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca nie posiadała na dzień 31 grudnia 2012 i na dzień 31 grudnia 2011 roku umów leasingowych o charakterze finansowym.

37. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2012 roku oraz w 2011 roku wynosiła odpowiednio 2 033 814 tysięcy PLN i 2 133 454 tysiące PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska odpowiednio 113 742 tysiące PLN i 102 565 tysięcy PLN oraz związane z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów/soli odpowiednio 98 576 tysięcy PLN i 63 649 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 1 961 006 tysięcy PLN i 449 293 tysiące PLN.

38. Zobowiązania warunkowe

	STAN NA 31/12/2011	Zwiększenia/ (Zmniejszenia)	STAN NA 31/12/2012
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	14 000	(14 000)	-
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	16 845	(12 807)	4 038
	30 845	(26 807)	4 038

Postępowania antymonopolowe UOKiK zostały opisane w nocie 44.1.2.2.

Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku dotyczą głównie roszczeń wynikających z umów handlowych z kontrahentami i roszczeń pracowniczych.

Spółka Grupy Kapitałowej Anwil - Spolana a.s. utworzyła rezerwy na rekultywację gruntów, na których mieści się składowisko popiołów.

Spolana a.s. została objęta gwarancjami Ministerstwa Środowiska w wysokości około 1 330 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 (co odpowiada około 8 159 000 tysięcy CZK) na pokrycie kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń powstałych w latach poprzedzających prywatyzację spółki (do 1992 roku). Gwarancje dotyczą realizacji zdefiniowanych co do zakresu i kwoty projektów ekologicznych w Spolanie. Wydatki związane z rekultywacją gruntów należących do Spolana a.s. poniesione przez rząd Republiki Czeskiej, które objęte były wyżej wymienionymi gwarancjami, wyniosły do dnia 31 grudnia 2012 roku łącznie około 789 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 4 839 000 tysięcy CZK).

Ponadto Spolana jest objęta gwarancją udzieloną przez spółkę Unipetrol a.s. na rzecz Anwil S.A. na pokrycie kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń, w przypadku gdyby kwota realizacji jednego z projektów gwarantowanych przez Ministerstwo, przekroczyła kwotę otrzymanej gwarancji rządowej na jego realizację, maksymalnie jednak do równowartości 40% ceny nabycia akcji Spolana a.s. (około 50 000 tysięcy PLN).

Poza powyższym, aktualnie Spolana a.s. prowadzi produkcję chloru przy wykorzystaniu elektrolizy rtęciowej. Jak wynika z posiadanego zintegrowanego pozwolenia środowiskowego (IPCC) obowiązującego do 2014 roku, w przypadku zaprzestania produkcji, spółka jest zobowiązana do przedstawienia programu rekultywacji po zakończeniu wykorzystywania środków trwałych. Na dzień 28 lutego 2013 wniosek Spolany dotyczący przedłużenia IPPC został oddalony przez lokalne władze. Obecnie Zarząd Spolany podejmuje administracyjne kroki odwoławcze. Równolegle, rozważane są alternatywne sposoby związane z produkcją PCV przy użyciu innych technologii. Będzie to wymagało dostosowania budynku elektrolizy do nowej funkcji – magazynu wyrobów gotowych PVC opakowanego. Na tym etapie nie przewiduje się fizycznej likwidacji budynku, a tym samym poniesienia potencjalnych kosztów rekultywacji. W 2012 roku Spolana utworzyła rezerwę w wysokości 4 972 tysiące PLN na spodziewane koszty dostosowywania budynku elektrolizy do nowej funkcji. Koszty te zostały oszacowane przez niezależnego rzeczoznawcę.

39. Zabezpieczenia i gwarancje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru wynosiły na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 1 729 558 tysięcy PLN i 1 550 080 tysięcy PLN.

Informacje dotyczące gwarancji przedstawiono w notce 35.7.1.

40. Informacje o podmiotach powiązanych

40.1. Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2012 roku i w 2011 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

40.2. Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2012 roku i w 2011 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim spółki Grupy nie udzieliły zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Jednostki Dominującej i jednostek z nią powiązanych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły pożyczki udzielone przez spółki Grupy osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

W 2012 roku i w 2011 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

40.3. Transakcje kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

W 2012 roku i w 2011 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał:

Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy spółki Grupy Kapitałowej	Sprzedaż		Zakup	
	ROK	ROK	ROK	ROK
	ZAKOŃCZONY	ZAKOŃCZONY	ZAKOŃCZONY	ZAKOŃCZONY
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2011
Osoby nadzorujące	402	30	-	-
Osoby zarządzające	361	48	7	13
Pozostały kluczowy personel	289	94	38	-
	1 052	172	45	13

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy nie wykazał w złożonych oświadczeniach żadnych sald dotyczących należności i zobowiązań z podmiotami powiązanymi.

40.4. Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 905 300	68 455	1 973 755
Zakupy	606 590	43 719	650 309
Przychody finansowe, w tym:	12 416	143	12 559
dywidendy	11 876	-	11 876
Koszty finansowe	62	1	63

stan na 31 grudnia 2012 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	403 803	11 218	415 021
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	251 411	8 122	259 533

40.4. Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi c.d.

rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 857 217	133 983	1 991 200
Zakupy	539 943	124 886	664 829
Przychody finansowe, w tym:	61 826	2 757 105	2 818 931
dywidendy	60 057	250 013	310 070
Koszty finansowe	32	61	93

stan na 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	345 136	17 557	362 693
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	243 599	8 108	251 707

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz sprzedaż i zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Transakcje sprzedaży i zakupu z podmiotami powiązanymi dokonywane były na warunkach rynkowych.

Udzielone w Grupie poręczenia i gwarancje jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 2 346 022 tysiące PLN oraz 2 117 823 tysiące PLN. Dotyczyły one terminowego regulowania zobowiązań przez jednostki zależne.

41. Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki	11 502	11 952
Wynagrodzenia i inne świadczenia	6 454	6 498
Premia wypłacona za rok poprzedni	4 186	5 454
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich ¹⁾	862	-
Premia potencjalnie należna Członkom Zarządu Spółki, do wypłaty w roku kolejnym ²⁾	5 718	5 460
Wynagrodzenia należne Członka Zarządu, do wypłaty w roku kolejnym ³⁾	570	1 140
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego	182 439	179 015
Pozostały kluczowy personel kierowniczy Spółki	31 023	32 762
Kluczowy personel kierowniczy spółek zależnych Grupy Kapitałowej	151 416	146 253
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 222	1 322

¹⁾ wypłacone wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji oraz wypłacona premia za rok poprzedni

²⁾ wysokość premii oszacowana przy założeniu pełnej realizacji celów przez Członków Zarządu

³⁾ wynagrodzenia z tytułu należnej odprawy za rok zakończony 31 grudnia 2012 oraz z tytułu należnej odprawy i zakazu konkurencji za rok zakończony 31 grudnia 2011

41.1. Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej ORLEN

W 2012 roku kluczowa kadra menedżerska była objęta rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami, w celu osiągnięcia najlepszych wyników w skali Grupa ORLEN.

41.1. Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej ORLEN c.d.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, którego dotyczą, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w wyniki osiągnięte przez Grupę ORLEN.

Od stycznia 2012 roku nastąpiła nowelizacja Regulaminu Premiowania Dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN. Celem nowelizacji było dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru systemu.

41.2. Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W przypadku pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Członkowie Zarządu standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym okresie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu odwołania z zajmowanego stanowiska wynosi standardowo trzy- lub sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

42. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej jest KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku z późniejszymi aneksami KPMG Audyt Sp. z o.o. wykonuje przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy 2005 – 2012.

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. w odniesieniu do		
Jednostki Dominującej	1 668	1 645
Badanie rocznych sprawozdań finansowych: PKN ORLEN oraz Grupy ORLEN	620	647
Przeglądy sprawozdań finansowych	558	572
Usługi pokrewne, w tym:	490	425
<i>doradztwo podatkowe</i>	15	80
Wynagrodzenie spółek KPMG w odniesieniu do jednostek		
zależnych Grupy Kapitałowej	4 153	4 714
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	2 436	2 585
Przeglądy sprawozdań finansowych	1 559	1 750
Usługi pokrewne	158	379
	5 821	6 359

43. Struktura zatrudnienia
43.1. Przeciętne zatrudnienie w osobach

	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2012	ROK ZAKOŃCZONY 31/12/2011
Pracownicy fizyczni	12 485	12 733
Pracownicy umysłowi	9 630	9 728
	22 115	22 461

43. Struktura zatrudnienia c.d.

43.2. Stan zatrudnienia w osobach

	STAN NA 31/12/2012	STAN NA 31/12/2011
Pracownicy fizyczni	12 299	12 618
Pracownicy umysłowi	9 657	9 762
	21 956	22 380

Przeciętne zatrudnienie wyliczone jest w oparciu o aktywnych pracowników, stan zatrudnienia obejmuje wszystkich pracowników.

W efekcie działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w Grupie ORLEN Lietuva, Grupie Unipetrol oraz Grupie Trzebinia, zatrudnienie w Grupie ORLEN spadło o 586 osób. Działania rozwojowe w tym, rozwój segmentu wydobywczego (ORLEN Upstream), wejście na nowe rynki (powstanie ORLEN Apsauga UAB) i pozyskanie nowych kontraktów (ORLEN Transport, ORLEN Wir) spowodowały wzrost zatrudnienia o 162 osoby.

44. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2012 roku spółki Grupy Kapitałowej ORLEN były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

44.1. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej ORLEN są stroną pozwaną

44.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.1.1. Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 3 172 709 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 19 464 473 tysiącom CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s.

Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatnie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s. w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s.

3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie powyższego wyroku sądu arbitrażowego.

Dnia 16 stycznia 2012 roku PKN ORLEN złożył w sądzie odpowiedź na skargę, w której ustosunkował się do zarzutów Agrofert Holding a.s., wniósł o oddalenie skargi i obciążenie Agrofert Holding a.s. kosztami postępowania.

W dniu 10 stycznia 2013 roku odbyło się posiedzenie sądu w Pradze, podczas którego ustalono zasady dalszego procedowania w sprawie. Sąd w Pradze wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na 23-25 kwietnia 2013 roku.

PKN ORLEN stoi na stanowisku, że rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku jest słuszne i nie ma podstaw do jego uchylenia.

44.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.2.1. Postępowania podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeciwko Rafinerii Trzebinia S.A. toczą się postępowania podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj - wrzesień 2004 roku w kwocie około 100 000 tysięcy PLN. Zarząd Rafinerii Trzebinia złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. Rafineria złożyła skargę na wyżej wymienione decyzje. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC.

44.1.2.1. Postępowania podatkowe c.d.**maj-sierpień 2004**

W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie (organ pierwszej instancji) wydał decyzję zwiększającą zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego za miesiące maj - sierpień 2004 roku o kwotę około 80 000 tysięcy PLN. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższych decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie uchylił decyzję organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W dniu 23 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Celnego zawiesił postępowania. Rafineria Trzebinia wniosła do WSA w Krakowie skargi na decyzje Dyrektora Izby Celnej. W dniu 20 kwietnia 2011 roku WSA oddalił skargi Rafinerii Trzebinia.

W dniu 29 czerwca 2011 roku spółka złożyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) skargę kasacyjną od wyroku WSA. W dniu 20 marca 2013 roku NSA oddalił skargę kasacyjną. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego postępowania przed Naczelnikiem Urzędu Celnego są zawieszone.

wrzesień 2004

W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) w Warszawie w zakresie podatku akcyzowego za miesiąc wrzesień 2004 roku, którą NSA wyrokiem w dniu 25 sierpnia 2009 roku oddalił. Postępowanie powróciło na etap postępowania w Urzędzie Celnym.

W dniu 24 listopada 2010 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie ponownie wydał decyzję określającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku w kwocie 37 612 tysięcy PLN. W dniu 15 grudnia 2010 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie.

W dniu 9 maja 2011 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzję w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego. W dniu 19 maja 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. złożyła skargę do WSA w Krakowie na decyzję Dyrektora Izby Celnej, a w dniu 13 czerwca 2011 roku uzupełnienie tej skargi.

W dniu 25 stycznia 2012 roku WSA w Krakowie oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A. i wydał wyrok podtrzymujący decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w zakresie zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku. W dniu 27 lutego 2012 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała uzasadnienie wyroku i w dniu 28 marca 2012 roku złożyła skargę kasacyjną od powyższego wyroku.

Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych na wniosek Naczelnika Urzędu Celnego dokonał wpisu hipotek przymusowych kaucyjnych na łączną kwotę 111 334 tysiące PLN na nieruchomości Rafinerii Trzebinia tytułem zabezpieczenia roszczenia wynikającego z decyzji za wrzesień 2004 roku.

Skarga kasacyjna nie została dotychczas rozpoznana.

Rafineria Trzebinia S.A. utworzyła w ciężar kosztów 2011 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych szacowanych negatywnych skutków finansowych związanych z realizacją zobowiązań w podatku akcyzowym.

44.1.2.2. Postępowania antymonopolowe

– Postępowanie antymonopolowe było prowadzone w związku z podejrzeniem stosowania w latach 1996-2007 przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp.j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp.j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży benzyn i oleju napędowego polegającej na ustalaniu detalicznych cen sprzedaży benzyn i oleju napędowego. W dniu 16 lipca 2010 roku Prezes UOKiK wydał decyzję, w której uznał, że PKN ORLEN i Stacja Paliw Kogut Sp. j. uczestniczyli do dnia 16 lipca 2007 roku w praktyce ograniczającej konkurencję i nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 52 700 tysięcy PLN. W dniu 2 sierpnia 2010 roku PKN ORLEN złożył odwołanie od decyzji z 16 lipca 2010 roku do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 25 września 2012 roku Sąd uwzględnił w części odwołanie Spółki od decyzji nakładającej karę pieniężną i obniżył wysokość kary do kwoty 26 368 tysięcy PLN. Od wyżej wskazanego wyroku Spółka złożyła apelację wnosząc o jego zmianę poprzez niestwierdzenie stosowania przez PKN ORLEN praktyki ograniczającej konkurencję, ewentualnie poprzez dalszą redukcję kary pieniężnej. Sprawa jest w toku przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

– Prezes UOKiK prowadził postępowanie antymonopolowe wobec ORLEN Oil Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zawarcie z autoryzowanymi dystrybutorami porozumienia dotyczącego ustalania cen odsprzedaży produktów z linii Platinum. W decyzji z dnia 31 grudnia 2012 roku, doręczonej pełnomocnikowi procesowemu ORLEN Oil Sp. z o.o. w dniu 10 stycznia 2013 roku Prezes UOKiK nałożył karę w wysokości 1 994 tysiące PLN. W dniu 24 stycznia 2013 roku ORLEN Oil Sp. z o.o. złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. ORLEN Oil Sp. z o.o. utworzyła w ciężar kosztów 2012 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych negatywnych skutków finansowych związanych z toczącym się postępowaniem.

44.1.2.3. Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA – OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W 2003 roku ENERGA - OPERATOR S.A. zawiadomił PKN ORLEN o próbie ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. w wysokości 46 232 tysiące PLN. W przeciwieństwie do nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA - OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA - OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA - OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. kwoty 46 232 tysiące PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku ENERGA - OPERATOR S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 163 tysięcy PLN. Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 28 listopada 2011 roku ENERGA OPERATOR S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 45 716 tysięcy PLN, tytułem zwrotu części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku.

Rozprawy odbyły się w dniach 30 kwietnia 2012 roku i 19 listopada 2012 roku. Sąd Okręgowy zlecił biegłemu sądowemu sporządzenie opinii w zakresie wyliczenia szkody. Po sporządzeniu opinii zostanie wyznaczony nowy termin rozprawy.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypozwanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA - OPERATOR S.A.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądzający od ENERGA - OPERATOR S.A. na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy PLN wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA - OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA - OPERATOR S.A. od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego wymienioną kwotę. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

44.1.2.3. Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.) c.d.

W dniu 21 września 2011 roku Sąd Apelacyjny ogłosił wyrok, w którym oddalił powództwo PSE – Operator S.A. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu oraz nakazał zwrot wyegzekwowanej przez PSE Operator kwoty 122 000 tysięcy PLN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A.

Spółki PSE Operator S.A. oraz ENERGA - OPERATOR S.A. złożyły skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. W dniu 11 stycznia 2013 roku po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Najwyższy wydał wyrok, którym oddalił skargę kasacyjną ENERGA - OPERATOR S.A., uwzględnił w części skargę kasacyjną PSE Operator, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu sądowi orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Orzeczenie w tej sprawie nie skutkuje powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym, jednakże dokonana w niej wykładnia przepisów prawa może rzutować na stanowisko sądów rozpoznających wyżej opisaną sprawę z powództwa ENERGA - OPERATOR S.A. przeciwko PKN ORLEN.

44.1.2.4. Odszkodowanie z tytułu przymusowego wykupu akcji spółki PARAMO a.s.

Spółka UNIPETROL a.s. jest stroną w postępowaniu wszczętym w 2009 roku z powództwa byłych akcjonariuszy mniejszościowych PARAMO a.s. o zmianę wysokości wynagrodzenia w związku z przymusowym wykupem akcji tejże spółki dokonany przez UNIPETROL a.s. w 2009 roku. Spór dotyczy różnicy między oficjalnie zatwierdzoną ceną akcji PARAMO a.s. na dzień wykupu w wysokości 977 CZK za akcję, a ceną żadaną przez akcjonariuszy w wysokości od 1 800 do 3 200 CZK za akcję. Łączna kwota roszczeń wynosi maksymalnie około 49 552 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 304 000 tysiącom CZK). UNIPETROL a.s. wyżej wymienione roszczenia byłych akcjonariuszy spółki PARAMO a.s. uważa za nieuzasadnione.

Sąd potwierdził, iż uchwała walnego zgromadzenia spółki PARAMO a.s. zatwierdzająca przymusowy wykup akcji jest w pełni ważna i skuteczna. Od tej decyzji sądu dwóch powodów złożyło skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego w Czechach. Zostanie ona rozpoznana jedynie w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

44.1.2.5. Pozew I.P.-95 s.r.o. przeciwko UNIPETROL RPA s.r.o. o odszkodowanie

W dniu 23 maja 2012 roku UNIPETROL RPA s.r.o. otrzymał z Sądu Okręgowego w Ostrawie pozew spółki I.P.-95 s.r.o. o odszkodowanie związane ze złożeniem przez UNIPETROL RPA s.r.o. w listopadzie 2009 roku wniosku o ogłoszenie upadłości spółki I.P.-95 s.r.o. Łączna wartość odszkodowania wynosi około 291 535 tysięcy PLN przeliczone według kursu z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 1 788 559 tysiącom CZK). UNIPETROL RPA s.r.o. jest jednym z ośmiu podmiotów pozwanych solidarnie o zapłatę wyżej wymienionej kwoty.

W ocenie UNIPETROL RPA s.r.o. roszczenie jest nieuzasadnione i bezpodstawne. Sprawa jest w toku przed Sądem Okręgowym w Ostrawie. Strony oczekują na wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy.

44.2. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej były stroną pozywającą**44.2.1. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.**

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta). Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva. PKN ORLEN dochodzi zwrotu kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD), zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania. W dniu 11 lipca 2011 roku PKN ORLEN złożył replikę, w której odniósł się do argumentów podniesionych przez Yukos International w odpowiedzi na pozew. W dniach 28 listopada – 8 grudnia 2011 roku w Londynie odbyła się rozprawa dowodowa przed Trybunałem Arbitrażowym, w trakcie której pełnomocnicy PKN ORLEN i Yukos International podsumowali stanowiska stron oraz przesłuchani zostali świadkowie i biegli powołani przez strony postępowania.

44.2.1. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V. c.d.

Zamykając rozprawę Trybunał Arbitrażowy zobowiązał strony do złożenia w marcu i kwietniu 2012 roku pism procesowych podsumowujących rozprawę oraz pism dotyczących kosztów postępowania.

W dniu 29 lutego 2012 roku PKN ORLEN złożył pismo podsumowujące rozprawę dowodową. Pismo takie zostało również złożone przez Yukos International. W dniu 30 marca 2012 roku PKN ORLEN i Yukos International złożyły odpowiedzi na wyżej wymienione pisma podsumowujące rozprawę dowodową. W dniach 13 i 27 kwietnia 2012 roku strony złożyły pisma dotyczące kosztów postępowania. Po wymianie wyżej wymienionych pism przez strony, PKN ORLEN oczekuje na wydanie orzeczenia przez Trybunał Arbitrażowy.

44.2.2 Odszkodowania z tytułu poniesionych szkód majątkowych

- Rafineria Trzebinia S.A. występuje jako oskarżyciel posiłkowy w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Krakowie dotyczącej nadużyć związanych z wykonaniem inwestycji – instalacji do estyfikacji olejów roślinnych, w wyniku których Rafineria Trzebinia S.A. miała ponieść szkodę, szacowaną na 79 000 tysięcy PLN. Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniesiony został w grudniu 2010 roku. Spółka złożyła wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody. Postępowanie jest w toku przed sądem pierwszej instancji. W dniu 12 lutego 2013 roku sąd umorzył postępowanie. Spółka wniosła zażalenie na decyzję sądu, które nie zostało jeszcze przez sąd rozpoznane.

- AB Orlen Lietuva jest stroną powodową w postępowaniu przeciwko RESORT MARITIME S.A., The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited, Sigma Tankers Inc., Cardiff Maritime Inc., Heidenreich Marine, Heidenreich Maritime Inc. oraz Heidmar Inc. o zapłatę odszkodowania za szkodę spowodowaną uderzeniem tankowca w bójkę Terminala w Butingė w dniu 29 grudnia 2005 roku. Łączna kwota roszczenia wynosi około 71 040 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 60 000 tysiącom LTL). Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym w Kłajpedzie.

44.2.3 Postępowania podatkowe

Spółka UNIPETROL RPA s.r.o., jako następca prawny CHEMOPETROL a.s., jest stroną w postępowaniu dotyczącym ustalenia ważności podatkowej ulgi inwestycyjnej na rok 2005. UNIPETROL RPA s.r.o. domaga się zwrotu podatku dochodowego zapłaconego przez CHEMOPETROL a.s. w 2006 za rok 2005 w związku z brakiem zastosowania ulgi inwestycyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 52 975 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 325 000 tysiącom CZK).

44.2.4 Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN S.A. przesłał do Basell Europe Holding B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe *ad hoc* w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN S.A. a Basell Europe Holding B.V. PKN ORLEN dochodzi odszkodowania na rzecz swoją lub w zależności od decyzji sądu, na rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. w kwocie 112 110 tysięcy PLN (co odpowiada około 27 423 tysiącom EUR) plus odsetki. Odszkodowanie dotyczy ceny produktów Basell Orlen Polyolefins sp. z o.o., które nabywa Basell Sales & Marketing Company B.V. (spółka powiązana z Basell Europe Holdings B.V. w rozumieniu wyżej wymienionej Umowy Joint Venture) dla celów ich dalszej odsprzedaży w swojej sieci. Postępowanie arbitrażowe będzie toczyło się w Londynie przed Trybunałem Arbitrażowym *ad hoc* działającym w oparciu o Regulamin Arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL). Obecnie trwa powoływanie członków Trybunału Arbitrażowego.

45. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

PKN ORLEN S.A. poinformował, że umowa depozytowa z dnia 26 listopada 1999 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca globalne kwity depozytowe PKN ORLEN („GDR”) zawarta z The Bank of New York Mellon uległa rozwiązaniu z końcem dnia 27 lutego 2013 roku. Rozwiązanie Umowy Depozytowej wynika z wypowiedzenia Umowy Depozytowej przesłanego przez PKN ORLEN do Banku Depozytowego w dniu 29 listopada 2012 roku oraz upływu 90-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wyżej wymienionego wypowiedzenia, przewidzianego przez Umowę Depozytową.

Zgodnie z warunkami Umowy Depozytowej, możliwie szybko po rozwiązaniu Umowy Depozytowej, Bank Depozytowy powinien sprzedać posiadane akcje PKN ORLEN związane z niewymienionymi dotąd GDR-ami. Środki pieniężne z tej sprzedaży Bank Depozytowy powinien przekazać posiadaczom tych GDR-ów proporcjonalnie do liczby akcji reprezentowanych przez posiadane przez nich GDR-y.

W związku z rozwiązaniem Umowy Depozytowej, GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku.

45. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego c.d.

PKN ORLEN S.A. poinformował, że umowa depozytowa z dnia 10 kwietnia 2001 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca amerykańskie kwity depozytowe PKN ORLEN („ADR”) zawarta z The Bank of New York Mellon uległa rozwiązaniu w dniu 4 marca 2013 roku. Rozwiązanie Umowy Depozytowej wynika z:

- wypowiedzenia Umowy Depozytowej przesłanego przez PKN ORLEN do Banku Depozytowego w dniu 29 listopada 2012 roku,
- wypowiedzenia przesłanego przez Bank Depozytowy posiadaczom ADR-ów w dniu 3 grudnia 2012 roku, oraz
- upływu co najmniej 90-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wyżej wymienionego wypowiedzenia posiadaczom ADR-ów, przewidzianego przez Umowę Depozytową.

Zgodnie z warunkami Umowy Depozytowej posiadacze ADR-ów mogą wymieniać ADR-y na akcje PKN ORLEN w ciągu jednego roku po rozwiązaniu Umowy Depozytowej, tj. do dnia 4 marca 2014 roku. Po upływie tego okresu, Bank Depozytowy może sprzedać wszystkie pozostałe akcje związane z niewymienionymi ADR-ami. Posiadacze ADR-ów będą mogli wymieniać ADR-y na proporcjonalny udział pieniężny z tej sprzedaży lub na akcje PKN ORLEN, jeżeli Bank Depozytowy nie dokonał sprzedaży.

W dniu 28 marca 2013 roku wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej, którą PKN ORLEN zawarł w dniu 28 marca 2012 roku z Ashby Sp. z o.o. W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropę naftową posiadaną przez Ashby Sp. z o.o. Wartość transakcji wyniosła 1 194 552 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 366 034 tysiącom USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe. Przekazanie środków przez PKN ORLEN a tym samym przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN, nastąpiło w dniu 28 marca 2013 roku. W dniu zawarcia umowy, PKN ORLEN zabezpieczył cenę zakupu ropy kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej powiększyło cenę zakupu surowca o 123 615 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 37 878 tysiącom USD). W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpozna w pierwszym kwartale 2013 roku zakup ropy naftowej o wartości 1 318 167 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 27 marca 2013 roku (co odpowiada 403 912 tysiącom USD). Dodatkowo, w trakcie trwania umowy gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. ponosił opłatę na rzecz PKN ORLEN z tytułu gwarantowania przechowywania zapasów.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły czynniki i zdarzenia poza opisanymi powyżej, które mogłyby mieć wpływ na przyszłe wyniki Grupy.

46. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 28 marca 2013 roku.

.....
Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Piotr Chelmiński
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

.....
Marek Podstawa
Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Rafał Warpechowski
Dyrektor Wykonawczy ds.
Planowania i Sprawozdawczości